

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา).

ปริญญา

วิจัยและประเมินผลการศึกษา

การศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

The Participation of Parents, Schools and Community in Amphetamine Prevention
of Grade 5-6 Students in Taling Chan District, Bangkok Metropolis

นามผู้วิจัย นายวรวิทย์ อรรถโกวิทชาติรี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(อาจารย์อนันท์ศิลป์ รุจิเรช, ค.ม.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บุญเรียง ขจรศิลป์, Ph.D.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์กัญญา สุวรรณแสง, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์มธุรส จงชัยกิจ, Doctorat de 3eme Cycle)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ สมมตย์, Ph.D.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่๑..... เดือนมิถุนายน..... พ.ศ.๒๕๕๒.....

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกัน
การเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

The Participation of Parents, Schools and Community in Amphetamine
Prevention of Grade 5-6 Students in
Taling Chan District, Bangkok Metropolis

โดย

นายวรวิทย์ อรรถโกวิทธาตรี

เสนอ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๐

วรวิทย์ อรรถโกวิทศาสตร์ 2542 : การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ อนันทศิลป์ รุจิเรช, ค.ม. 172 หน้า

วัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 2) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และ 3) เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มี 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 2) ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ทั้ง 3 กลุ่ม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และ 4) ชุมชน ได้แก่ เจ้าอาวาส ผู้กำกับการตำรวจนครบาล หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุข ผู้ใหญ่บ้าน และประธานคณะกรรมการชุมชน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด และปลายเปิด แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 5 ด้านคือการให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า และไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกด้านที่ศึกษา 2) ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมน้อย ถึงปานกลางในชั้นการปฏิบัติของทุกด้านที่ศึกษานอกนั้นในทุกขั้นตอนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าทุกด้าน 3) ปัญหาที่สำคัญคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียนและชุมชน ผู้ปกครองและคนในชุมชนขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และอาคารได้รับความเสียหายจากการเล่นกีฬา กิจกรรมเสริมให้นักเรียนมีน้อย 4) การแก้ปัญหาใช้ตาข่ายกันความเสียหายจากการเล่นกีฬา ครูและชุมชนหากิจกรรมเสริมเพิ่ม เช่น การซ้อมดนตรีสากล และการซ้อมกลองยาว ในวันเสาร์-อาทิตย์

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

28, ก.ค., 42

Worawit Atthakowitthathree 1999: The Participation of Parents, Schools and Community in Amphetamine Prevention of Grade 5-6 Students in Taling Chan District, Bangkok Metropolis. Master of Education, (Educational Research and Evaluation), Major Field Educational Research and Evaluation, Department of Education. Thesis Advisor: Mr. Anantasilpa Rujirek, M.Ed. 172 pages.

The purposes of this research were: 1) to study the participation of parents, schools and community in Amphetamine prevention of grade 5-6. 2) to study the problems of the participation of parents, schools and community in Amphetamine prevention of grade 5-6. and 3) to study the problem solving of the participation of parents, schools and community in Amphetamine prevention of grade 5-6.

The samples of this study were: 1) parents of students grade 5-6, 2) administrators, 3) teachers in grade 5-6 which were multistage sampling and 4) community members, leader of Buddhist priest, police superintendent, head of health service centers, headman of a village and heads of community committee which were purposive sampling. The instrument used to collect the data was a close and open ended questionnaire and interview form. The instrument consisted of 5 areas, education, information services, various activities, guidance and counseling and family communication. The statistics used for analyzing the data was percentage and content analysis.

The results of this research study revealed that; 1) Most of parents and community members have not participated in Amphetamine prevention, 2) administrators and teachers in grade 5-6 have a partial participation in practicing step, but they have not participated in Amphetamine prevention in activity step. 3) The important problems were as follow the limited time of parents to join with school and community activities, lack of work morale, because of some government officers and their damaged buildings from children's playing and not much various activity. 4) The nets were used for preventing the damage from children's playing. Teachers and community members should serve more various activities such as music or Thai classical dancing (Klong Yao) on Saturday and Sunday.

W. Atthakowitthathree.

Student's signature

Anantasilpa Rujirek May, 28, 99

Thesis Advisor's signature

คำนิยม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ โครงการวิจัยวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยครั้งนี้ อาจารย์อนันตศิลป์ รุจิเรข, ค.ม. ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ บุญเรียง ขจรศิลป์, Ph.D. และ รองศาสตราจารย์กัญญา สุวรรณแสง, Ph.D. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี มาโดยตลอด รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ไฉไล คักติวพงศ์, น.ม. ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ข้อชี้แนะทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารอำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนที่ตอบแบบสอบถามและให้การสัมภาษณ์ คุณกรรณิการ์ สิงโต คุณทรงรัตน์ ปานจำรุ่งณ เจ้าหน้าทีสำนักงานเขตตลิ่งชัน ที่ช่วยประสานงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล รองศาสตราจารย์สำเนา ขจรศิลป์, Ph.D. รองศาสตราจารย์ เรณูมาศ มาอุ่น, ค.ด. อาจารย์พุทธชาติ ชุณสาคร, Ph.D. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา น้อง และเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอด จนกระทั่งสำเร็จด้วยดี

ววิทย์ อรรถโกวิทชาติรี

พฤษภาคม 2542

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
ยาบ้า	11
แนวความคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด	17
วิธีการในการป้องกันยาเสพติด	21
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	24
บทบาทของผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชน ต่อการป้องกันยาบ้า	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	
ผลการวิจัย	49
ข้อวิจารณ์	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
สรุป	104
ข้อเสนอแนะ	112
เอกสารอ้างอิง	114
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจความตรงเครื่องมือ	122
ภาคผนวก ข รายนามผู้ช่วยวิจัย	124
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย	126
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	131
ภาคผนวก จ คุณภาพแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	168
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	172

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนข้อของแบบสอบถามแยกตามด้านที่ศึกษา	42
2	ประเด็นของแบบสอบถามแยกตามด้านที่ศึกษา	44
3	สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6	49
4	สถานภาพของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6	53
5	สถานภาพของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่	55
6	สถานภาพของชุมชน	57
7	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการศึกษา	60
8	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร	63
9	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการจัดกิจกรรมเสริม	66
10	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา	69
11	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว	72
12	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการให้การศึกษา	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร	80
14	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการจัดกิจกรรมเสริม	83
15	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา	87
17	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ในนักเรียนด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว	90
ตารางผนวกที่		
1	คุณภาพของแบบสอบถามตอนที่	169
2	คุณภาพของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2	171

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การประมาณการผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้า ช่วงปี 2539-2542	2
2	ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้า แยกตามกลุ่มอาชีพ ช่วงปี 2533-2539	3

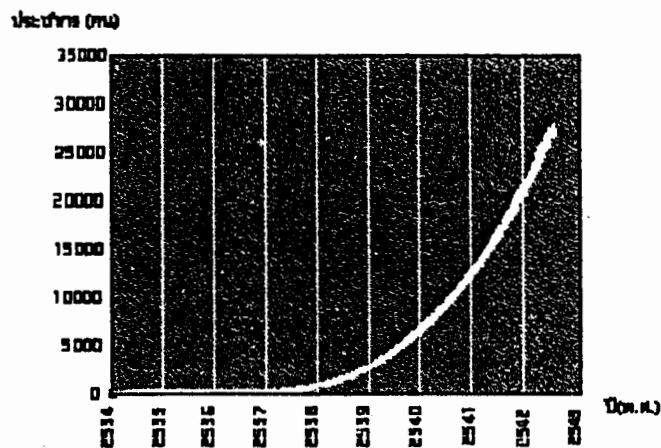
บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดได้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ของประเทศไทย และมีการแพร่ระบาดไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อบุคคล เศรษฐกิจ และชุมชน โดยเฉพาะในด้านที่ทำลายทรัพยากรบุคคลให้เป็นคนที่ด้อยคุณภาพ ในปี 2522 ผีนมอร์ฟีน เฮโรอีน กัญชา และยากระตุ้นประสาท จัดเป็นยาเสพติดที่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. : 2-3) ตั้งแต่ปี 2534 ที่ผ่านมายาเสพติดที่ทำให้เกิดปัญหาในสังคมอย่างมากก็คือ ยาม้าหรือในปัจจุบันเรียกว่ายาบ้า สาเหตุที่ยาบ้าระบาดมากขึ้นอันเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วงที่ผ่านมาคือ พ.ศ. 2535-2539 พบว่าโอกาสการส่งออกภาคอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้น การขยายฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางทางการเงิน และศูนย์กลางการส่งออก สภาพของสังคมจากเกษตรกรรมเปลี่ยนเป็นสังคมกึ่งอุตสาหกรรม ทำให้ชีวิตที่เรียบง่ายมาแข่งขันกับเวลาต้องรีบเร่งต่อการทำงาน และเร่งผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการในการใช้ยาเสพติดจำพวกยากระตุ้นประสาทส่วนกลางหรือยาบ้ามีมากขึ้น บุคคลที่ใช้มากได้แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะซึ่งต้องขับรถในเวลากลางคืน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มคนทำงานกลางคืนตามสถานเริงรมย์ จำเป็นต้องใช้ยาบ้าเป็นจำนวนมากขึ้น ถึงแม้ว่าทางราชการจะประกาศให้ยาจำพวกแอมเฟตามีน เป็นยาที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภทที่ 2 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 51 พ.ศ. 2531 แล้วก็ตามยังพบว่ามีมีการลักลอบผลิตและจำหน่ายอยู่เสมอ เนื่องจากราคาขายปลีกต่อเม็ดมีราคาสูง

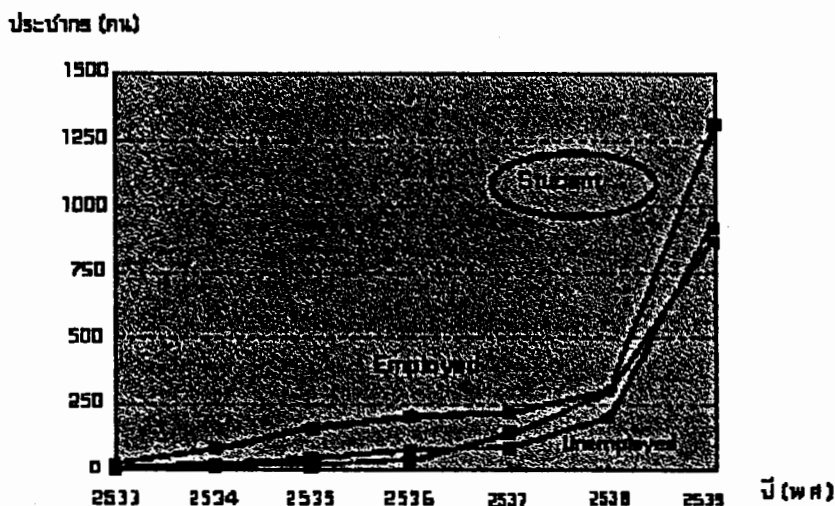
จากประมาณการอัตราการติดเฮโรอีนและยาบ้าในกรุงเทพมหานคร พบว่าติดเฮโรอีน 8.3 ต่อประชากร 1,000 คน และติดยาบ้า 6.3 ต่อประชากร 1,000 คน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2538 : 80) เหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะกรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่มีการก่อสร้าง และมีการขนส่งขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งยาบ้าจะทำให้การทำงานได้นาน และได้ปริมาณงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีการแพร่ระบาดของยาบ้าที่สูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานของสำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้วิเคราะห์แนวโน้มการบำบัดผู้ติดยาบ้าที่แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การประมาณการผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้า ช่วงปี 2539 -2542
ที่มา : สำนักนโยบายและแผน, 2540 : 3

จากภาพที่ 1 เห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นไป จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ยาบ้า จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปี 2541 จะมีผู้เข้ารับการบำบัดมากกว่า 10,000 คน และจากจำนวนดังกล่าว จะทำให้ยาบ้ากลายเป็นยาเสพติดหลักแทนที่เฮโรอีน (สำนักนโยบายและแผน, 2540 : 3)

จากการแพร่ระบาดของยาบ้าที่มีแนวโน้มสูงขึ้นแทนเฮโรอีนนั้น กลุ่มนักเรียนจัดเป็นกลุ่มหนึ่งที่มีแนวโน้มว่ายาบ้าได้แพร่ระบาดสูงขึ้นทุก ๆ ปี ซึ่งสำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้วิเคราะห์ผู้ที่ ได้รับการบำบัดที่ใช้ยาบ้า ระหว่างกลุ่มนักเรียน (student) กลุ่มที่มีงานทำ (employed) และกลุ่มผู้ว่างงาน (unemployed) ที่แสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้า แยกตามกลุ่มอาชีพ ช่วงปี 2533-2539
ที่มา : สำนักนโยบายและแผน, 2540 : 3

จากภาพที่ 2 เห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี 2538 นักเรียนที่เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าเพิ่มสูงขึ้นกว่าอาชีพอื่นๆ ในปี 2539 เพิ่มจากปี 2538 ถึงร้อยละ 356.7 (สำนักนโยบายและแผน, 2540 : 3)

นอกจากนั้นจากข้อมูล ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าจากสถานบำบัดทั่วประเทศ ในปีงบประมาณ 2539 มีผู้เข้ารับบำบัดที่มีอายุ 15-19 ปี มีถึงร้อยละ 56 อายุ 20-24 ปี มีร้อยละ 22 และอายุ 25-29 ปี มีร้อยละ 8 เมื่อแบ่งตามอาชีพพบว่า เป็นนักเรียนถึงร้อยละ 41 ซึ่งมีมากที่สุด พวกช่างงานมีร้อยละ 29 และอาชีพรับจ้างมีร้อยละ 15 (สำนักนโยบายและแผน, 2540 : 1)

จากสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นพบว่า แนวโน้มของการแพร่ระบาดของยาบ้าในกลุ่มนักเรียนจะเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นการดำเนินการที่จะลดการแพร่ระบาดของยาบ้า ควรที่จะใช้มาตรการที่มุ่ง "การป้องกันดีกว่าแก้" การใช้มาตรการป้องกันนั้นต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของปัญหายาบ้า คือ มาจากรากฐานของผู้ปกครองและชุมชน และมาจากปัจจัยภายนอกของผู้ปกครองและชุมชน (ภิญโญ, 2540 : 46) โดยเฉพาะเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 จัดว่าเป็นวัยเด็กตอนกลางถึงวัยเด็กตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่เด็กเริ่มพัฒนาร่างกาย อารมณ์ และสังคมเข้าสู่วัยรุ่น เริ่มห่างผู้ปกครองมากขึ้น หรือเรียกว่าช่วงเปลี่ยน transitional period (วิณี, 2537: 153) โดยเฉพาะในด้านพัฒนาการทางอารมณ์ เด็กวัยนี้มีความต้องการความรัก ความอบอุ่น มั่นคง ในหมู่คณะและครอบครัว และในด้านพัฒนาการทางสังคม เด็กวัยนี้เริ่มเป็น

ตัวของตัวเอง ชอบตัดสินใจเอง เริ่มมีกลุ่มของตนเอง และต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่รับรู้มา (ครีเรื่อน, 2540: 261 ; สุชา, 2541: 51-55) ถ้าผู้ปกครองเป็นตัวแทนในการให้การอบรม สั่งสอนให้รู้ถึงระเบียบ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ที่สังคมกำหนดไว้ ให้ความรักความอบอุ่น มั่นคงปลอดภัย และช่วยให้เด็กนักเรียนปรับตัว ให้เข้ากับโลกภายนอกได้ ทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง และช่วยสร้างภูมิคุ้มกัน มีความอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกได้ ในขณะที่เดียวกันถ้าขาดการแนะนำ การอบรมสั่งสอนที่ดี ไม่มีเวลาพูดคุยถึงปัญหาต่างๆต่อกัน และยิ่งถ้าครอบครัวไม่มีความเป็นปึกแผ่น จะพบว่าส่งผลต่อเนื้อทำให้เด็กขาดตัวแบบที่ดี (พรรณทิพย์, 2536 : 24-25) อาจส่งผลถึงการปฏิบัติตัว และการตัดสินใจในชีวิตที่ไม่ถูกต้อง และอาจเสี่ยงต่อการใช้ยาบ้าและยาเสพติดอื่นๆ ที่ระบอบอยู่ได้ ขณะเดียวกันนอกจากความดูแลของผู้ปกครองแล้ว ยังต้องอาศัย โรงเรียน และชุมชน เป็นองค์กรหลัก เข้ามาประสานความร่วมมือโดยเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยาบ้า และคอยสอดส่องดูแลความผิดปกติของนักเรียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการป้องกันการเสพยาบ้า ในเด็กนักเรียนได้อย่างทั่วถึง เพราะทำให้มองเห็นปัญหาอย่างองค์รวม (holistics) ซึ่งจะส่งผลการป้องกันได้ดีขึ้นและเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริงและถาวร (ภิญโญ, 2540 : 46-48)

จากปัญหาที่เกิดขึ้น และสาเหตุที่มาของปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าในนักเรียนรวมทั้งแนวทางการป้องกันที่อาศัยความร่วมมือของ ครอบครัว และชุมชน ในการป้องกันยาบ้า ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย ในเรื่องความร่วมมือของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนในการป้องกันการเสพยาบ้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครว่า ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน มีแนวทางในการร่วมมือป้องกันยาบ้าอย่างไร ตลอดจนมีปัญหาวางไร ในการร่วมมือกันป้องกันยาบ้า และมีวิธีการแก้ไขปัญหาวางไร เนื่องจากเขตตลิ่งชันเป็นเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครปฐม ซึ่งจังหวัดทั้งสองมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าจากแหล่งผลิตในเขตภาคกลาง (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2541: 4) ประกอบกับการสังเกตของผู้วิจัยที่ไต่ลงในพื้นที่พบว่าการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตตลิ่งชันเป็นแบบผสมผสานระหว่าง อาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เพื่อพร้อมรับความเจริญต่างๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา ใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และสถานศึกษาได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าในกลุ่มนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
3. เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5-6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยคาดว่าจะทำให้ผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชนเกิดการตื่นตัวในการร่วมกันป้องกันการเสพยาบ้า ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย
2. จากผลการวิจัยทำให้โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า โดยอาศัยความร่วมมือของ ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกัน
3. จากผลการวิจัย โรงเรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าและสิ่งเสพติดอื่น ๆ ในโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และ ชุมชน ต่อการป้องกันการเสพติดในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2541

2. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่

2.1 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เขตตลิ่งชัน 16 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 2,102 คน

2.2 ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เขตตลิ่งชัน 16 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 200 คน

2.3 ชุมชน รอบๆ โรงเรียน ได้แก่ ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุข ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชนและองค์กรเอกชน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน จำนวน 53 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสพติด

3.2 ปัญหาของการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสพติด

3.3 การแก้ปัญหาของการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสพติด

นิยามศัพท์

บทบาทของผู้ปกครองต่อการป้องกันการเสพติด หมายถึง ผู้ปกครองควรอบรมสั่งสอนให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยยาบ้า และการตระหนักรู้ด้วยตนเอง ให้ความรู้เกี่ยวกับการคบเพื่อนที่ดี ทำความเข้าใจพฤติกรรมและอารมณ์ของบุตร-หลาน ยับยั้งความคิดที่ว่าม ให้ความรักความเอื้ออาทร เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมการกระทำที่ถูกต้อง เน้นคุณธรรม ร่วมมือกับครูในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่นักเรียน และพัฒนางานตามวัยของบุตร-หลาน รวมถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่อาศัย เพื่อสุขภาพอนามัยของชุมชน อันเป็นการเอื้ออำนวยให้บุตรหลานดำรงชีวิตโดยไม่ติดยาบ้า

บทบาทของผู้บริหาร อาจารย์ใหญ่ต่อการป้องกันการเสพติด หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ควรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงแผนการจัดเรียนการสอน และพัฒนาสื่อในการป้องกันการเสพติดในโรงเรียน โดยร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่นักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของยาบ้า ส่งเสริมร่วมมือ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้าระหว่างหน่วยงานต่างๆ พัฒนาคู่มือ ผู้ปฏิบัติงานแกนนำป้องกันยาบ้า ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมป้องกัน พร้อมดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาบ้าอย่างต่อเนื่อง ปลุกฝัง ทัศนคติ ของบุคคลให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านการใช้ยาบ้า

บทบาทของครูผู้สอนต่อการป้องกันการเสพติด หมายถึง ครูผู้สอนควรมีความรู้ ความเข้าใจวิธีจัดหลักสูตร สามารถปรับปรุงแผนการจัดเรียนการสอน และพัฒนาสื่อในการป้องกันยาบ้าในโรงเรียนโดยร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานตามวัย สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันเสพติดและหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหายาบ้าและเสพติดอื่น ๆ ให้คำปรึกษาและแนะแนวการศึกษา การประกอบอาชีพ และการปรับตัวแก่นักเรียนตลอดจนร่วมมือร่วมใจ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันยาบ้าในโรงเรียน

บทบาทของชุมชนต่อการป้องกันการเสพติด หมายถึง ชุมชนควรให้ความรู้แก่สมาชิกในชุมชน ในเรื่องภัยที่เกิดจากการเสพติด และกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และปลูกฝังทัศนคติของประชาชน ให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านการใช้ยาเสพติด เน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมตัวจัดตั้งกรรมการเพื่อ วางแผน ดำเนินงาน แก้ไขปัญหายาเสพติด โดยชุมชนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรเอกชน ขณะเดียวกันต้องดำเนินการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม สร้างกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ ให้ประชาชนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตน พัฒนาอาชีพของประชาชน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และชุมชน ได้ร่วมมือ ร่วมใจ ดำเนินกิจกรรมในด้านการให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว อันที่จะมีผลต่อการป้องกันการเสพติดของนักเรียน ประกอบด้วย การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล

การศึกษาปัญหา หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้รวบรวมข้อมูล รวบรวมปัญหา ระบุปัญหา หรือ สืบสวนสถานการณ์และพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมที่จะป้องกันการเสพติด

การวางแผน หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ประชุม ร่วมกันเสนอความคิด หรือ ออกความคิดเห็นร่วมกัน ในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่จะป้องกันการเสพติด

การปฏิบัติ หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ร่วมปฏิบัติ ค้นหา ประสานงาน เป็นวิทยากร หรือ แสดงออกในรูปคณะกรรมการ ออกทุนทรัพย์ เสียสละเวลา วัสดุอุปกรณ์ ในกิจกรรมที่จะป้องกันการเสพติด

การประเมินผล หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ดำเนินการศึกษาผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งสามารถแสดงในรูปคณะกรรมการการประเมิน ในกิจกรรมที่จะป้องกันการเสพติด

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา-มารดา หรือ ผู้ดูแลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในเขตตลิ่งชัน ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ ในปีการศึกษา 2541

โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ที่ประกอบด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติในการบริหารงานโรงเรียน ผู้ปฏิบัติการสอนได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยที่ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ชุมชน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่ผู้ปกครอง และครูต้องติดต่อและประสานงานทางการ ปกครอง และการดำเนินชีวิตในเรื่องสุขภาพ หลักศาสนา ศีลธรรม ในพื้นที่ และเป็นผู้ที่สามารถออกความคิดเห็น ตัดสินใจ และมีอำนาจสั่งดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนปฏิบัติอยู่ ได้แก่ ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุข ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชนและองค์กรเอกชน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ยาบ้า (แอมเฟตามีน) หมายถึง ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท มีผลกระตุ้นประสาทส่วนกลางทำให้เกิดความตื่นตัวของสมอง จิตใจแจ่มใสไม่่วงนอน หรืออาจชักหมดสติได้ โดยอาจเสพได้ทางรับประทาน การเคี้ยว การสูดดมทางจมูก ซึ่งรวมถึงทั้งยาบ้าปลอมและยาบ้าฉงน

การป้องกันยาบ้า หมายถึง การให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อให้ นักเรียนปลอดภัยจากการเสพยาบ้า

การให้การศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกันกำหนดหรือพิจารณาเนื้อหาการสอน กิจกรรมการสอน การประเมินผลการสอน ที่เกี่ยวกับยาบ้า และการอบรมครูเพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดการเสพยาบ้า

การให้บริการข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกัน การปฐมพยาบาลและปฐมพยาบาลในเรื่องยาบ้าและการป้องกัน การคบเพื่อน และการนำเสนอสื่อ เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้า

การจัดกิจกรรมเสริม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่พัฒนาตนเอง และหาหนทางในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ได้แก่ โครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชน โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ประกวดวาดภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การตรวจและค้นหายาเสพติด

การแนะแนวและให้คำปรึกษา หมายถึง การที่ ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน
แนะนำ ให้ข้อมูลในเรื่องอาชีพและการศึกษาต่อ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับ
นักเรียน

การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน
ทำให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน โดยแสดงในรูปชุมชนสัมพันธ์ พร้อมทำให้เกิด
ความเข้าใจการพัฒนาการของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่อาศัย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ยาบ้า
2. แนวความคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด
3. วิธีการในการป้องกันยาเสพติด
4. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
5. บทบาทของผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชน ต่อการป้องกันยาบ้า
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยาบ้า

ประวัติและภูมิหลังของยาบ้า

ยาบ้าหรือแอมเฟตามีน ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับยาเสพติดประเภทอื่นๆ ก่อนจะมาแพร่ระบาดและสร้างปัญหาในประเทศไทย มักจะก่อปัญหาในประเทศอื่นๆ ก่อนเสมอ โดยมักเริ่มต้นจากการนำมาใช้และไม่มีข้อห้ามทางกฎหมาย กระทั่งถึงระยะหนึ่งได้ปรากฏผลเสียต่อร่างกายเกิดขึ้นรัฐบาลในหลายๆ ประเทศจึงได้ประกาศห้ามใช้หรือห้ามเสพ และมีฐานะเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง

ยาบ้าหรือแอมเฟตามีน เป็นสารชนิดหนึ่งสังเคราะห์ได้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2430 เรียกว่า amphetamine sulfate โดยชาวเยอรมัน ต่อมาปี 2431 นักวิทยาศาสตร์ชาวญี่ปุ่นได้สังเคราะห์อนุพันธ์ขึ้นมาคือ metamphetamine และได้นำมาใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์เมื่อปี พ.ศ. 2470 โดยเภสัชกรชาวเมืองแคลิฟอร์เนียชื่อ Gordona Alles ซึ่งขณะนั้นต้องการสังเคราะห์

สารเพื่อนำไปใช้รักษาหอบหืดแทน อีเฟดริน (ephedrine) ซึ่งภายหลังการศึกษาวิจัย พบว่า แอมเฟตามีนสามารถรักษาหอบหืดได้จริง จึงได้จดทะเบียนสิทธิบัตรยาไว้ ในปี พ.ศ. 2475 ได้ขายสิทธิให้กับบริษัท SMITH KLINE AND FRENCH LABORATORY ซึ่งต่อมาได้ผลิตขยายยาลดลมชนิดสูดดม โดยใช้ชื่อว่า “benzedrine inhaler” ใช้ในการรักษาโรคเหงาหลับ (narcolepsy) ลดอาการชุกชุนของเด็ก (hyperkinetic syndrome) ลดความอยากอาหาร (appetite suppressant) และเป็นยากระตุ้น (stimulant) หลังปี พ.ศ. 247 มาได้มีการนำมาใช้เป็นยาลดน้ำหนักหรือยาลดความอ้วน ใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการอ่อนเพลีย ผู้ป่วยโรคจิตที่มีอาการซึมเศร้า ใช้เป็นยาแก้ปวดและใช้เป็นยาแก้พิษสำหรับยาที่กดประสาทส่วนกลางหรือกดสมอง (ปัญญาและ คณะ, 2525: 90-91)

ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการนำเอายาแอมเฟตามีนมาใช้ช่วยในการทำสงคราม โดยใช้ให้ทหารที่อยู่เวรยามหรือทหารที่จะต้องปฏิบัติงานพิเศษบางอย่างรับประทาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทนทานขึ้นไม่อ่อนเพลียหรือง่วงนอนเร็ว นับว่าเป็นการใช้ยานี้ในกิจกรรมด้านอื่นที่มีใช้ทางด้านการแพทย์ และหลังจากที่สงครามเลิกแล้วก็ได้มีการนำเอาแอมเฟตามีนมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น ทั้งทางด้านการแพทย์และด้านอื่นๆ ที่มีได้เกี่ยวกับการแพทย์ เช่น ในด้านการกีฬา การแข่งม้าหรือสัตว์อื่น การขับรถระยะทางไกลๆ การดูหนังสือ สอบ การลดน้ำหนักเพื่อให้รูปร่างผอมและสวยงาม (กองปราบปรามยาเสพติด, 2534: 5-6) ในช่วงปี พ.ศ. 2510 ยาบ้าได้แพร่ระบาดเข้ามาในเมืองไทยโดยมีผู้ผลิตและนำเข้าหลายบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มียาของบริษัทแห่งหนึ่ง คือ BUROUGH WELCOME ชื่อ methedrine ซึ่งขายดีที่สุดมีสัญลักษณ์บนเม็ดยาซึ่งใช้เป็นเครื่องหมายการค้า เป็นรูปหัวม้า และมีตัวอักษร LONDON กำกับอยู่บนเม็ดยาสีขาวบริสุทธิ์ จึงทำให้ผู้นิยมใช้เรียกยาคณะนี้ว่า “ยาม้า” จนติดปาก ซึ่งในภายหลังมีผู้เข้าใจว่าเป็นยาที่รับประทานแล้วมีอาการคล่องแคล่ว ว่องไว ชยันทำงานหรือทำงานได้ทนเหมือนม้า จึงมีผู้เรียกยาคณะนี้ว่า “ยาชยัน” อีกชื่อหนึ่งด้วยเนื่องจากในอดีตนั้น ยาม้าของบริษัท BUROUGH WELCOME นั้น จะมีสารชนิดเดียวผสมอยู่ในเม็ดยา คือ สารแอมเฟตามีน แต่ในปัจจุบันนี้เนื่องจากแอมเฟตามีนเป็นยาที่กระทรวงสาธารณสุขสั่งห้ามนำเข้าประเทศ ฉะนั้นยาม้าที่ลักลอบจำหน่ายกันอยู่ในปัจจุบันจึงมีใช้ยาที่มีแอมเฟตามีนแท้ แต่ตัวยาคณะนี้ที่สำคัญที่ผสมในยาม้า คือ คาเฟอีน และอีเฟดริน โดยมีทั้งเป็นยาเดี่ยวและยาผสม (ปัญญา และ คณะ, 2525 : 91-94) ทั้งนี้ ยาม้าชนิดที่เป็นคาเฟอีนและอีเฟดริน เริ่มเข้ามาแทนที่ยาม้าที่เป็นแอมเฟตามีนแท้ ประมาณกลางปี พ.ศ. 2523 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา ยาม้าที่ซื้อขายกันในตลาดมีดส่วนใหญ พบว่าเป็น คาเฟอีนหรืออีเฟดริน ถึงร้อยละ 86.5-98.2 (วิชัย, 2523 : 23-24)

ลักษณะของเม็ดยา

รูปร่างและขนาดของเม็ดยา มักจะเป็นเม็ดกลมแบน เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7 มิลลิเมตร หนาประมาณ 1.5-2 มิลลิเมตร เท่าที่พบมีสีขาว สีเหลือง สีน้ำตาล สีส้ม สีม่วง ทั้งนี้อาจจะเป็นสีเรียบสีเดียวในเม็ดยา หรือมีสีขาว มีสีเหลือง สีน้ำตาล สีม่วง เป็นพื้นและมีจุดสีกระจายอยู่ทั่วเม็ดยา มีตราหลายรูปแบบเช่น ตราหัวม้า พร้อมอักษร SUPER ด้านบนและ D ด้านล่าง ตราดาว ด้านหนึ่งอีกด้านหนึ่งเป็นอักษร M ตราชูสองนิ้ว ประทับตราหัวม้าเหนืออักษร LONDON ด้านหนึ่งอีกด้านหนึ่งมีอักษร M ตราหัวม้าเหนืออักษร USA และตราดาวสามดวง ปริมาณและน้ำหนักสารแอมเฟตามีน การผลิตเม็ดยา มานั้น พบว่าหัวเชื้อแอมเฟตามีน 1 กิโลกรัม นำไปใช้ผสมผลิตเป็นยาเม็ดได้ประมาณ 40,000-60,000 เม็ด ตามคุณภาพของยาเม็ดที่ผลิตได้ ถ้าหากนำไปผลิตอัดเม็ดให้ได้จำนวนมาก ๆ จะทำให้การออกฤทธิ์ของตัวยากระตุ้นประสาทน้อยลง (พยนต์, 2535: 15 ; วันชัย, 2537: 39-40)

ประเภทของยาบ้าในประเทศไทย

1. บ้าแท้ ซึ่งเป็นยาบ้ากลุ่มแรกที่แพร่ระบาด มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือสารออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง จำพวกแอมเฟตามีน หรือ เมทแอมเฟตามีน

2. บ้าปลอม เป็นตัวยาแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 มีการควบคุมการนำเข้า ผลิตและจำหน่ายอย่างเข้มงวดภายใต้ พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 จึงมีการนำเอาตัวยาที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง แต่ออกฤทธิ์อ่อนกว่ามาใช้ซึ่งได้แก่ อีเฟดริน คาเฟอีน เธโอฟิลลีน ซึ่งเรียกว่าบ้าปลอม

3. ม้าฉงนพบว่ามี การแพร่ระบาดในปี 2528 มีสารออกฤทธิ์ชื่อ เพนโพรพอเรกซ์ (penproporex) หรือมีสารเอนเอทิลแอมเฟตามีน (n-ethylamphetamine) เป็นอนุพันธ์ของแอมเฟตามีน (ธงชัย, 2540 : 1)

วิธีการเสพ

การเสพยาสามารถทำได้หลายวิธี เช่น รับประทานเป็นเม็ด ละลายในเครื่องดื่ม โดยเฉพาะเครื่องดื่มชูกำลัง น้ำอัดลม หรือกาแฟ บดให้ละเอียดแล้วผสมน้ำฉีดเข้าร่างกาย บดให้ละเอียดแล้วใส่ขวด สูดดมอากาศในขวดโดยตรงผ่านท่อขนาดเล็ก บดแล้วนำมาลนไฟเพื่อสูดดมควันเหมือนเสพยาเฮโรอีน (วันชัย, 2537: 40)

การออกฤทธิ์ของยาบ้า

ยาบ้าหรือ “แอมเฟตามีน” ถือว่าเป็นยาที่ออกฤทธิ์ส่วนใหญ่ที่สมองส่วนกลาง ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสารออกฤทธิ์กระตุ้นสมอง มากกว่าเป็นยาบำรุงกำลัง เมื่อใช้ยาในปริมาณน้อยจะแก้ความรู้สึกอ่อนเพลีย และง่วงนอนโดยไปบังอาการไว้มิให้ใช้พลังงานที่แท้จริง เพราะยาจะทำให้ร่างกายถูกกระตุ้นให้ทำงานหนักเกินกำลัง สุขภาพทรุดโทรม เมื่อใช้ยาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ผู้ใช้ยาจะมีความเครียดอยู่ภายใน หงุดหงิด และกระวนกระวาย เมื่อเพิ่มยาขึ้นอีกจะเกิดอาการนอนไม่หลับ ปวดศีรษะ วิงเวียน เป็นต้น และจะส่งผลถึงสมองคือเพ้อคลั่ง ประสาทหลอนทางตา และหู (บุญเจือ และคณะ, 2532: 84) ทำให้การทำงานของสมองผิดปกติ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุต่างๆได้ง่าย เมื่อใช้เป็นเวลานานมากๆ จะมีอาการทรมาน และเกิดการติดยาขึ้น โดยจะมีอาการตื่นเต้นง่าย มือสั่น ใจสั่น อุดหนุมิร่างกายสูง ซึมเศร้าอย่างรุนแรง มีอาการทางจิต หวาดระแวงคนที่อยู่รอบๆ อาจทำร้ายผู้อื่นได้ (พัฒน์, 2529: 16 ; อรพินท์, 2531: 10) และที่สำคัญอาจถึงกับฆ่าตัวตายได้ ซึ่งอาการเหล่านี้จะเกิดหลังจากการขาดยาไปประมาณ 2-3 วัน และจะทรมาณเช่นนี้หลายสัปดาห์ ซึ่งผู้ใช้ยาส่วนมากจะทนต่อการขาดยาไม่ไหว (กองปราบปราม ยาเสพติด, 2534: 10)

ประเภทของผู้เสพยาบ้า

1. พวกวัยรุ่นที่ไปร่วมงานรื่นเริงตลอดคืนหรือวันสุดสัปดาห์แล้วอยากจะอยู่ในงานเป็นเวลานาน ๆ โดยที่ไม่ต้องรับประทานอาหารหรือนอนหลับ
2. นักเรียนและบุคคลอื่นๆ ที่ต้องการทำงานตอนกลางคืน เพื่อเตรียมตัวสอบ
3. ผู้ที่ขับรถยนต์เป็นระยะทางไกล ๆ ซึ่งไม่ต้องการให้เกิดอาการง่วง
4. นักกีฬาซึ่งรับประทานแอมเฟตามีนเพื่อต้องการให้เกิดกำลังมาก ๆ
5. บุคคลซึ่งต้องการใช้กำลังกายมาก ๆ ซึ่งไม่ต้องการให้เกิดอาการง่วง (บัณฑิตศึกษา, 2540)

สาเหตุการติดยาบ้า

ปัญหาการติดยาบ้าเป็นปัญหาสาธารณสุขปัญหาหนึ่งที่มีลักษณะการระบาด คล้ายคลึงกับการระบาดของอาชญากรรม คือ เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดการเลียนแบบของพฤติกรรมแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม ทำให้คิดว่า ปัญหาการติดยาบ้า เป็นปัญหาสังคม แต่แท้จริงแล้วมีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพทางร่างกาย และจิตใจอย่างมาก เช่นกัน สาเหตุของการติดยาบ้ามีสาเหตุผสมผสานกันหลายประการ และยังไม่สามารถสรุปได้เด่นชัดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงของการติดยาบ้า ในที่นี้ คำว่าสาเหตุของการติดยาบ้า จึงหมายถึง ความสัมพันธ์ของสาเหตุ (causal association) ตามแนวระบาดวิทยา ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ติดยาบ้ามี 3 ประการ คือ (สุพัฒน์, 2536 : 83)

1. ยาและฤทธิ์ของยา (agent)
 2. ตัวผู้เสพ (host)
 3. สิ่งแวดล้อม (environment)
1. ยาและฤทธิ์ของยา (agent)

ยาบ้า เป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท โดยออกฤทธิ์กระตุ้นสมองส่วนกลาง มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้ผู้เสพหรือใช้ เกิดการติดจึงไม่มีปัญหาที่ผู้นำตัวไปคลุกคลีกับยาบ้าจะไม่ตกเป็นทาสของมัน แม้ผู้นั้นจะเป็นคนที่มีสุขภาพดีก็ตามก็ติดได้ทั้งนั้น เมื่อร่างกายมนุษย์ได้ยาบ้าเข้าไป อำนาจของยาบ้าจะทำให้การทำงานในระบบต่างๆ ของร่างกายเปลี่ยนแปลงไปซึ่งถ้าใช้อย่างสม่ำเสมอจนติด ร่างกายจะเกิดสภาพความเคยชินต่อการทำงานของร่างกายในรูปนั้น ซึ่งถ้าขาดยาบ้าการทำงานของร่างกายก็จะพยายามคืนตัวเข้าสู่สภาพปกติ และการเปลี่ยนแปลงการทำงานของร่างกายที่เกิดขึ้นโดยกระทันหันนี้ ทำให้ผู้เสติดแล้วเกิดอาการผิดปกติขึ้นกับร่างกายที่ เรียกว่า อาการงตเซพหรืออาการถอนยา ซึ่งมีความรุนแรงมากน้อยแล้วแต่สภาพของผู้เสพซึ่งส่วนใหญ่ผู้เสพยาบ้าจะทนอาการไม่ได้ จึงทำให้ผู้เสพยาบ้าต้องเสาะแสวงหาเสพ เพื่อระงับอาการ ให้ร่างกายทำงานอยู่ในระบบเดิมต่อไป จึงทำให้ผู้นั้นต้องเสพยาบ้าอยู่ตลอดเวลา และยาบ้ามีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง ดังนั้นเมื่อเสพเข้าไปจะมีจิตใจแจ่มใสลดอาการอ่อนเพลีย เพิ่มพลังงาน เกิดความสบายไร้กังวล ครั่นเครง ซึ่งทำให้ผู้เสพ ติดใจและกลายเป็นผู้ติดยาบ้าในที่สุด

2. ตัวผู้เสพ (host)

คนเราทุกคนย่อมมีความบกพร่องในทางร่างกายและจิตใจไม่มากก็น้อย ยิ่งโดยเฉพาะในสังคมที่มีความสับสนวุ่นวาย และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจจะเกิดได้ง่าย ซึ่งผู้เสพต้องไปหาหาเสพยัดนั้น อาจเกี่ยวข้องกับ

2.1 สภาพร่างกาย

เนื่องจากคนเราทุกคนมีการเจ็บป่วยทางกายในทุกๆคน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายบำบัด รักษาโดยเฉพาะโรคลมชัก (epilepsy) โรคอ้วน (obesity) โรคเหงาหลับ (narcolepsy) และโรคซึมเศร้า (depression) เป็นต้นหรือจากการที่ประชาชนซื้อขายใช้เองหรือภายหลังจากการรักษาของแพทย์และอาการยังไม่หายดี การใช้ยาบางชนิดบ่อยๆ สม่่าเสมอ ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ติดยา ที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน และอนุพันธ์ย่อยได้

2.2 สภาพของจิตใจ

นักจิตวิทยาเชื่อว่าความบกพร่องในจิตใจของมนุษย์เกิดจากการเลี้ยงดูของบิดา-มารดาในเยาว์วัย ความผิดปกติในร่างกายและจิตใจเหล่านี้เป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกัน ความพิการทางร่างกาย การเจ็บป่วยสามารถทำให้เกิดความผิดปกติในจิตใจได้ ในกรณีที่คนคิดว่าตนเองอ้วนตลอดเวลา จะหารับประทาน เพื่อลดความอ้วนลง ซึ่งมีแนวโน้มในการใช้ยาบ้าเพื่อ ลดความอ้วนให้มากขึ้น และบรรเทาอาการจิตกังวล

2.3 บุคลิกภาพ

บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตใจนั้น จะเป็นผู้ที่มีความผิดปกติทางบุคลิกภาพด้วย และการที่มีความผิดปกติในทางบุคลิกภาพนี้ ทำให้บุคคลผู้นั้น มีแนวโน้มในการใช้ยาบ้าได้ง่ายกว่าบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้แล้วแนวโน้มในการใช้ยาบ้ามีหลายลักษณะ เช่น ผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอในทุกด้าน ผู้ที่มีอารมณ์วู่วาม ผู้ที่มีจิตใจรุนแรงขาดความมั่นใจ ผู้มีปัญหาต่างๆ ได้แก่ผู้ที่หนีโรงเรียน ผู้ที่หนีออกจากบ้าน เป็นต้น นอกจากบุคลิกภาพที่ผิดปกติจะมีส่วนผลักดันให้ติดยาบ้าแล้ว อาจพบในพวกที่มีความวิตกกังวลมาก พวกที่มีสติปัญญาต่ำ ถูกชักจูงได้ง่าย ขาดความรับผิดชอบ และเป็นทาสของยาบ้าโดยการชักนำจากเพื่อน ๆ

3. สิ่งแวดล้อม (environment)

สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลผลักดันให้ใช้ยาบ้า เช่น สถานที่อยู่อาศัยอยู่ในแหล่งค้า ยาบ้าหรือยาเสพติดอื่น ๆ สิ่งแวดล้อมภายในบ้านขาดความอบอุ่น มีปัญหาชีวิต มีเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้องที่ติดยาบ้า ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน หรืออยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี ฟุ้งเฟ้อ หรืออยู่ในครอบครัวที่ยากจน ต้องช่วยเหลือตนเอง เพื่อให้อยู่รอด บิดามารดาไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน อยู่ห่างไกลผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่งเสริมในทางที่ผิด และอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การอยากทดลอง การถูกชักชวน การถูกหลอกลวง และจากความคึกคะนอง

สรุปการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับยาบ้าคือ ได้เข้ามาระบาดในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2510 ในรูปตัวยาบริสุทธิ์ โดยพบมากในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และคนขับรถ ปัจจุบันได้แพร่ขยายมาสู่กลุ่มนักเรียน นักศึกษา แต่ในปัจจุบันนี้เนื่องจากแอมเฟตามีนเป็นยาที่กระทรวงสาธารณสุขสั่งห้ามนำเข้าประเทศ ฉะนั้นยาบ้าที่ลักลอบจำหน่ายกันอยู่ในปัจจุบันจึงมีไซยาที่มีแอมเฟตามีนแท้เป็นยาบ้าปลอมที่มีสารอื่นผสมอยู่ มีราคาแพง และเปลี่ยนรูปแบบไปหลายรูปแบบ โดยมีวิธีการเสพที่นิยมกันคือ การรับประทานเป็นเม็ด และการนำมอลนไฟแล้วสูดดมควัน สาเหตุของการติดยาบ้ามาจาก ตัวยา ฤทธิ์ของยาเมื่อขาดยาจะมีอาการต้องการยา ตัวผู้เสพที่มีความต้องการมาบำบัดร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยว่าอยู่ในแหล่งผลิต-ค้าหรือไม่

แนวความคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด

สภาพปัญหาของยาเสพติดขึ้นอยู่กับสาเหตุที่มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ ตัวบุคคล ตัวยา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงต้องดำเนินการแก้ไข ที่สาเหตุทั้ง 3 ประการ ในด้านตัวยา ใช้วิธีการควบคุมโดยการปราบปรามเพื่อเป็นการลดปริมาณยาเสพติด (supply reduction) ในด้านตัวบุคคลต้องดำเนินการป้องกัน โดยการสร้างภูมิคุ้มกัน มิให้ไปใช้ยาเสพติดและดำเนินการให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้หยุดการใช้ เพื่อเป็นการลดความต้องการ (demand reduction) ด้านสิ่งแวดล้อมต้องดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ระเบียบกฎเกณฑ์และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อไม่ให้มีส่วนที่จะผลักดันให้คนเกิดปัญหาแล้วหันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออก

ถึงแม้การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในประเทศไทยได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและผลการดำเนินงานก็นับได้ว่าประสบผลสำเร็จพอสมควรก็ตาม แต่ในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ การดำเนินงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ยังคงนำแนวคิดจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้เสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการกำหนดรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมกับการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทยนั้น ยังมีข้อจำกัดอยู่มากเนื่องจากการศึกษา วิจัยถึงรูปแบบหรือวิธีการในการป้องกันปัญหายาเสพติด ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการนำแนวความคิด ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจากนักวิชาการต่างประเทศ มาใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ยังคงได้รับความสนใจจากนักวิชาการและนักการศึกษาเป็นอันมาก และสุรพล ปธานวนิช (2528 : 108) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีในการป้องกันยาเสพติดดังนี้

1. Atomistic Concept แนวความคิดนี้เชื่อว่าการจะแก้ไขปัญหายาของระบบใหญ่ได้จำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงระบบย่อยในแต่ละระบบให้ดีเสียก่อน ในกรณีการป้องกันปัญหายาเสพติด จำเป็นต้องสร้างหรือเปลี่ยนแปลง “บุคคล” ในแต่ละคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ โดยมีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงในงานด้านการป้องกันยาเสพติดดังนี้

1.1 Socratic-Rational Model การเปลี่ยนแปลงบุคคลตามทฤษฎีนี้ ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีเหตุผล และพร้อมที่จะตอบสนองต่อข่าวสารใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ ข่าวสารใหม่ๆ ที่จะทำให้บุคคลสร้างหรือการเปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

1.2 Social-Psychological Model ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลง “พฤติกรรมของบุคคล” จะเกิดขึ้นจากอิทธิพลของบรรทัดฐานจากกลุ่มซึ่งเขาผูกพันอยู่ การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ คือ การหลอมละลาย ทัศนคติ ค่านิยม และรูปแบบพฤติกรรมที่มีอยู่เดิม (unfreezing) เกิดการเปลี่ยนแปลง (change) ทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ (refreezing) ของทัศนคติ ค่านิยม

จากแนวคิดพื้นฐานข้างต้นนี้เป็นการป้องกันปัญหายาเสพติด ในแง่ที่เน้นหนักที่ “ตัวบุคคล” โดยอาศัยกระบวนการการเผยแพร่ข่าวสาร การให้การศึกษา และการฝึกอบรม ซึ่งการป้องกันปัญหายาเสพติดตามทฤษฎีนี้ มีข้อจำกัดอยู่ที่ “จำนวนบุคคล” ที่เราต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงนั้น จะต้องเปลี่ยนแปลงบุคคลจำนวนเท่าใด จึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ยาของสังคมทั้งหมด ข้อจำกัดอีกประการคือข่าวสาร ความรู้ที่ให้มีลักษณะเป็น

หลักการหรือวิชาการนั้น ในทางปฏิบัติไม่อาจนำมาใช้ได้ในชีวิตและสภาพแวดล้อมจริง เช่นเด็กอาจเรียนรู้ว่าการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เป็นสิ่งไม่ดี แต่ในทางปฏิบัติเด็กพบว่าการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เป็นที่ยอมรับของสังคม

2. Holistic Concept ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับ “สภาพแวดล้อม” โดยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลง “ตัวบุคคล” โดยไม่คำนึงถึงสภาวะแวดล้อมนั้น มักเกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมให้สอดคล้อง และเกื้อหนุนต่อการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ดังนั้นการลดความต้องการยาเสพติด ด้วยการแก้ปัญหา ที่เน้นตัวบุคคลแต่เพียงด้านเดียว ย่อมไม่ประสบความสำเร็จ ควรต้องมีการสร้างสรรค์ค่านิยม ทศนคติ วัฒนธรรม เป็นต้น ของสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาตัวบุคคล โดยมีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ

2.1 Liberal Model คือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ในรูปแบบนี้จะมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน (community participation) ในการทำกิจกรรมต่างๆ

2.2 Radical Model คือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมแบบฉับพลันทันที โดยการนำหลักจิตวิทยามวลชนมาใช้ เช่น การปลุกเร้าให้คนในชุมชนร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่

เฮเลน โนว์ลิส นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ ในการป้องกันยาเสพติด ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมองปัญหาเสพติดไว้ 4 รูปแบบ (Helen, 1979 : 22-30)

1. รูปแบบศีลธรรม-กฎหมาย (The Legal-Moral Model) แนวความคิดนี้มองปัญหาเสพติด โดยให้ความสำคัญกับ “ยา” ซึ่งจำแนกออกเป็นชนิดที่ปลอดภัยและชนิดที่เป็นอันตราย คำว่า “ปลอดภัย” ในที่นี้หมายถึง กฎหมายหรือสังคมไม่ห้ามใช้ ดังนั้นวิธีการที่จะแยกตัวยาออกไปจากคน จึงต้องใช้วิธีการออกกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับการปลูกพืชเสพติด การควบคุมการจำหน่ายยา การลงโทษผู้ค้ายา การออกค่าเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยา การเพิ่มราคา ยา ซึ่งมีผลต่อร่างกาย จิตใจ และสังคม และเชื่อว่าถ้ามีการเข้าถึงอันตรายของยาจะช่วยยับยั้งการใช้ยาได้ นอกจากนั้นการชี้แจงให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับยาในแง่กฎหมาย ตลอดจนบทลงโทษที่ทำให้คนกลัวไม่กล้าทำผิด และแนวคิดนี้ได้แบ่งยาออกเป็นชนิดที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงชนิดของยาที่ใช้

2. รูปแบบสุขภาพอนามัย (The Public Health Model) แนวความคิดนี้มองปัญหาสุขภาพว่าเป็นเรื่องของสุขภาพอนามัยหรือเป็นโรคภัยไข้เจ็บ และไม่ได้แยกประเภทของยาออกเป็นยาถูกกฎหมายหรือยาที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นแนวความคิดนี้จึงรวมเอา แอลกอฮอล์ นิโคติน (บุหรี่) คาเฟอีน เข้าไว้ในพวกสารเสพติดด้วย แต่ว่าการแยกสารเสพติดเหล่านี้ว่าเป็นที่สังคมยอมรับหรือไม่ยอมรับ หาได้ง่าย และคนใช้กันทั่วไปหรือไม่ ดังนั้นการเพิ่มราคาซื้อขายยาเสพติดให้สูงขึ้นหรือการทำให้สังคมลดการยอมรับยาหรือสารเสพติดที่จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะลดปัญหาการใช้ยาเสพติด รวมทั้งการควบคุมยาไม่ให้หาซื้อได้ง่าย

จากแนวคิดนี้ผู้ใช้ยาเสพติดถูกมองออกเป็น 2 แ่งว่า เป็นคนอ่อนแอหรือไม่อ่อนแอ เป็นคนที่แพร่เชื่อหรือไม่แพร่เชื่อ แต่การที่จะระบุลงไปนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จึงต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนเสียก่อน โดยใช้มาตรการต่างๆ เช่น การให้ข่าวสาร เรื่องโทษภัยที่เกิดจากการใช้ยาบางประเภท อันตรายที่จะเกิดกับตัวผู้ใช้และผลกระทบต่อสังคม

3. รูปแบบจิตวิทยา-สังคม (The Psycho-Social Model) แนวความคิดนี้เชื่อว่า “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดใน 3 องค์ประกอบ คือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการใช้ยาเป็นเรื่องสลับซับซ้อน และควรให้ความสำคัญ ความสนใจ ถึงสาเหตุและความจำเป็นที่บุคคลต้องหันไปพึ่งยา มองว่าการใช้ยาเป็นพฤติกรรมหนึ่งในพฤติกรรมต่างๆ ไม่ตำหนิหรือต่อต้าน เมื่อบุคคลนั้นมีความจำเป็นที่ต้องใช้นั้น แนวคิดนี้จะคำนึงความแตกต่างของจำนวนยาที่ใช้ จำนวนครั้งที่ใช้ แบบของการใช้ยา ประโยชน์ของการใช้ยา ตลอดจนผลของยาที่ต่างกันออกไป และมองสังคมตรงที่อิทธิพลของทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่แสดงออกมาต่อการใช้ยาเสพติดเป็นอย่างไร สังคมเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการใช้หรือก่อให้เกิดปัญหาอื่นสืบเนื่องมาจากการใช้ยา ทั้งนี้โดยการที่บุคคลในสังคมจะให้คำจำกัดความของยา และมีปฏิกิริยาต่อการใช้ยาและผู้ใช้ยาเป็นอย่างไร การที่แนวความคิดนี้เน้นที่ตัวบุคคลและบทบาทขององค์ประกอบทางสังคม จึงได้เสนอว่าควรให้ความสำคัญด้านความต้องการของบุคคลเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การให้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้องต่อการใช้ยาในทางที่ถูก

4. รูปแบบสังคมวัฒนธรรม (The Social-Cultural Model) แนวความคิดของรูปแบบนี้เน้นว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาก ดังนั้นสังคมควรจะต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบุคคล และความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะในทางด้านการศึกษาคควรลดความเคร่งครัดและความไม่เป็นกันเองลง แต่มุ่งคำนึงถึงนักเรียนในฐานะที่เป็นมนุษย์ให้มากขึ้น บริการด้านสุขภาพอนามัยและบริการทางสังคมอื่นๆ ควรจะต้องคำนึงถึงผู้บริการให้มากขึ้น การออกกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนนั้นจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี

สรุปการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด ได้ว่าโดยทั่วไปสามารถพิจารณาได้ 2 วิธีการ Atomistic Concept ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงบุคคลโดยเน้นการรับรู้ข่าวสารใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ และเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ ส่วนวิธีการที่สอง Holistic Concept ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม ควบคู่ไปกับการแก้ไขตัวบุคคลโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และการปลูกเร้าโดยใช้หลักจิตวิทยามวลชน และเมื่อมองรูปแบบการมองปัญหาเสพติดสามารถมองได้คือ 1.รูปแบบศีลธรรม-กฎหมาย มองตัวยาแยกจากบุคคล เน้นการลงโทษผู้ค้า การเพิ่มราคา ยา การออกกฎหมายควบคุม 2.รูปแบบสุขภาพอนามัย ไม่ได้แยกตัวยาออกเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิดกฎหมายแต่มองถึงสุขภาพเป็นหลัก จึงไม่แยกเอาแอลกอฮอล์ สุรา บุหรี่ ออกจากกัน 3. รูปแบบจิตวิทยา-สังคม เน้นปัจจัยทางสังคมคือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม ในแง่ของสาเหตุและการแก้ไข 4. รูปแบบสังคมวัฒนธรรม ให้ความสำคัญของการเป็นกับเองในชุมชน ลดความเคร่งครัดลง และมองว่าการออกกฎหมายเป็นผลเสียมากกว่าผลดี

วิธีการในการป้องกันยาเสพติด

การที่จะแก้ไขปัญหายาบ้า และยาเสพติดชนิดอื่นๆ ได้นั้น จำเป็นต้องให้การป้องกัน ซึ่งจะเป็นการดีกว่าการแก้ไข เพราะการป้องกันจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็น และเป็นเสมือนการให้ภูมิคุ้มกันให้กับเด็กนักเรียนได้ตั้งแต่นั้น ซึ่งในเรื่องของการป้องกันยาเสพติด สามารถแยกระดับของการป้องกันได้เป็น 3 ระดับ

1. การป้องกันระดับเบื้องต้น (primary prevention) เป็นการป้องกันล่วงหน้าในการขยายตัวของการใช้ยาโดยการจัดสภาวะทางสังคม และจิตวิทยาที่เหมาะสม มุ่งหมายเพื่อจัดข้อมูลข่าวสาร และการศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรมและบริการเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการปฏิเสธระดับตัวบุคคล

2. การป้องกันระดับทุติยภูมิ (secondary prevention) เป็นการป้องกันอาการเจ็บป่วย ไม่ให้ทรุดขึ้นโดยมีจุดประสงค์ ชักชวนให้ผู้ทดลองใช้สารเสพติดหยุดโดยการสร้างพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

3. การป้องกันระดับตติยภูมิ (tertiary prevention) เป็นการป้องกันที่ต่อเนื่องจากระดับที่ 2 และจัดหรือยับยั้งการใช้ยาอย่างรุนแรง เป็นการให้บริการระยะยาว เพื่อหยุดการไช้ยาโดยวิธีการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพหลังการบำบัดรักษา ไม่ให้กลับไปติดยาเสพติดซ้ำ (โสภา และคณะ, 2533 : 18 ; Development Associates, 1991 : 16-17)

การดำเนินการป้องกันยาเสพติดในประเทศไทยนั้น ได้นำแนวความคิดในรูปแบบของจิตวิทยาสังคมมาเป็นหลักในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสังคมไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาตัวบุคคลเพื่อ ให้มีคุณภาพที่ดีควบคู่ไปกับ การที่มุ่งที่จะนำ สิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม โดยมุ่งป้องกันการไช้ยาเสพติดในระดับเบื้องต้น ซึ่งเป็นการป้องกันล่วงหน้า (primary prevention) ก่อนที่บุคคลจะมีประสบการณ์ในการทดลองไช้ยาเสพติดครั้งแรก โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมการณ์การไม่ไช้ยาในอนาคต พอสรุปถึงวิธีการในการป้องกันยาเสพติดได้ 5 วิธี คือ

1. การให้การศึกษา (education)

เป็นการให้การศึกษาความรู้เรื่องยาและยาเสพติด โดยจัดทำหลักสูตรผนวกไปกับการเรียนการสอนในระดับปกติ หรือจัดทำโครงการพิเศษเฉพาะบางอย่าง เพื่อมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายเกิดแรงจูงใจ เจตคติและพฤติกรรม ที่เหมาะสมกับการไช้ยา หรืออาจจะจัดทำเป็นโครงการเฉพาะที่เน้นถึงเรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพ ให้รู้จักสำรวจตัวเองให้รู้จักตน และการทำค่านิยมของตนเองให้กระจ่าง โดยให้ยอมรับค่านิยมที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ตน ซึ่งการศึกษานี้ไม่ได้จำกัดเพียงในโรงเรียนเท่านั้นยังต้องครอบคลุมไปถึงการศึกษานอกโรงเรียนด้วย

2. การให้บริการข้อมูลข่าวสาร (information services)

เป็นการให้ข่าวสารเพื่อที่จะให้ประชาชนได้ตระหนักและตื่นตัวกับปัญหาเสพติดตลอดจนมุ่งสร้างเจตคติและค่านิยมที่ถูกต้องให้กับประชาชน ทั้งนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเชื่อ ว่า ความรู้ และเจตคติ ที่บังเกิดขึ้นนั้นจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่มีผลต่อการไช้ยาอย่างถูกต้อง ซึ่งข่าวสารที่ให้นั้นต้องมีความถูกต้องชัดเจน เกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันปัญหาเสพติด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะรับความรู้ดังกล่าว เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มบิดา-มารดา ครูอาจารย์ ผู้นำชุมชน เป็นต้น

3. การจัดกิจกรรมเสริม (various activity)

เป็นวิธีการที่จะใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนและตอบสนองความต้องการในขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้รู้จักทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อการนำตัวเองไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพ ไม่ต้องหันไปพึ่งยาเสพติด การดำเนินงานตามวิธีการนี้เน้นที่จะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสมในด้านสุขภาพอนามัย จริยธรรมและคุณธรรม เช่นการบริการชุมชน การเล่นกีฬา นันทนาการในรูปแบบต่างๆ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา

4. การแนะแนวและให้คำปรึกษา (guidance and counseling)

เป็นวิธีการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองยอมรับในจุดดีด้วยตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อม สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่างๆได้ ซึ่งผู้ช่วยสามารถเป็นบุคคลทั่วไป หรือ ครูแนะแนว แต่ถ้ามีปัญหาซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ สำหรับการให้ปรึกษาและแนะนำบุคคลที่มีปัญหาซับซ้อน ซึ่งในการป้องกันการเสพยาเสพติด วิธีการแนะแนวและให้คำปรึกษาสามารถช่วยเหลือได้ เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นโครงการที่นำนักเรียนมาอบรม ปฏิบัติตัวในทางที่ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างของเพื่อนต่อไป และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และให้ความรู้เรื่องอาชีพ ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนมีแผนในการดำเนินชีวิต และทำให้เด็กนักเรียนรู้ว่า ตนมีคุณค่าต่อสังคม และรู้ว่าทำอะไรต้องมีเหตุผลที่เพียงพอ

5. การสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว (family communication)

การสื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ทั้งผู้รับและผู้ให้ ก่อเกิดความสัมพันธ์อันดีงามในครอบครัว เช่นเดียวกันพ่อ แม่ ลูก ต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันใครมีเรื่องอะไร มีความรู้สึกอย่างไร มีความเคลื่อนไหวอย่างไร หรือมีปัญหาอะไรก็เล่าสู่กันฟัง ปรึกษากัน และร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหา รู้จักให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้มาก (กองป้องกันยาเสพติด, 2527: 71-76 ; ทานู, 2531 : 267-272 ; สำเร็จ, 2538 : 41)

ดังนั้นแนวทางการป้องกันยาบ้า ในเด็กนักเรียนประถมศึกษา ของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในการป้องกันระดับเบื้องต้น (primary prevention) โดยอาศัยรูปแบบจิตวิทยา-สังคม (The Psycho-Social Model) และ Holistic Concept ในลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เน้น ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนโดยมีวิธีการในการป้องกัน 5 วิธีคือ การให้การศึกษา การให้

บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายการมีส่วนร่วม

ในความหมายของการมีส่วนร่วมนั้น ได้มีผู้ได้ให้ความหมายอยู่หลายท่านดังนี้

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง (2525 : 10) และนิรันทร จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ที่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดการกระทำที่บรรลุถึงความต้องการของกลุ่ม ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มของตน

กลุ่มสังคมศาสตร์สาธารณสุข (2525 : 21) และยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 25) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม กำหนดวางแผน การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวพวกเขาเอง

อาคม ตรีเจริญ (2539 : 11) และประพันธ์ ตรีบุบผา (2539 : 30) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า การดำเนินกิจกรรมในชุมชน วางโครงการ ร่วมปฏิบัติในรูปของการเสียสละแรงงาน เสียสละเวลา และการบริจาคโดยตรง หรือผ่านองค์กรในชุมชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชุมชน โดยมีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

Pearse และ Stiefel (1978) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการที่บุคคลที่อยู่ภายนอกเหตุการณ์หรือโครงการมาโดยตลอดมีโอกาสเข้ามาอยู่ในโครงการเพื่อควบคุมทรัพยากรต่างๆ ตามปริมาณของโครงการ

Caayupan (1984 อ้างถึง ไพโรจน์, ม.ป.ป.: 3) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การที่ประชาชนได้รับโอกาส ได้แสดงออกความรู้สึกนึกคิด ของตัวประชาชนเองในเรื่องปัญหาที่เขากำลังประสบอยู่ และได้แสดงวิธีการแก้ไข ลงมือปฏิบัติ โดยได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

จากความหมายของการมีส่วนร่วมดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงออกความรู้สึกรู้สึกนึกคิด การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบอื่น ๆ ได้เช่น ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ต่อกิจกรรมหรือปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาซึ่งความเป็นอยู่ และอนาคตที่ดียิ่งขึ้นของประชาชน โดยที่ภาครัฐเข้าไปในฐานะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมนั้น ประสบผลสำเร็จ

รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

เจมส์ คัดดี้ ปิ่นทอง (2526 : 10) และอดิน รพีพัฒน์ (2527 : 100-101) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนออกเป็น

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

Cary (1976:144) ได้แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับบุคคลไว้ 5 ลักษณะคือ การเป็นสมาชิก การเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือ การเป็นกรรมการ และการเป็นหัวหน้า

ปธาน สุวรรณมงคล (2527 : 82-83), Cohen และ Uphoff (1980: 324) และ White (1982) ได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประเภทคือ

1. ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบไปด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคมหรือส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Lowdemilk และ Laitas (1980 : 694-700) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 7 ขั้นตอนคือ

1. การสำรวจขั้นต้น
2. การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. การแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา
4. การกำหนดทางแก้ไขปัญหา
5. การปฏิบัติตามโครงการ
6. การประเมินผลโครงการ
7. การพิจารณาบททวนโครงการที่ทำไปแล้ว

สรุปรูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วมจากเอกสารได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ คือ การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งสามารถแสดงในรูป การเป็นสมาชิก การเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือ การบริจาคสิ่งของ การเป็นกรรมการ เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของบุคคลต่างๆ นั้นจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้ทำวิจัยหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมไว้ได้แก่

สากล สถิตยวิทยานันท์ (2532: 32) ได้ให้ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากปัจจัยที่สำคัญ คือ ความสนใจและความเดือดร้อนจนกลายเป็นความสนใจและห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม ความศรัทธาที่มีต่อบุคคลสำคัญทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ความมีเกียรติ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจ และมีส่วนร่วมด้วย

ปริศนา โกดละสุด (2534 : 186-187) ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ศึกษาเปรียบเทียบผู้เคยย้ายถิ่น และผู้ไม่เคยย้ายถิ่น พบว่า การมีตำแหน่งทางสังคม ความคาดหวังต่อผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกิจกรรม เพศ อายุ การศึกษา ฐานะของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ (2535 : 43) ได้รวบรวมแนวคิดของ Hay เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของบุคคลนั้นมีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูงจะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน มากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ

Cohen และ Uphoff (1980: 326) ได้เสนอว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีปัจจัยหลายประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม อาชีพ รายได้ ทรัพย์สิน ระยะเวลาในท้องถิ่น พื้นที่ดินถือครอง และสถานภาพการทำงาน

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภูมิลำเนา ประสบการณ์ในการทำงาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติกิจกรรม

บทบาทของผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชน ต่อการป้องกันยาบ้า

ผลของปัญหาบ้านนั้นมิใช่เป็นปัญหาของผู้ติดยาเท่านั้น แต่ส่งผลต่อผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ด้วย เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ และยิ่งก่อให้เกิดความกระตือรือร้นสร้างความเดือดร้อนให้ชุมชน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทุกคน ต้องมาร่วมมือร่วมใจป้องกันและแก้ไข โดยเริ่มจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

บทบาทของผู้ปกครองต่อการป้องกันยาบ้า

พ่อแม่ถือเป็นจุดแรกและจุดสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การป้องกันปัญหายาเสพติด ประสบผลสำเร็จทั้งนี้เพราะผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มักจะเป็นวัยรุ่นที่ยังอาศัยอยู่กับพ่อแม่ นอกจากนั้นพ่อแม่ยังเป็นผู้ที่จะเข้าใจนิสัยใจคอของลูกตัวเองได้ดีกว่าบุคคลอื่น ดังนั้น หากพ่อแม่ให้การดูแลเอาใจใส่ลูกหลานของตนอย่างใกล้ชิดแล้ว ก็จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาลูกหรือวัยรุ่น เป็นไปอย่างถูกต้องและมีเหตุผลอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การดูแลอย่างใกล้ชิดมิได้หมายถึงการ บังคับหรืออบรมให้เด็กทำในสิ่งที่ต้องการ แต่หมายถึงการร่วมกับลูกในการแก้ปัญหายาอย่างมีเหตุผล หรือช่วยยับยั้งความวู่วามของลูก การเป็นที่ปรึกษา การร่วมกันในการแก้ไขปัญหายาต่าง ๆ อาจจะได้แก่ การคิดถึงชีวิตในอนาคต การเลือกคบเพื่อน ความรู้เรื่องเพศ เป็นต้น

นอกจากจะช่วยลูกในการแก้ไขปัญหายาแล้วการส่งเสริมให้ลูกกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เน้นคุณธรรม ก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ พ่อแม่บางคนอาจจะพอใจกับการแสดงความเก่งหรือฉลาดอย่าง ผิดวิธี เช่น การเปล่งเสียงคำตำหนิของลูก การมีนิสัยเอาเปรียบผู้อื่น การส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยที่ไม่ดี อาจกลายเป็นผลทำให้ลูกมีนิสัยอย่างนั้น ๆ ไปในการทดลองในสิ่งที่ผิด ๆ เช่นการทดลองยาเสพติด และการเป็นผู้ติดยาเสพติดในที่สุด หรือกระทั่งการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องจากพ่อแม่ เกี่ยวกับการเรียนของบุตรที่เหมาะสมกับตัวบุคคล หรือบังคับการเรียนมาก อาจเป็นสาเหตุหนึ่งให้เด็ก หันเหหรือเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปติดยาบ้าได้ ในบางครอบครัวเด็กนักเรียนบางคนอาจไม่ได้อยู่ใน ฐานะลูกของพ่อแม่เพียงอย่างเดียว แต่อาจมีฐานะเป็นพี่ของน้อง หรืออาจเป็นพวกนำหรืออา ที่ดูแล หรือที่เรียกว่า “ผู้ปกครอง” แต่ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ทุกคนก็สามารถมีส่วนป้องกันปัญหา ยาบ้าได้

สิ่งแรกที่ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะพี่ หรือนำ หรือฐานะต่างๆ จะต้องระลึกถึงก็คือ การมีความรักใคร่สามัคคี ระหว่างหมู่ญาติพี่น้อง เมื่อทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีกันแล้วก็จะนำ มาซึ่งความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่ญาติพี่น้อง การช่วยเหลือกันอย่างสามัคคี กลมเกลียวกันเช่น นี้ จะทำให้ปัญหาของคนใดคนหนึ่งในครอบครัวผ่อนจากหนักเป็นเบา และเมื่อเขาผู้นั้นสามารถ แก้ปัญหาชีวิตลงได้แล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ยาบ้าหรือยาเสพติดอื่น ๆ เป็นทางออกของ ชีวิต

นอกเหนือจากรักใคร่กลมเกลียวกันแล้ว แต่ละคนต้องช่วยเหลือแบ่งเบาภาระ หน้าที่ของกันและกัน ผู้เป็นพี่ก็อาจช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูน้อง หรือคอยควบคุม ตักเตือน ไม่ให้สมาชิกคนอื่น ๆ กระทำในสิ่งที่ผิด เช่นการคบเพื่อนไม่ดี หรือการเสพยาเสพติด

ติดเป็นต้น (กองป้องกันยาเสพติด, 2530: 85-87) จากแนวคิดบทบาทของผู้ปกครองต่อการป้องกันยาบ้าของกองป้องกัน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพัฒน์ หาพิพัฒน์ (2539 : 110-111) ที่กล่าวว่า

... สังคมไทย ครอบครัว (พ่อ แม่) ยังคงเป็นองค์ประกอบทางสังคมที่มีความสำคัญอย่างมากต่อเด็กและเยาวชน โดยพบว่าในบรรดาตัวแปร ด้านการควบคุมทางสังคมทั้งหมด ตัวแปรความรู้สึกผูกพันต่อ บิดา มารดา มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาม้าในระดับที่สูงที่สุด...

นอกจากนั้นแล้ว Stephenson และคณะ (1988: 13) ได้กล่าวว่าการที่จะป้องกันเด็ก ให้พ้นจากการใช้ยาและสิ่งเสพติดนั้นตัวแบบอันได้แก่ บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เป็นผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียนได้ ถึงแม้ว่านักเรียนผู้นั้นจะรู้จักวิธีการป้องกันตนเองอย่างดีก็ตาม ในทางกลับกันตัวแบบในครอบครัวใช้ยาเสพติด เด็กนักเรียนก็จะเรียนรู้ว่าสิ่งที่เด็กพบ และเห็นนั้นเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับจากคนในสังคมได้เช่นกัน

จากบทบาทของผู้ปกครองต่อการป้องกันยาบ้าที่กล่าวสามารถสรุปได้คือผู้ปกครองควรอบรมสั่งสอนให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยยาบ้า และการตระหนักรู้ด้วยตนเอง ให้ความรู้เกี่ยวกับการคบเพื่อนที่ดี ทำความเข้าใจพฤติกรรมและอารมณ์ของบุตร-หลาน ยับยั้งความคิดวู่วาม ให้ความรักความเอื้ออาทร เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมการกระทำที่ถูกต้อง เน้นคุณธรรม ร่วมมือกับครูในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่นักเรียน และพัฒนางานตามวัยของบุตร-หลาน รวมถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่อาศัย เพื่อสุขภาพอนามัยของชุมชน อันเป็นการเอื้ออำนวยให้บุตรหลานดำรงชีวิตโดยไม่ติดยาบ้า

บทบาทของโรงเรียนต่อการป้องกันยาบ้า

ในภาวะสังคมปัจจุบันปัญหายาบ้าได้แพร่ระบาดไปถึงเยาวชนในสถานศึกษามากขึ้น แม้ในระดับประถมศึกษาจะยังไม่ถึงกับติดยาโดยตรง แต่เด็กบางส่วนจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแพร่ยาบ้า จากผลการวิจัยของหน่วยป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏว่าระดับอายุของผู้ติดยาเสพติดลดลงมาอยู่ระหว่าง 14-25 ปี และมีแนวโน้มว่าอายุจะลดลงไปอีก ซึ่งแสดงว่าโอกาสที่เด็กวัยประถมศึกษาจะติดยามีมากขึ้น โรงเรียนประถมศึกษาจึงควรมีบทบาทในการรณรงค์เพื่อป้องกันการใช้ยาบ้าด้วย การที่จะป้องกันยาบ้าให้ได้ผล ต้องอาศัยปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันยาบ้า ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับระบบการบริหาร และการสอน แต่ผู้อำนวยความสะดวก อาจารย์ใหญ่ เป็นปัจจัยทางบุคคลที่สำคัญที่สุด ในการเป็น

ผู้นำแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ถ้าผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูตระหนักถึง บทบาทของตน ปัญหาการเสพยาเสพติดของนักเรียนจะไม่บังเกิดขึ้น และนักเรียนจะมีภูมิคุ้มกันยาเสพติดอย่างถาวรตลอดชีวิต

บทบาทของผู้ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่โรงเรียน

กรุงเทพมหานครได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระยะ 5 ปี (2540-2544) ในการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งสามารถวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจากแผนดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้ (กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด, มปป.: 7-34)

1. จัดหลักสูตร การเรียนการสอน สื่อที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในโรงเรียน ปรับปรุงและพัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอน สื่อ และรูปแบบการแนะนำการป้องกันยาเสพติดในนักเรียน
2. พัฒนาความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับโทษและยาเสพติด ตลอดจนการศึกษาวิจัยเรื่องยาเสพติด
3. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่ให้นักเรียน ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด
4. ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรประชาชน
5. พัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันยาเสพติดให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. พัฒนาบุคลากรแกนนำในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มาร่วมจัดกิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
7. กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการป้องกันการติดยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

8. ปลุกฝังทัศนคติของบุคคลให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านการใช้ยาเสพติด

จากบทบาทของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ต่อการป้องกันยาบ้าดังกล่าวสามารถสรุปได้ คือ ควรวิธีจัดหลักสูตร ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาสื่อในการป้องกันการเสพยาบ้าในโรงเรียน ต้องร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่นักเรียน ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของยาบ้า ส่งเสริม ร่วมมือ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ผู้ปฏิบัติงานแกนนำป้องกันยาบ้า ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมป้องกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ปลุกฝังทัศนคติ ของบุคคลให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านการใช้ยาบ้า

นอกจากผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ แล้วบทบาทของครูผู้สอน ครูประจำชั้น จะช่วยเสริมให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยด้วย

บทบาทของครูผู้สอน ครูประจำชั้น

ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้น เป็นบุคคลสำคัญที่ใกล้ชิดกับเด็กมาก สามารถรู้จักเด็กได้ดีที่สุด เมื่อเด็กมีปัญหาหรือมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ซึ่งวิเคราะห์บทบาทของครูจากแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระยะ 5 ปี (2540-2544) (กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด, ม.ป.ป.: 7-34) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนต่อการป้องกันการเสพยาเสพติดไว้ ดังนี้คือ

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของยาและสารเสพติดและการใช้ยาที่ถูกต้อง
2. พัฒนาความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับโทษและยาเสพติด ตลอดจนการศึกษาวิจัยเรื่องยาเสพติด
3. ผลิตสื่อและพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพเหมาะกับการใช้งาน
4. ดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
5. มีการวางแผนการป้องกันและแก้ไขที่สอดคล้องกับปัญหาของชุมชน

6. ประสานงานกับประชาชนในกรุงเทพมหานคร องค์กรภาครัฐ เอกชน และ องค์กรประชาชน ดำเนินงานป้องกันยาเสพติด

สุรพจน์ พิสุทธิวงส์ (2539: 37) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนต่อการป้องกันการเสพยาเสพติดไว้ดังนี้คือ

1. ควรร่วมมือกับผู้ปกครอง พ่อแม่ ในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่ ส่งเสริมให้ทำงานตามวัย ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีในยามที่เกิดปัญหา
2. ควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการหามาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในนักเรียน โดยให้ความรู้ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ
3. พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และการผลิตและพัฒนาสื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน รวมถึงพัฒนารูปแบบการแนะแนวการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในนักเรียน
4. จัดตั้งอาสาสมัครแกนนำในสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรืออาสาสมัครป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

จากบทบาทของครูต่อการป้องกันยาบ้าดังกล่าวสามารถสรุปได้ คือ วัธีจัดหลักสูตร ปรับปรุงแผนการจัดเรียนการสอน และพัฒนาสื่อในการป้องกันยาบ้าในโรงเรียน ต้องร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนเอาใจใส่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานตามวัยของแต่ละวัย สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า และเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหายาบ้าและยาเสพติดอื่นๆ ให้คำปรึกษาและแนะแนวการศึกษา การประกอบอาชีพ และการปรับตัวแก่นักเรียน รวมถึงร่วมมือร่วมใจ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันการเสพยาบ้าในโรงเรียน

จากบทบาทของผู้ปกครอง โรงเรียน แล้วสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ บทบาทของชุมชน ถ้าชุมชนนั้นมีการแพร่ระบาดของยาบ้าและสารเสพติดต่างๆ และคนในชุมชนไม่ร่วมกันป้องกันแก้ไขแล้ว ปัญหายาเสพติดก็ยังคงมีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นชุมชนจึงเป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการร่วมมือป้องกันยาบ้าและสารเสพติดชนิดต่างๆ

บทบาทของชุมชนต่อการป้องกันยาบ้า

ชุมชนควรร่วมมือร่วมใจกันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและสารเสพติดทุกชนิด ให้ความรู้แก่ครอบครัวทั้งหลายในการดูแลบุตรหลานมิให้ตกเป็นทาสยาเสพติด ซึ่งใช้การฝึกอบรมแกนนำซึ่งเป็นอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมและรวมทั้งการป้องกันยาเสพติดด้วย แกนนำเหล่านั้นได้แก่ เยาวชน ผู้ใหญ่ และมีการตั้งชมรมต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมในทางที่เป็นประโยชน์ ทั้งในด้านการกีฬา ความสำเร็จเสริมทักษะต่างๆ รวมทั้งสนทนากา การเยี่ยมเยียนครอบครัวที่มีปัญหา เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาหารือต่างๆ ในการแก้ไขปัญหานี้ เน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมตัวจัดตั้งกรรมการเพื่อ วางแผน ดำเนินงาน แก้ไขปัญหาเสพติด โดยชุมชนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรประชาชน สร้างกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ ให้ประชาชนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตน พัฒนาอาชีพของประชาชน (กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด, ม.ป.ป.: 7-34) ขณะเดียวกันต้องดำเนินการเป็นต้นแบบเพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการติดยาบ้าเป็นปัญหาต่อไป

และนอกจากการฝึกอบรมแกนนำชุมชนแล้ว ผู้มีบทบาทในชุมชน ควรที่จะมีบทบาทต่อการป้องกันปัญหา ยาบ้า โดยแสดงออกมาให้ชัดเจนทั้งในแง่ของการปฏิบัติงาน การเสียสละเวลาต่อกิจกรรมป้องกันยาบ้า การร่วมตัดสินใจในกิจกรรม และรวมถึงการติดตาม และประเมินกิจกรรม ซึ่งในเรื่องของบุคคลที่มีบทบาทในชุมชนนั้น Cohen และ Uphoff (1980: 326) ได้ระบุว่าบุคคลที่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนามี 4 ฝ่ายประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก

ถ้าชุมชนใดที่ปราศจากแหล่งค้ายาบ้า และไม่มีเยาวชนที่ติดยาบ้า ชุมชนนั้นก็เน้นในด้านการป้องกัน แต่ถ้าชุมชนใดเต็มไปด้วยแหล่งค้ายาเสพติด มีเยาวชนติดยาเสพติด มั่วสุมอยู่ ก็ต้องใช้มาตรการป้องกันและแก้ไขไปพร้อมๆกัน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการปราบปรามผู้ค้ายาบ้าให้หมดสิ้นไป โดยให้เบาะแสเกี่ยวกับยาบ้า และการปิดล้อมผู้ค้ามิให้มีการติดต่อ ไม่ว่าในทางใดๆ ก็ตาม หากทำได้ปัญหา ยาบ้าก็จะหมดจากชุมชนได้ (วิชา, 2531: 8-9)

จากบทบาทของชุมชนต่อการป้องกันยาบ้าดังกล่าวมาสามารถสรุปได้ คือ ชุมชนควรให้ความรู้ แก่สมาชิกในชุมชน และกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม การป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาบ้า และปลูกฝังทัศนคติของประชาชน ให้เกิดพฤติกรรมกรรมการต่อต้านการใช้ยาบ้า เน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมตัวจัดตั้งกรรมการเพื่อ วางแผน ดำเนินงาน แก้ไขปัญหา ยาบ้า โดย ชุมชนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรเอกชน

ขณะเดียวกันต้องดำเนินการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม สร้างกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ ให้ประชาชนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตน พัฒนาอาชีพของประชาชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า มีดังนี้

แววตา ธนบัตร (2534) ได้ศึกษาผลของการสื่อสารณรงค์ ต่อต้านการเสพยาบ้า ที่มีต่อเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้จำนวน 20 โรงเรียน ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม พบว่า พฤติกรรมการรับข่าวสารจะได้รับจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อเฉพาะกิจประเภทป้ายประกาศ และจากสื่อบุคคลประเภทเพื่อน ตามลำดับ แต่จะให้ความเชื่อถือสื่อทางบุคคล ที่เป็นบิดา-มารดา และสื่อเฉพาะกิจทางแผ่นพับ ในเรื่องระดับความรู้และทัศนคติที่ได้รับจากการรณรงค์ต่อต้านยาบ้า ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง และต้องการให้มีการเผยแพร่ข่าวสารผ่านทางสื่อมวลชนให้มากกว่าปัจจุบัน และพบว่าลักษณะประชากรด้านอาชีพบิดา และพี่น้องในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการรณรงค์ต่อต้านยาบ้า

สุรพล ปธานวนิช (2539) ได้ทำการวิจัยถึงผลการป้องกันและปราบปรามยาบ้า ในช่วงครึ่งแผน 7 โดยสำรวจตัวอย่างจากผู้ขับรถรับจ้าง นักเรียนและเยาวชน ผู้ต้องคดี ผู้รับบำบัดรักษา และผู้ใช้แรงงานอายุ 21-25 ปีขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความถี่และร้อยละ ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสหสัมพันธ์เชิงพหุ พบว่า การแพร่ระบาดจากต่างจังหวัดเข้าสู่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยเริ่มจากผู้ขับรถรับจ้างมาสู่ผู้ใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรม และกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งจะมีผู้ใช้ยาบ้ามีอายุ 13-18 ปี สูงที่สุดและมีแนวโน้มเข้าสู่อายุที่น้อยลงมากขึ้น ในด้านการป้องกันพบว่าทุกกลุ่มเป้าหมายของช่วงครึ่งแผนบรรลุผลสำเร็จสูงกว่าเป้าหมายเกือบทุกกลุ่ม ยกเว้นในด้านการสร้างความรู้ด้านยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เล็กน้อย และให้ข้อเสนอแนะในการป้องกันที่ต้องดำเนินกับกลุ่มเสี่ยงสูงได้แก่ ผู้ขับรถรับจ้าง แรงงานภาคเกษตร กลุ่มนักเรียน กลุ่มพ่อค้าเร่ และลูกจ้างรวมถึงผู้ทำงานในสถานเริงรมย์

อุทัยศรี แสงคล้าย (2539) ได้ศึกษาความคิดของครูต่อการป้องกัน แก้ไขปัญหา ยาแอมเฟตามีนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด สุพรรณบุรี โดยใช้ประชากรเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,244 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของครูทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถามพบว่า ด้านการป้องกัน 1)ครูควร นำจิตวิทยามาใช้กับนักเรียนกับสาเหตุทำให้เกิดปัญหา 2)ควรเพิ่มกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ แสดงออกถึงความสามารถมากขึ้น 3)ครูในโรงเรียนยังขาดความร่วมมือกัน 4)ครูควรเอาใจใส่นักเรียนในความประพฤติให้มากขึ้น ในด้านการสงเคราะห์นักเรียนที่ติดยาพบว่า 1) ครูที่ผ่านการอบรมเรื่องยาม้ามาควรจัดสัมมนาร่วมกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) ครูควรมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา 3) ครูควรหาวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆให้นักเรียน 4) ควรจัดอบรมผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชน และ 5) ควรจัดสถานที่ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหายาเสพติด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำเร็จ ไชยเสน (2538) ได้ศึกษาความร่วมมือระหว่างองค์กรระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่สูง : ศึกษากรณีอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษาได้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน 84 ตัวอย่างซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทั้งปลายและปลายปิด ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้นำชุมชนได้แก่ นายอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นต้นพบว่าการบริหารและการจัดการ ด้านนโยบายยังผูกขาดอยู่กับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งในการปฏิบัติบางครั้งไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ เนื่องจากไม่ใช่หน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรง การประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านในพื้นที่ ไม่สอดคล้องกันมีผลทำให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดมีอุปสรรคไม่บรรลุผล

นิยม จินดาพันธ์ (2539) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีเคหะชุมชนดินแดง 2 ประชากรในการวิจัยคือ คณะกรรมการชุมชนเคหะดินแดง 2 จำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์ โดยกำหนดระดับการมีส่วนร่วม 3 ระดับคือ 1)ระดับการป้องกัน 2)ระดับการแจ้งเบาะแส 3)ระดับการปราบปราม และกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม ออกเป็น 7 ปัจจัยคือ 1) การตระหนักถึงความเป็นมาของยาเสพติดในชุมชน 2) การตระหนักถึงขีดความสามารถในการจัดการปัญหายาเสพติด 3)สมรรถนะขององค์กร

คณะกรรมการชุมชน 4)การมีความเชื่อถือศรัทธาในเจ้าหน้าที่ของรัฐ 5)การตระหนักถึงความปลอดภัยในการให้ข่าวสาร 6)ความสามัคคี และความร่วมมือของชาวชุมชน 7)การได้รับคำตอบแทน พบว่าคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสูงสุดคือระดับการป้องกันและระดับการแจ้งเบาะแส ส่วนระดับสนับสนุนการปราบปราม คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมต่ำ การตระหนักถึงความเป็นปัญหาของยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระดับการแจ้งเบาะแส ความสามัคคีความร่วมมือของชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 3 ระดับ คือระดับการป้องกัน ระดับแจ้งเบาะแส ระดับสนับสนุนการปราบปราม นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันในทุกกรณี

สุรพจน์ พิสุทธิวงส์ (2539) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดนครปฐม เพื่อหาคำตอบในเรื่องระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูประจำตำบล เจ้าอาวาส และผู้นำไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง กำหนดโควตา และสุ่มแบบบังเอิญ กลุ่มละ 100 คน รวม 400 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบเป็นเพศชาย การศึกษาระดับมัธยม-ปวช.-ปวส.-ปกศ. สภาพชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในชนบท มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดปานกลาง ปัจจัยด้านอายุ ตำแหน่งงาน อาชีพ รายได้ และครอบครัว มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม สภาพชุมชนย่านการค้า จะมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดมากกว่าสภาพชุมชนในชนบท ส่วนในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติด จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเรื่องของความรู้ และทัศนคติ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตภาคกลาง ไม่พบในระดับประถมศึกษา เครื่องมือในการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยเน้นบทบาทของครูในการนำเทคโนโลยี หลักจิตวิทยา ความรู้ในด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการเสพติดให้หันเหเหตุการณ์ ตลอดจนให้ความรู้และความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ส่วนในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมุ่งเน้นในกลุ่มผู้มีบทบาทในชุมชนได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการชุมชน เป็นต้น และมีเป้าหมายเพื่อป้องกันบุคคลในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ สารเสพติดที่ศึกษาจะพบเป็นสารเสพติดทั่วไปมากกว่าการเน้นที่สารเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง เครื่องมือในการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบสอบถาม โดยมีผลการวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับต่ำ และมีปัญหาอุปสรรค โดยมีปัจจัยมาจาก การประสานงาน ปัจจัยสถานภาพส่วนตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

Trebow (1992) ได้ศึกษามิติขององค์กรในโรงเรียน บรรยากาศทางสังคม และความสัมพันธ์ทางพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่น เพื่อหามิติขั้นพื้นฐานบรรยากาศทางสังคม และการทดสอบความสัมพันธ์ของบรรยากาศทางสังคมกับการยอมรับว่า โรงเรียนมีการใช้ยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างเป็นครูและนักเรียน เกรด 6 หรือเกรด 7 จาก 43 โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในเมืองเคนซัส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ โปรแกรมการป้องกันยาเสพติด โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับการรายงานตนเอง ในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพและการใช้ยาเสพติด ในเวลา 2 ช่วงคือ ปี 1985 ก่อนที่จะมีการใช้โปรแกรมการป้องกันยาเสพติดมาใช้ และในปี 1988 ที่มีการใช้โปรแกรมการป้องกันยาเสพติดโดยใช้การสำรวจจากแบบสอบถามจำนวน 113 ข้อ เกี่ยวกับการประเมินการป้องกันในโรงเรียน พบว่ามีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับบุหรี่ สุรา และกัญชา ซึ่งถามทั้งครูและนักเรียน ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรของข้อคำถามเกี่ยวกับบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียน พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงกับระดับของโรงเรียนและสถานะทางเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับครูกับข้อผูกมัดทางการศึกษา ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องกับชุมชน และความเพียงพอของเครื่องอำนวยความสะดวก และการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของนักเรียนภายหลังจากที่ควบคุมสถานะทางเศรษฐกิจสังคม พบว่ามิติของเจตคติของครูกับหลักการบริหารและตัวผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ในทางบวก และถ้ามีการเปิดเผยว่า โรงเรียนมีการใช้ยาเสพติดจะมีผลกระทบโดยตรงกับการรับรู้ของครูต่อบรรยากาศขององค์กรภายในโรงเรียน แต่จะไม่มีผลต่อการรับรู้บรรยากาศทางสังคมของนักเรียน

Woodman (1993) ได้ศึกษารูปแบบการเข้าร่วมในการให้การศึกษาเรื่องแอลกอฮอล์ และยาเสพติดชนิดอื่นในโครงการป้องกันยาเสพติด ในนักเรียนในระดับเกรด 6 ถึง 12 เพื่อหารูปแบบของการเข้าร่วมในโครงการการศึกษาและป้องกันยาเสพติด ในนักเรียนเกรด 6-12 มีตัวแปรเป็นเพศ ที่ตั้งตำบล ระดับเกรดและจำนวนโครงการที่นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมเพื่อหารูปแบบของนักเรียนที่เข้าใกล้ตัวแปรในรูปของการเข้าใกล้มากหรือน้อยและเพื่อศึกษาว่านักเรียนเคยได้รับการแนะนำวิธีการป้องกันใดบ้าง ประชากรเป็นนักเรียนจำนวน 64,855 คน จาก 16 โรงเรียน และในโรงเรียนที่ปราศจากการเสพยาเสพติด 1 โรงเรียน และการประชุมสัมมนาชุมชนจากกลางภาคตะวันตก โดยการใช้มาตรวัดจิตสำนึกในการป้องกันเบื้องต้น Attitude and Usage Scales Form 9a (PPAAUS) ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรเพศมีผลต่อความแตกต่างในการเข้าร่วมโครงการโดยเพศหญิงเข้าร่วมโครงการค่ายป้องกันยาเสพติด โครงการผู้นำในกลุ่มเพื่อนที่ปราศจากยาเสพติด มากกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายเข้าร่วมโครงการกีฬามากกว่าเพศหญิง และพบว่านักเรียนเข้าร่วมโครงการที่จัดขึ้นโดยเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาเข้าร่วมโครงการป้องกัน 1 โครงการ ส่วนในระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลายเข้าร่วมในโครงการป้องกัน 2 โครงการ และพบว่ามีความแปรควมคุมการใช้แอลกอฮอล์ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมสลับการตัดสินใจ และการฝึกการต่อต้านยาเสพติด

Hurley (1994) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ของวัยรุ่น ทศนคติของกลุ่มเพื่อน ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชน ที่มีต่อการเสพยา และระดับการเสพยา โดยศึกษาเกี่ยวกับประชากรวัยรุ่นที่มีความรู้เกี่ยวกับอันตรายของสุรา ต่อจากนั้นจึงศึกษาการเสพยาในบางระดับที่เคยดื่มมาก่อน โดยใช้โปรแกรมการต่อต้านยาเสพติดที่ยึดการใช้เหตุผล โดยศึกษาความรู้ความจำทั่วไปและทดสอบปัญหาที่เกิดขึ้นไปยังอนาคต ซึ่งจะมีการใช้รูปแบบการป้องกันต่างกันที่ระดับวัยรุ่นและผู้ใหญ่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กับนักเรียนมัธยมปลายรอบๆ มหาวิทยาลัย ในเมืองซานฟรานซิสโก โดยศึกษาเจตคติเกี่ยวกับสุรา และการเสพยาในทางที่ผิด โดยเปรียบเทียบกับผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บจากผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนของผู้เสพยา และใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติสรุปอ้างอิง และการบรรยายพบว่า ในระดับมัธยมศึกษา มีระดับการเสพยาเพิ่มร้อยละ 75 ในกลุ่มวัยรุ่นนั้นมีเจตคติต่อการเสพยาถึงร้อยละ 50 และมีถึงร้อยละ 80 ที่ยอมรับพฤติกรรมของกลุ่ม และใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ จากข้อคำถาม พบว่าปัจจัยทางด้านชีวิตของครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้และการเสพยา ซึ่งการเสพรครั้งแรกเกิดจากแรงกระทำของสังคม และมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเสพยา และขนาดของครอบครัวและโรงเรียนโดยมีตัวชี้วัดคือการรับรู้ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับของการเสพยาที่เป็นจริง ในเรื่องของเจตคติพบว่าระดับความรู้ ไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ถึง การเสพยาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกัน

Diniaco (1996) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางครอบครัว กับการเสพยาและยาเสพติดอื่นๆในวัยรุ่น เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ของสถานะภาพทางครอบครัว และ 1) การเสพยาและยาเสพติดอื่นๆ ในวัยรุ่น 2) ความคิดสร้างสรรค์ของวัยรุ่น 3) จำแนกตัวทำนายของการเสพยาของวัยรุ่นขณะอาศัยอยู่กับกลุ่มครอบครัว ประชากรในการศึกษาเป็นนักเรียนเกรด 6-12 ที่ลงทะเบียนไว้ว่าสอบตกในปี 1994-95 ใน 18 เขต ซึ่งเป็นสมาชิกของโรงเรียนที่ปลอดยาเสพติดซึ่งรวมถึงโรงเรียนในเมืองในตอนกลางของภาคตะวันตกจำนวน 57,494 คน เพื่อศึกษาทัศนคติให้เกิดความตระหนักถึงการป้องกันเบื้องต้น โดยใช้มาตรวัดจิตสำนึกในการป้องกันเบื้องต้น Attitude and Usage Scales Form 9a (PPAAUS) และการพัฒนากิจกรรมและประสบการณ์ในท้องถิ่น ซึ่งการวิเคราะห์ใช้ ไครส์แคว พบว่ามีความแตกต่างโดยสถานะภาพของกลุ่มครอบครัวในเรื่องของ บุคลิกภาพ เชื้อชาติ ระดับเกรดเฉลี่ย และแผนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และครอบครัวต่างๆมีความเต็มใจให้ข้อมูลเกี่ยวกับ สุรา บุหรี่ และกัญชา โดยเฉพาะในเรื่องของชุมชน การตัดสินใจถึงปัจจัยสำคัญ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมทางลบ และความรู้สึกของบุคคล จะไม่มีความสัมพันธ์กับเกรดจากการรายงานของกลุ่มสถานะภาพ และใช้การวิเคราะห์ CHAID เพื่อวิเคราะห์ตัวทำนายการเสพยา พบว่าระดับเกรดเป็นตัวทำนายและตัวทำนายที่สำคัญสำหรับกลุ่มสถานะของครอบครัว คือ การเห็นคุณค่าของครอบครัวและสังคม และตัวแปรทำนายการติ่มสุรามีจำนวนมากโดยเกี่ยวข้องกับศาสนา การบริการของชุมชน กีฬาและกิจกรรมการเคลื่อนไหว วิชาการและการทำงานทดแทน ความรู้สึกทางจิตใจได้แก่ มีความสุข เศร้า การยอมรับต่อเพื่อน และจริยธรรมที่อยู่เบื้องหลัง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ เป็นการศึกษาที่มีทิศทางแตกต่างกันไปตามแต่ผู้วิจัยสนใจ มีทั้งที่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันในการป้องกันยาเสพติด รวมถึงการประเมินผลการป้องกันยาเสพติดร่วมกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน โดยใช้โปรแกรมการป้องกันเข้ามาร่วมศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในรูปความสัมพันธ์ของตัวแปรพื้นฐานกับสิ่งที่ต้องการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบวัดมาตรฐานที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว และเป็นงานที่ศึกษาสารเสพติดจำพวกแอลกอฮอล์ บุหรี่ เป็นจำนวนมาก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยสถานะภาพส่วนตัว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ระดับผลการเรียน การเห็นคุณค่าของครอบครัว มีผลต่อการใช้ยาเสพติด และการเข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันการเสพยาเสพติดที่จัดขึ้น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้า โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยที่ประกอบด้วย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 16 โรงเรียน สำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และชุมชน ได้แก่ ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชนและองค์กรเอกชน ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling)

1.1 รวบรวมรายชื่อโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จากเขตดังกล่าวซึ่งมี 16 โรงเรียน

1.2 แบ่งรายชื่อโรงเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียน 401-800 คน มีจำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 401 คน มีจำนวน 14 โรงเรียน

1.3 สุ่มโรงเรียนจากกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ในอัตราส่วน 1:7 ได้โรงเรียนขนาดกลางมา 1 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดชัยพฤษมาลา โดยโรงเรียนมีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 6 ห้องเรียน และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมา 7 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดมะกอก โรงเรียนวัด อินทราวาส โรงเรียนวัดประสาธน์ โรงเรียนวัดรัชฎาธิฐาน โรงเรียนวัดตลิ่งชัน โรงเรียนวัดพิบูล และโรงเรียนวัดช่างเหล็ก โดยแต่ละโรงเรียนมีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 28 ห้องเรียน รวมห้องเรียนทั้งหมด 34 ห้องเรียน

1.4 สุ่มนักเรียนจากห้องเรียนมาห้องละ 15 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 510 คน

1.5 ใช้ผู้ปกครอง 1 คน ของนักเรียน ที่สุ่มได้ในข้อ 1.4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบด้วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ จำนวน 8 คน และครูผู้สอนจำนวน 60 คน จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในชั้นที่ 1.3

3. บุคคลในชุมชนสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง(purposive sampling) ได้ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชนและองค์กรเอกชน ในพื้นที่จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 สอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ฉบับที่ 2 สอบถามครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำถามปลายปิด (close ended question) และคำถามปลายเปิด (open ended question) ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของบุคคล มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) และเติมข้อความ สอบถามเกี่ยวกับ เพศ ศาสนา อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา สายงานในการปฏิบัติงาน รายได้หลัก อาชีพรอง รายได้อาชีพรอง ภูมิสำเนาเดิม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน และแหล่งความรู้ที่ได้รับในเรื่องยาบ้า

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติดยาบ้า มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ในการป้องกันการเสพติดยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยมีกิจกรรมการป้องกันการเสพติดยาบ้า 5 ด้านคือ

ตารางที่ 1 จำนวนข้อของแบบสอบถามแยกตามด้านที่ศึกษา

ด้านที่ศึกษา	จำนวนข้อ	
	สอบถามผู้ปกครอง	สอบถามครูผู้สอน
1. การให้การศึกษา	8	9
2. การให้บริการข้อมูลข่าวสาร	10	10
3. การจัดกิจกรรมเสริม	12	12
4. การแนะแนวและให้คำปรึกษา	7	7
5. การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว	9	9

ในแต่ละด้านจะมีคำถามย่อยๆ ของระดับการเข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าโดยมีเกณฑ์ให้พิจารณาคือ

หมายเลข 1 แทน การไม่มีส่วนร่วม	เกณฑ์การพิจารณาคือ ไม่มีการปฏิบัติ
หมายเลข 2 แทน การมีส่วนร่วมน้อย	เกณฑ์การพิจารณาคือปฏิบัติปีละ 1 ครั้ง
หมายเลข 3 แทน การมีส่วนร่วมมาก	เกณฑ์การพิจารณาคือปฏิบัติปีละ 2-3 ครั้ง
หมายเลข 4 แทน การมีส่วนร่วมปานกลาง	เกณฑ์การพิจารณาคือปฏิบัติปีละ 4-5 ครั้ง
หมายเลข 5 แทน การมีส่วนร่วมมากที่สุด	เกณฑ์การพิจารณาคือปฏิบัติมากกว่าปีละ 5 ครั้ง

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้เขียนตอบ แบ่งเป็น 5 ด้านตามลักษณะด้านของกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า (ภาคผนวก ง)

แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่

ฉบับที่ 2 สัมภาษณ์ชุมชน

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นมี 3 ตอน และมีข้อความที่มีลักษณะใกล้เคียงกับแบบสอบถาม (ภาคผนวก ง) โดยมีเครื่องบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.ศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพยาบ้า การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกรุงเทพมหานคร ข่าวสารการจัดกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าในชุมชนต่างๆ ทฤษฎีการป้องกันการเสพยาเสพติด และบทบาทของบุคคลในชุมชนต่อการเสพยาเสพติด

2.สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สำนักอนามัย และเจ้าหน้าที่สำนักการศึกษา ถึงกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าและยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ที่จัดขึ้นในกรุงเทพมหานคร

3.สร้างข้อคำถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลจากกรศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ มาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของบุคคล

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า ซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า 5 ด้าน และประเด็นที่ถาม คือ

ตารางที่ 2 ประเด็นของแบบสอบถามแยกตามด้านที่ศึกษา

ด้านที่ศึกษา	ประเด็นที่ถาม
1. การให้การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่เกี่ยวกับยาบ้า - กิจกรรมการสอนในเรื่องยาบ้า - การประเมินผลการสอนเรื่องยาบ้า - การอบรมครูแกนนำป้องกันการเสพยาบ้า
2. การให้บริการข้อมูลข่าวสาร	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดนิทรรศการการป้องกันยาบ้า - การปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ การคบเพื่อน - การพัฒนาสื่อเกี่ยวกับการป้องกันยาบ้า
3. การจัดกิจกรรมเสริม	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชน - โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน - การประกวดภาพวาด - การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
4. การแนะแนวและให้คำปรึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดแนะแนวอาชีพและการศึกษาต่อ
5. การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนสัมพันธ์ - การสร้างความเข้าใจพัฒนาการเด็กสู่วัยรุ่น - การพัฒนาชุมชน

ซึ่งภายในด้านที่ศึกษาจะมีคำถามย่อยๆ ของขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่ประกอบไปด้วย การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล โดยมีเกณฑ์การตัดสินใจว่ามีส่วนร่วมในระดับใด ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวได้พิจารณาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ประกอบด้วยข้อคำถามการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติดในนักเรียน และนิยามศัพท์ที่ให้ไว้ เสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความชัดเจนในเรื่องของข้อคำถาม และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ได้แก่ การปรับข้อความในนิยามศัพท์ให้ชัดเจน การปรับรูปประโยคให้มีประธานของประโยคในทุกข้อคำถามในแต่ละด้านของกิจกรรม

4.2 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน (ตั้งรายนามภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) กรอบแนวคิดทางทฤษฎี (construct validity) ความเชื่อมโยง ระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยและเนื้อหาของแบบสอบถาม และความครอบคลุมเนื้อหา เกณฑ์ระดับการมีส่วนร่วม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ในรูปของแบบประเมินความตรงของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน มาพิจารณาข้อคำถามว่าข้อใดควรปรับปรุงหรือตัดออก โดยใช้วิธี IOC (index of item objective congruence)

4.2.1 บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนลงในแต่ละข้อคำถาม การให้คะแนนคือ

+1 แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

0 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

-1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2.2 นำผลคะแนนรวมที่บันทึกในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทุกคน แทนค่าจากสูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (บุญธรรม, 2534 : 108)

$$\text{จากสูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาที่ตัดสิน

4.2.3 ผู้วิจัยกำหนดจุดตัด เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม โดยถือว่าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความตรงตามนิยามนำไปใช้เป็นข้อคำถาม และถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0 แสดงว่า ไม่มีความตรงตามนิยาม เป็นข้อที่ใช้ไม่ได้และตัดข้อคำถามนั้นออก ปรากฏว่าข้อคำถามของกิจกรรมแต่ละด้านมีค่าดัชนีสอดคล้อง คือ แบบสอบถามผู้ปกครอง เท่ากับ 1 ทุกข้อ แบบสอบถามของครูผู้สอนต่ำกว่า 0 มี 1 ข้อ แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และชุมชน ต่ำกว่า 0 มี 1 ข้อ (ภาคผนวก จ)

4.2.4 ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามของแบบสอบถาม จากค่าดัชนี IOC ปรับปรุงสำนวนภาษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ คือ ข้อความในนิยามศัพท์ให้ตัดออกในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น นิยามของยาบ้าที่ระบุชนิดของตัวยาทางด้านวิทยาศาสตร์ ออก และปรับรูปประโยคของนิยามศัพท์ให้ผู้อ่านเข้าใจสะดวกขึ้น ปรับรูปประโยคคำถามในกิจกรรมแต่ละด้านให้ชัดเจน ในส่วนเรื่องเกณฑ์การตัดสินใจว่ามีส่วนร่วมในระดับใด ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 30 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 9 คน เพื่อหาความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษา และเวลาที่ใช้ในการนำแบบสอบถามไปกรอก-ส่งกลับ ส่วนแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และชุมชน จำนวน 2 คน คือ เจ้าอาวาสวัด และผู้ใหญ่บ้าน เพื่อฝึกการใช้ภาษา และการควบคุมประเด็น ซึ่งทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนฉิมพลี ซึ่งไม่เป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มผู้ปกครองยังไม่เข้าใจคำถามในแบบสอบถาม กลุ่มครูผู้สอนยังไม่เข้าใจเนื้อหากิจกรรมในแต่ละด้าน ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และ ชุมชน เข้าใจในคำถามเป็นอย่างดี

4.4 ปรับข้อความย่อแต่ละด้านของกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าทั้ง 5 ด้าน ของแบบสอบถามเพื่อสอบถามผู้ปกครองให้อยู่ลักษณะคำพูดพื้นบ้านทั่วไป แทนการใช้ภาษาทางวิชาการ เช่น ท่านได้บริจาคทรัพย์แก่โรงเรียนและชุมชน แก้ไขเป็น ท่านให้เงินแก่โรงเรียนและชุมชน เป็นต้น และเพิ่มเติมคำจำกัดความของเนื้อหากิจกรรมทั้ง 5 ด้าน รวมถึงขั้นการมีส่วนร่วม ในแบบสอบถามเพื่อถามผู้ปกครองและครูผู้สอน และพิมพ์แบบสอบถามทั้งสองชุด โดยใช้ตัวพิมพ์สีฟ้าพื้นกระดาษขาว และแบบสอบถามผู้ปกครองใช้ปกสีฟ้า แบบสอบถามครูผู้สอนใช้ปกสีเหลือง เพื่อผลการตอบกลับ ซึ่งจากการศึกษาของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และสุธีรา ภัทรายุทธวรรณ (2533) พบว่า การแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนเก็บข้อมูล และสีของตัวพิมพ์ ซึ่งสีฟ้า สีเขียว จะให้ผลการตอบกลับดีกว่าตัวพิมพ์สีแดงหรือสีดำ

4.5 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1. ทำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตตลิ่งชัน และผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย (ภาคผนวก ค)

2. ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอนามัย ผู้อำนวยการเขตตลิ่งชัน ทำบันทึกให้ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หัวหน้าศูนย์สาธารณสุขสาขา ผู้ใหญ่บ้าน และประธานคณะกรรมการชุมชน รับทราบวัตถุประสงค์และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม จากกลุ่มผู้ปกครอง และครูผู้สอน โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 10-24 มีนาคม 2542 ได้รับแบบสอบถามคืนในกลุ่มผู้ปกครอง 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.62 จากที่ส่งไป 510 ฉบับและได้รับคืนจากกลุ่มครูผู้สอน 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.66 จากที่ส่งไป 60 ฉบับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อนัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ กลุ่มชุมชนด้วยตนเองในระหว่างวันที่ 10 มีนาคม -3 เมษายน 2542 ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครบทุกคนทั้งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และกลุ่มชุมชน โดยมีอุปกรณ์ช่วยคือเครื่องบันทึกเทป ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ใช้การทวนข้อความ (paraphrasing) คำตอบภายหลังจากการตอบคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับผู้ให้สัมภาษณ์ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนบางส่วนที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นข้อมูลเสริม และได้ของที่ระลึกได้แก่พวงกุญแจและสมุดบันทึก เพื่อเป็นสิ่งตอบแทน ภายหลังจากให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแสดงความขอบคุณของผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ที่ได้มาทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ คำร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ คำร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติดในนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถาม
3. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน สภาพปัญหา และการแก้ไขปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันการเสพติดของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา ของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	143	40.9
- หญิง	207	59.1
2. ศาสนา		
- พุทธ	347	99.1
- คริสต์	2	0.6
- อิสลาม	1	0.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. อายุ (ปี)		
- ต่ำกว่า 20 ปี	25	7.1
- 20-25 ปี	10	2.9
- 26-30 ปี	25	7.1
- 31-35 ปี	108	30.9
- 36-40 ปี	85	24.3
3. อายุ		
- 41-45 ปี	55	15.7
- 46-50 ปี	23	6.6
- 50 ปีขึ้นไป	19	5.4
4. สถานภาพสมรส		
- โสด	33	9.4
- สมรส	266	76.0
- ม่าย	19	5.5
- หย่าร้าง	32	9.1
5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ		
- ประถมศึกษา	160	45.7
- มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	135	38.5
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	31	8.9
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	23	6.6
- สูงกว่าปริญญาโท	1	0.3
6. อาชีพหลัก		
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ	38	10.9
- ค้าขาย	68	19.4
- รับจ้าง	173	49.4
- รับราชการ	38	10.9
- เกษตรกรรม	11	3.1
- อื่น ๆ	22	6.3
7. รายได้อาชีพหลัก (ต่อเดือน)		
- ไม่มีรายได้	99	28.3
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	233	66.6
- 5,001-9,000 บาท	11	3.1
- 9,001-13,000 บาท	5	1.4
- 13,001-17,000บาท	1	0.3
- มากกว่า 17,000 บาท	1	0.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. อาชีพรอง		
- ไม่มี	219	62.5
- ค้าขายเล็กน้อย	43	12.2
- รับจ้างทั่วไป	66	18.9
- หัตถกรรม	2	0.6
- ลูกจ้างโรงงาน	2	0.6
8. อาชีพรอง		
- ธุรกิจขายตรง	8	2.3
- อื่น ๆ	10	2.9
9. ภูมิลำเนาเดิม		
- ภายในเขตตลิ่งชัน	159	45.4
- นอกเขตตลิ่งชัน/ ต่างจังหวัด	191	54.6
10. ระยะเวลาที่ทำนประกอบอาชีพอยู่ในชุมชน		
- น้อยกว่า 1 ปี	36	10.3
- 1-5 ปี	107	30.6
- 6-10 ปี	65	18.6
- 11-15 ปี	59	16.9
- 16-20 ปี	32	9.1
- 20 ปีขึ้นไป	51	14.5
11. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า		
- เคย	265	75.7
- ไม่เคย	85	24.3
แหล่งความรู้เรื่องยาบ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน	278	79.4
- ครู	28	8.0
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ	70	20.0
- สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ	278	79.4
- อื่นๆ	13	3.7

จากตารางที่ 3 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 59.1) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (ร้อยละ 99.1) มีอายุในช่วง 31-35 ปี (ร้อยละ 30.9) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 36-40 ปี (ร้อยละ 24.3) สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 76.0) มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 45.7) รองลงมา มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 38.5) อาชีพส่วนใหญ่เป็นอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 49.4) รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 19.4) มีรายได้อาชีพหลักส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 66.6) รองลงมาไม่มีรายได้ (ร้อยละ 28.3) ในเรื่องอาชีพ รองส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง (ร้อยละ 62.5) รองลงมา มีอาชีพรองเป็นรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 18.9) มีภูมิถิ่นานนอกเขตตลิ่งชัน (ร้อยละ 45.6) โดยมีระยะเวลาอาศัยในชุมชน 1-5 ปี (ร้อยละ 30.6) รองลงมา มีระยะเวลาอาศัยในชุมชน 6-10 ปี (ร้อยละ 18.6) และส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า (ร้อยละ 75.7) ซึ่งมาจากสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 79.4) รองลงมาได้รับความรู้จากสมาชิกในครอบครัวและเพื่อน (ร้อยละ 23.7)

ตารางที่ 4 สถานภาพของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	19	36.5
- หญิง	33	63.5
2. ศาสนา		
- พุทธ	50	96.2
- อิสลาม	2	3.8
3. อายุ (ปี)		
- 31-35 ปี	2	3.8
- 36-40 ปี	2	3.8
- 41-45 ปี	20	38.5
- 46-50 ปี	20	38.5
- 50 ปีขึ้นไป	8	15.4
4. สถานภาพสมรส		
- โสด	5	9.6
- สมรส	43	82.7
- ม้าย	3	5.8
- หย่าร้าง	1	1.9
5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ		
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	3	5.8
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	47	90.4
- ปริญญาโท	2	3.8
6. รายได้อาชีพหลัก (ต่อเดือน)		
- 5,001-9,000 บาท	1	1.9
- 9,001-13,000 บาท	7	13.5
- 13,001-17,000 บาท	22	42.3
- มากกว่า 17,000 บาท	22	42.3
7. ภูมิลำเนาเดิม		
- ภายในเขตดลิ่งชั้น	14	26.9
- นอกเขตดลิ่งชั้น/ ต่างจังหวัด	38	73.1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. ระยะเวลาที่ท่านประกอบอาชีพอยู่ในชุมชน		
- น้อยกว่า 1 ปี	1	1.9
- 1-5 ปี	2	3.8
- 6-10 ปี	2	3.8
- 11-15 ปี	5	9.6
- 16-20 ปี	12	23.2
- 20 ปีขึ้นไป	30	57.7
9. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า		
- เคย	45	86.5
- ไม่เคย	7	13.5
แหล่งความรู้เรื่องยาบ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน	10	19.2
- เพื่อนที่เป็นครู	14	26.9
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ	27	51.9
- สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ	43	82.7
- อื่นๆ	3	5.8

จากตารางที่ 4 แสดงว่าครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 63.5) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (ร้อยละ 96.2) มีอายุในช่วง 41-45 และ 46-50 ปี จำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 38.5) สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 82.7) มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 90.4) รองลงมามีวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 5.8) มีรายได้ในช่วง 13,001-17,000 และมากกว่า 17,000 บาท จำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 42.3) ไม่มีอาชีพรอง มีภูมิสำเนานอกเขตตลิ่งชัน (ร้อยละ 73.1) โดยมีระยะเวลาอาศัยในชุมชน 20 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 57.7) รองลงมามีระยะเวลาอาศัยในชุมชน 16-20 ปี (ร้อยละ 23.2) และส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า (ร้อยละ 86.5) ซึ่งมาจากสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 82.7) รองลงมาได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. และตำรวจ (ร้อยละ 51.9)

ตารางที่ 5 สถานภาพของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่

สถานภาพ	จำนวน (คน)
1. เพศ	
- ชาย	5
- หญิง	3
2. ศาสนา	
- พุทธ	8
3. อายุ (ปี)	
- 41-45 ปี	3
- 46-50 ปี	2
- 50 ปีขึ้นไป	3
4. สถานภาพสมรส	
- สมรส	8
5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	7
- ปริญญาโท	1
6. รายได้อาชีพหลัก (ต่อเดือน)	
- มากกว่า 17,000 บาท	8
7. ภูมิลำเนาเดิม	
- ภายในเขตตลิ่งชัน	1
- นอกเขตตลิ่งชัน/ ต่างจังหวัด	7
8. ระยะเวลาที่ท่านประกอบอาชีพอยู่ในชุมชน	
- น้อยกว่า 1 ปี	1
- 6-10 ปี	3
- 20 ปีขึ้นไป	4
9. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า	
- เคย	8
- ไม่เคย	-
แหล่งความรู้เรื่องยาบ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
- สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน	3
- ครู	3
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ ปปส. ตำรวจ	6
- สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ	7

จากตารางที่ 5 แสดงว่าผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาย นับถือศาสนา พุทธทุกคน มีอายุในช่วง 41-45 และ 50 ปี ขึ้นไป เท่ากัน มีสถานภาพสมรสแล้วทุกคน มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ทุกคนมีรายได้มากกว่า 17,000 บาท ไม่มีอาชีพรอง แทบทุกคนมีภูมิสำเนานอกเขตตลิ่งชัน โดยมีระยะเวลาประกอบอาชีพในชุมชนส่วนใหญ่ 20 ปี ขึ้นไป ทั้งหมดเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า ซึ่งได้รับความรู้จากสื่อมวลชนมากที่สุด รองลงมาได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. และตำรวจ

ตารางที่ 6 สถานภาพของชุมชน

สถานภาพ	จำนวน (N)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	13	59.1
- หญิง	9	40.9
2. ศาสนา		
- พุทธ	21	95.4
- อิสลาม	1	4.6
3. อายุ (ปี)		
- 36-40 ปี	4	18.2
- 46-50 ปี	7	31.8
- 50 ปีขึ้นไป	11	50.0
4. สถานภาพสมรส		
- โสด	8	36.3
- สมรส	13	59.1
- หย่าร้าง	1	4.6
5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ		
- ประถมศึกษา	7	31.8
- มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	4	18.2
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	4.6
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5	22.7
- เปรียญ	1	4.5
- นักร้อง	4	18.2
6. สถานภาพทางอาชีพ		
- เจ้าอาวาส	5	22.7
- ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาล	1	4.6
- หัวหน้าศูนย์สาธารณสุขสาขา	4	18.2
- ประธานคณะกรรมการชุมชน	7	31.8
- ผู้ใหญ่บ้าน	5	22.7
7. รายได้อาชีพหลัก (ต่อเดือน)		
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	45.5
- 5,001-9,000 บาท	2	9.1
- 9,001-13,000 บาท	3	13.6
- 13,001-17,000 บาท	2	9.1
- มากกว่า 17,000 บาท	5	22.7

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N)	ร้อยละ
8. อาชีพพรอง		
- ไม่มี	17	77.2
- ค้าขายเล็กๆน้อยๆ	2	9.1
- รับจ้างทั่วไป	2	9.1
- อื่น ๆ คือ ตัดผ้า	1	4.6
9. รายได้อาชีพพรอง		
- ไม่มีรายได้	12	54.5
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	7	31.8
- 5,001-9,000 บาท	2	9.1
- มากกว่า 17,000 บาท	1	4.6
10. ภูมิลำเนาเดิม		
- ภายในเขตตลิ่งชัน	11	50.0
- นอกเขตตลิ่งชัน/ ต่างจังหวัด	11	50.0
11. ระยะเวลาที่ท่านประกอบอาชีพอยู่ในชุมชน		
- 1-5 ปี	2	9.1
- 11-15 ปี	3	13.6
- 16-20 ปี	3	13.6
- 20 ปีขึ้นไป	14	63.7
12. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า		
- เคย	22	100
แหล่งความรู้เรื่องยาบ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน	4	18.2
- ครู	2	9.1
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ	13	59.1
- สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ	20	90.9
- อื่น ๆ คือ เข้ารับการอบรม	5	22.7

จากตารางที่ 6 แสดงว่าชุมชนส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 59.1) มีสถานภาพทางอาชีพเป็นประธานคณะกรรมการชุมชนมากที่สุด (ร้อยละ 31.8) รองลงมาเป็นเจ้าของอวาสดิ์และผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 22.7) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 95.4) มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 50.0) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 46-50 ปี (ร้อยละ 31.8) สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 59.1) มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 31.8) รองลงมา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 22.7) รายได้อาชีพหลักต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 45.5) ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง (ร้อยละ 77.2) และรายได้รอง (ร้อยละ 54.5) มีภูมิลำเนานอกและเขตตลิ่งชันเท่ากัน (ร้อยละ 50.0) โดยมีระยะเวลาประกอบอาชีพในชุมชน 20 ปี ขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 63.7) และทั้งหมดเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า ซึ่งได้รับความรู้จากมาจากสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 90.9) รองลงมาได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. และตำรวจ (ร้อยละ 59.1)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

ตารางที่ 7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติดในนักเรียนด้านการศึกษา

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน	350	185	52.9	73	20.7	59	16.9	16	4.6	17	4.9	
จนระบุปัญหาที่เกิดจากสถาบันเพื่อหา												
แนวทางการป้องกัน แก้ไขการใช้ยาบ้า												
ในโรงเรียน												
ชั้นการวางแผน												
2. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชน	350	197	56.2	69	19.7	59	16.9	17	4.9	8	2.3	
จนเพื่อประชุมหาทางป้องกันการใช้ยา												
บ้าในโรงเรียน												
ชั้นการปฏิบัติ												
3. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและผู้มี	350	205	58.6	75	21.4	43	12.3	15	4.3	12	3.4	
ความรู้ด้านการสอน-ยาเสพติดในชุมชน												
จน เป็นคณะกรรมการพิจารณาเนื้อหา												
เพื่อการเรียน การสอน เรื่องยาเสพติด												
ดีใจให้นักเรียน												

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ท่านไปเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน ในโรงเรียน เกือบทุกยี่สิบ	350	263	75.1	47	13.6	18	5.1	11	3.1	11	3.1
5. ท่านได้อนุญาตให้ครูพายุตร-หลาน ของท่าน ไปทัศนศึกษา เช่น สถาน บำบัดผู้ติดยา	350	191	54.6	57	16.3	48	13.7	20	5.7	34	9.7
6. ท่านได้บริจาคสิ่งของแก่โรงเรียนใน การจัดอบรมครูเพื่อปฏิบัติงานป้องกัน การใช้ยาในนักเรียน	350	243	69.4	57	16.3	33	9.5	12	3.4	5	1.4
7. ท่านได้เข้าร่วมอบรมกับบุคคล ต่าง ๆ ในชุมชนในเรื่องยาสูบและการ ป้องกันการใช้ยา	350	212	60.6	65	18.6	44	12.6	18	5.1	11	3.1
8. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชน เป็นคณะกรรมการประเมินผลการสอน ในเรื่องยาเสพติด	350	232	66.3	61	17.4	30	8.6	13	3.7	14	4.0

จากตารางที่ 7 แสดงว่าความร่วมมือของผู้ปกครองในด้านการศึกษา ชั้นการศึกษาปัญหา ชั้นวางแผน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 52.9, 56.2 ตามลำดับ) ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับยาบ้าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 75.1) รองลงมาเป็นการบริหารจัดการอบรมครูเพื่อปฏิบัติงานป้องกันการใช้ยาบ้าในนักเรียน (ร้อยละ 69.4) และในชั้นการประเมินผลผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม มากที่สุด (ร้อยละ 66.3)

ตารางที่ 8 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเล่นด้านการใช้บริการข้อมูลข่าวสาร

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	(คน)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปีที่ 8												
ชั้นการศึกษาปีที่ 8												
1.ทำนได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชน	350	228	65.2	72	20.6	32	9.1	12	3.4	6	1.7	
ประชุมหาปัญหาที่เกิดจากการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศให้นักเรียน												
ชั้นการวางแผน												
2.ทำนได้ออกความคิดเห็นร่วมกับโรงเรียน และชุมชน จัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาบ้าและพิษภัยของยาบ้า ให้นักเรียนที่เลื่อนชั้นและจบการศึกษา	350	237	67.7	59	16.9	28	8.0	14	4.0	12	3.4	
ชั้นการศึกษาปีที่ 8												
3.ทำนได้ร่วมมือกับโรงเรียน เอกสารต่าง ๆ ในการแนะนำเกี่ยวกับ การคบเพื่อน	350	221	63.1	6.9	19.7	3.0	8.6	14	4.0	16	4.6	
4.ทำนได้ร่วมทำงานจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศเกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันการใช้ยาบ้า ให้นักเรียนที่เลื่อนชั้นและจบการศึกษา	350	252	72.1	54	15.4	27	7.7	11	3.1	6	1.7	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้ให้คำแนะนำกับโรงเรียนและชุมชนในการจัดป้ายนิเทศ ภาพ หรือข้อความแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน	350	65.2	73	20.9	25	7.1	20	5.7	4	1.1		
6. ท่านได้ออกเงินหรือให้ของกับโรงเรียนจัดทำแผ่นพับ-ใบปลิว แจกแก่ชุมชน ให้ทราบถึงโทษ อันตราย และการป้องกันยาบ้า	350	75.1	52	14.9	18	5.1	10	2.9	7	2.0		
7. ท่านได้ไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัดทำขึ้น	350	55.4	83	23.7	44	12.6	12	3.4	17	4.9		
8. ท่านได้ออกเงินให้กับชุมชนในการจัดทำภาพยนตร์ วิดีทัศน์ ภาพถ่าน/สไลด์ เกี่ยวกับการป้องกันยาบ้าให้นักเรียนได้ศึกษา	350	74.3	44	12.6	27	7.7	11	3.1	8	2.3		
9. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัดขึ้น	350	64.0	64	18.3	40	11.4	13	3.7	9	2.6		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10.ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัด บริหารการศึกษาที่โรงเรียนจัด ขึ้น	350	230	65.7	64	18.3	31	8.9	14	4.0	11	3.1	

จากตารางที่ 8 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ชั้นการศึกษาปัญหา ชั้นวางแผน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มองว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 65.2, 67.7 ตามลำดับ) ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการออกเงินหรือให้ของกับโรงเรียนจัดทำแผนพับ-ใบปลิว แจกแก่ชุมชน ให้ทราบถึงโทษ อันตราย และการป้องกันยาบ้า (ร้อยละ 75.1) รองลงมาเป็นการออกเงินให้กับชุมชนในการจัดหาภาพยนตร์ วีดิทัศน์ ภาพถ่าน/สไลด์ เกี่ยวกับการป้องกันยาบ้าให้นักเรียนได้ศึกษา (ร้อยละ 74.3) และในชั้นการประเมินผลผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการร่วมมือกับโรงเรียน เพื่อประเมินผลในการจัดบริหารการศึกษาที่โรงเรียนจัดขึ้น (ร้อยละ 65.7)

ตารางที่ ๑ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเล่นน้ำในน้กเรียนด้านการจัดกิจกรรมเสริม

รายการ	จำนวน (คน)	ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา											
1.ทำนได้ร่วมมีอกกับโรงเรียนรวบรวม ปัญหาที่เกิดจากทำกิจกรรม สานกีฬา เพื่อนช่วยเพื่อน การประกวดภาพ เป็นต้น	350	210	60.6	74	21.1	36	10.3	6	1.7	22	6.3
ชั้นการวางแผน											
2. ทำนได้ร่วมมีอกกับโรงเรียนและชุมชน ออกความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ ดำเนินการอยู่	350	221	63.1	72	20.6	42	12.0	9	2.6	6	1.7
3. ทำนได้ไปประชุมกับโรงเรียนและ ชุมชนจัดลานกีฬาเพื่อเยาวชน	350	222	63.4	78	22.3	28	8.0	10	2.9	12	3.4
4.ทำนได้ออกความเห็นกับโรงเรียน และชุมชน ช่วยเหลือนักเรียนและ ครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยา บ้า	350	224	64.0	70	20.0	29	8.3	14	4.0	13	3.7

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	(คน)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการปฏิบัติ												
5. ท่านได้ทำงานกับโรงเรียนในการพัฒนาโครงการเพื่อช่วยเหลือเพื่อน	350	248	70.8	58	16.6	29	8.3	9	2.6	6	1.7	
6. ท่านได้ออกเงินหรือสิ่งของให้กับโรงเรียน และชุมชน เพื่อจัดประกวดภาพที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันยาบ้า	350	253	72.3	54	15.4	26	7.4	9	2.6	8	2.3	
7. ท่านได้ร่วมทำงานกับโรงเรียน โดยอนุญาตให้ศูนย์บริการสาธารณสุขสาขาหรือหน่วยแพทย์ตรวจปัสสาวะนักเรียน	350	222	63.4	58	16.6	34	9.7	12	3.4	24	6.9	
8. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนตรวจค้นหายาเสพติด กับบุตร-หลาน	350	195	55.7	62	17.7	37	10.6	18	5.1	38	10.9	
9. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชนจัดแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	350	191	54.5	90	25.7	35	10.0	10	2.9	24	6.9	
10. ท่านได้ออกเงินหรือสิ่งของกับสมาคมผู้ปกครอง หรือชุมชนในการหาอุปกรณ์กีฬาให้กับโรงเรียน	350	223	63.7	61	17.5	41	11.7	11	3.1	14	4.0	

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

รายการ	ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
11.ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนโดยหา บุตร-หลาน ทำกิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนา เช่น ทำบุญ นั่งสมาธิ เป็นต้น ขึ้นการประเมินผล	350	103	29.3	94	26.9	66	18.9	43	12.3	44	12.6
12.ท่านได้ไปเป็นคณะกรรมการประเมินผลกับโครงการป้องกันยาเสพติดที่จัด โดยหน่วยงานอื่น	350	256	73.2	56	16.0	23	6.5	9	2.6	6	1.7

จากตารางที่ ๑ แสดงว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดกิจกรรมเสริม ชั้นการศึกษาปัญหา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 60.6) ชั้นการวางแผนทุกข้อคำถามผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การออกความเห็นกับโรงเรียน และ ชุมชน ช่วยเหลือนักเรียนและครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยาบ้าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 64.0) ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การออกเงินหรือสิ่งของให้กับโรงเรียน และชุมชน เพื่อจัดประกวดภาพที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันยาบ้าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 72.3) รองลงมาเป็นการพัฒนาโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน (ร้อยละ 70.8) และในชั้นการประเมินผล ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 73.2)

ตารางที่ 10 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันการเล่นปืนในนักเรียนด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1.ทำนได้ร่วมมือกับโรงเรียนแนะแนว	350	226	64.6	66	18.9	32	9.1	11	3.1	15	4.3	
คิดของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและชุมชนในเรื่องยาเสพติด เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นข้อมูลในการแนะแนว	350	226	64.6	66	18.9	32	9.1	11	3.1	15	4.3	
2.ทำนได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน	350	331	66.0	71	20.2	30	8.6	9	2.6	9	2.6	
สนใจปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดแนะแนว	350	331	66.0	71	20.2	30	8.6	9	2.6	9	2.6	
แนว												
ชั้นการวางแผน												
3.ทำนได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน	350	194	55.4	77	22.0	43	12.3	21	6.0	15	4.3	
สนใจเรื่องความคิดเห็นในการจัดการแนะแนว	350	194	55.4	77	22.0	43	12.3	21	6.0	15	4.3	
สนใจเรื่องการเรียนรู้ต่อ การประกอบอาชีพในอนาคตของบุตร-หลาน	350	194	55.4	77	22.0	43	12.3	21	6.0	15	4.3	
ชั้นการปฏิบัติ												
4.ทำนได้ร่วมทำงานกับโรงเรียน และชุมชน จัดงานแนะแนว เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆที่จะเป็นสาเหตุให้นักเรียนไปใช้ยาบ้า	350	222	63.4	63	18.0	36	10.3	20	5.7	9	2.6	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้ทำงานกับโรงเรียน และชุมชน จัดบริการให้ข้อมูลเรื่องอาชีพ และการศึกษาต่อ เพื่อให้ให้นักเรียนรับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง	350		226	64.6	58	16.5	37	10.6	20	5.7	9	2.6
6. ท่านได้ออกเงินให้โรงเรียนในการเชิญผู้มีความรู้มาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยาบ้า	350		251	71.8	61	17.4	19	5.4	12	3.4	7	2.0
7. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน เป็นคณะทำงานประเมินผล งานต่าง ๆ ที่ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนจัดทำขึ้น	350		233	66.5	64	18.3	29	8.3	14	4.0	10	2.9

จากตารางที่ 10 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา ชั้นการศึกษาปัญหา ทุกข้อคำถามผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดแนะแนวไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 66.0) รองลงมาเป็นการร่วมมือกับโรงเรียนหาแนวคิดของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและชุมชนในเรื่องยาเสพติด เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นข้อมูลในการแนะแนว (ร้อยละ 64.6) ชั้นการวางแผน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 55.4) ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การออกเงินให้โรงเรียนในการเชิญผู้มีความรู้มาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยาเข้าไม่มีส่วนร่วม มากที่สุด (ร้อยละ 71.8) รองลงมาเป็นการทำงานกับโรงเรียน และชุมชน จัดบริการให้ข้อมูลเรื่องอาชีพ และการศึกษาต่อ เพื่อให้เด็กเรียนรับทราบข้อมูล ที่ถูกต้อง (ร้อยละ 64.6) และในชั้นการประเมินผล ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 65.5)

ตารางที่ 11 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อกิจกรรมการป้องกันและการเสียหายบ้านนักเรียนด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

รายการ	จำนวน		มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	(คน)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1. ท่านได้ร่วมกับสมาชิกในชุมชน												
สำรวจการกระทำของนักเรียน ที่มีแนวโน้มการติดยาบ้าให้โรงเรียน และชุมชนรับทราบ	350	205	58.5	70	20.0	42	12.0	17	4.9	16	4.6	4.6
ชั้นการวางแผน												
2. ท่านได้ให้ความคิดกับโรงเรียนและชุมชนในการจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้เข้าใจการเจริญเติบโตของบุตร-หลานก่อนเข้าสู่วัยรุ่น และการทำให้เกิดความสัมพันธ์ในบ้าน												
ชั้นการปฏิบัติ	350	174	49.7	95	27.1	48	13.7	16	4.6	17	4.9	4.9
3. ท่านได้ร่วมกับโรงเรียนและชุมชน เป็นคณะทำงาน อบรมสร้างความสัมพันธ์ในบ้าน												
ชั้นการปฏิบัติ	350	192	54.9	82	23.4	50	14.3	19	5.4	7	2.0	2.0
4. ท่านได้ข้อมูลจากโรงเรียน และชุมชน เกี่ยวกับสิ่งการทำให้เกิดความสัมพันธ์ในบ้านไว้ปฏิบัติในบ้าน												
ชั้นการปฏิบัติ	350	160	45.7	91	26.0	52	14.9	25	7.1	22	6.3	6.3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้พบอาจารย์ผู้สอน หรือครูแนะแนว เพื่อให้ข้อมูลด้านสภาพความเป็นอยู่ของบุตร-หลาน	350	137	39.1	103	29.4	69	19.7	18	5.2	23	6.6	
6. ท่านได้เข้าอบรม-ประชุมกับงานที่โรงเรียนหรือชุมชนจัดขึ้น เพื่อให้เข้าใจการเจริญเติบโตของบุตร-หลานก่อนเข้าสู่วัยรุ่นและสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว	350	184	52.6	86	24.6	43	12.2	22	6.3	15	4.3	
7. ท่านได้ให้เงินสนับสนุนแก่โรงเรียนและชุมชน ในการจัดโครงการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในบ้าน	350	227	64.9	59	16.9	34	9.6	14	4.0	16	4.6	
8. ท่านได้ออกเงินบำรุงสถานที่ส่วนรวมของชุมชน เช่น สวนสาธารณะเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของครอบครัว	350	212	60.6	72	20.6	40	11.4	11	3.1	15	4.3	
9. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนประเมินผลงานที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในบ้าน	350	229	65.4	61	17.5	36	10.3	13	3.7	11	3.1	

จากตารางที่ 11 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว ชั้นการศึกษาปัญหา ชั้นการวางแผน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม (ร้อยละ 58.5, 49.7 ตามลำดับ) ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การให้เงินสนับสนุนแก่โรงเรียน และชุมชน ในการจัดโครงการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในบ้านไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 64.9) รองลงมา เป็น การออกเงินบ้านำรุงสถานที่ส่วนรวมของชุมชน เช่น สวนสาธารณะเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของครอบครัว (ร้อยละ 60.6) และในชั้นการประเมินผล ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 65.4)

การมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ต่อกิจกรรมการป้องกันกา รเสพติด

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนบางส่วนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน ในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ต่อกิจกรรมการป้องกันกาเสพติดพบว่า

1. ด้านการให้การศึกษา ในส่วนของโรงเรียนได้สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ไปอบรมเพื่อขยายผลการป้องกันกาเสพติด ในเรื่องของการทำงานระหว่าง ผู้ปกครอง และชุมชน ในการให้การศึกษาพบว่า ผู้ปกครองและชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน ในการพิจารณาเนื้อหาที่เกี่ยวกับยาเสพติด กิจกรรมการสอนในเรื่องยาเสพติด การประเมินผลการสอนเรื่องยาเสพติด และการอบรมครูแกนนำป้องกันกาเสพติด กับโรงเรียน

2. ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ในการจัดนิทรรศการการป้องกันกาเสพติด ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมนี้เป็นประจำโดยมีบอร์ดไว้เพื่อให้นักเรียนได้ชม มีการปฏิญาณตนว่า จะไม่เสพยาเสพติดหน้าเสาธง มีการพูดหน้าเสาธงถึงอันตรายของยาเสพติด มีการสอดแทรกอันตรายของยาเสพติด และการคบเพื่อนในเนื้อหาการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนการปฐมนิเทศไม่มีการกล่าวถึงเรื่องยาเสพติด แต่การปัจฉิมนิเทศมีการกล่าวในเรื่องของยาเสพติดบ้างแต่ไม่ได้เป็นหัวข้อหลักในเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสาร การทำงานระหว่าง ผู้ปกครอง และชุมชน ในพบว่า ผู้ปกครอง และชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน ในการให้การปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ การพัฒนาสื่อเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และรวมถึงข่าวสารการค้ายาเสพติดกับโรงเรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมเสริม ทางโรงเรียนได้ให้พื้นที่กับทางชุมชนจัดโครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชน โดยให้เด็กนักเรียน และคนในชุมชนได้เข้ามาใช้สนามถึงเวลา 20.00 น. และจัดครูเวรเพื่อดูแลความเรียบร้อย ในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาทางโรงเรียนได้สนับสนุนให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมกับทางวัดทุกครั้งก่อนวันสำคัญ 1 วัน มีการเดินรณรงค์ในชุมชนโดยผู้จัดคือครูในโรงเรียน ส่วนโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนหรือชมรมชีวิตสดใส โดยให้นักเรียนรุ่นพี่เป็นแกนนำนั้นได้เคยจัดทำแต่ยกเลิกไป และการประกวดภาพวาดและคำขวัญมีการจัดประกวดในสัปดาห์ป้องกันยาเสพติด ในการทำงานระหว่าง ผู้ปกครองและชุมชน ในพบว่า ผู้ปกครอง และชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน ในการจัดกิจกรรมเสริมกับโรงเรียน

4. ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา ทางโรงเรียนได้จัดการแนะแนวการศึกษาต่อ โดยสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในลักษณะการแนะแนวการศึกษาต่อที่เป็นทางการ จะมาจากโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ต้องการรับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษา มาจัดการแนะแนวให้ โดยทางโรงเรียนได้จัดเวลาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าฟัง ในการทำงานระหว่าง ผู้ปกครอง และชุมชน พบว่า ผู้ปกครอง และชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน การแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ และการแนะแนวเพื่อประกอบอาชีพกับโรงเรียน

5. ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว ทางโรงเรียนได้จัดครูผู้สอนในการติดตามเด็กที่มีปัญหาทางด้านการเรียนโดยแจ้งให้กับผู้ปกครอง และไปเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนอยู่เป็นประจำ ในเรื่องการสร้างความเข้าใจพัฒนาการสู่วัยรุ่น โรงเรียนได้จัดสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนของกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในเรื่องการพัฒนาชุมชนโรงเรียนได้จัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนและบริเวณโรงเรียน ในบางครั้งมีการพัฒนาชุมชนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในโอกาสวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น

ตารางที่ 12 การมีส่วนร่วมของผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเล่นด้านการศึกษา

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1. ท่านได้มีการระบุปัญหา ร่วมกับ ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อหาแนวทางป้องกันแก่การเล่นด้านในโรงเรียน	52	14	27.0	20	38.4	13	25.0	4	7.7	1	1.9	
ชั้นการวางแผน												
2. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ประชุมเพื่อหาทางป้องกันการติดยาในโรงเรียน	52	13	25.0	18	34.6	12	23.1	7	13.5	2	3.8	
3. ท่านได้ร่วมประชุมกับคณะครูในการหาวิธีการสอน เกี่ยวกับยาเสพติด นอกเหนือจากการสอนบรรยาย	52	17	32.7	17	32.7	12	23.1	5	9.6	1	1.9	
ชั้นการปฏิบัติ												
4. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและผู้มีความรู้ด้านการสอน-ยาเสพติดในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาเนื้อหาเพื่อการเรียน การสอน เรื่องยาเสพติดให้นักเรียน	52	26	50.0	12	23.1	9	17.3	5	9.6	-	-	-

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและผู้มีความรู้ ด้านยาเสพติดในชุมชน เป็นวิทยากร ในการสอน เนื้อหาเกี่ยวกับยาบ้าให้นัก เรียน	52	25	48.1	17	32.7	4	7.7	4	7.7	2	3.8
6. ท่านได้ขอความร่วมมือกับชุมชนจัด พนักกรเรียนไปทัศนศึกษา เช่น สถาน บำบัดผู้ติดยาบ้า	52	34	65.4	10	19.2	3	5.8	4	7.7	1	1.9
7. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชนอบรมเรื่อง เทคนิค/วิธีการงานป้องกันกาเสพติด บ้านักเรียน	52	29	55.7	12	23.1	7	13.5	4	7.7	-	-
8. ท่านได้จัดอบรมผู้ปกครอง และคน ในชุมชนเรื่องยาบ้าและการป้องกันการ เสพติด	52	36	69.2	8	15.4	4	7.7	4	7.7	-	-
9. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุม ชนประเมินผลการเรียนของนักเรียนใน เรื่องยาเสพติด	52	32	61.5	8	15.4	8	15.4	4	7.7	-	-

จากตารางที่ 15 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านภาระงานและให้คำปรึกษา ชั้นการศึกษาปัญหา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการบริการและแนวไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 50.0) รองลงมา เป็น การร่วมมือกับผู้ปกครองทำการสำรวจเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและผู้ปกครองในเรื่องยาเสพติด เพื่อใช้เป็นข้อมูลการแนะแนว (ร้อยละ 42.3) ชั้นการวางแผน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 34.6) ชั้นการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การร่วมปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง ชุมชน จัดงานแนะแนว เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆที่จะเป็นเหตุให้นักเรียนไปเสพยาบ้าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 48.1) รองลงมาเป็นการปรึกษา ประสานงาน การป้องกันและการเสพยาบ้ากับศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา (ร้อยละ 42.3) และในชั้นการประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 59.6)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้ให้คำแนะนำกับผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดป้ายนิเทศ ภาพ หรือข้อความแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน	52	32.7	17	32.7	17	32.7	15	28.8	3	5.8	-	-
6. ท่านได้ออกทุนทรัพย์หรือให้ของกับชุมชนจัดทำแผ่นพับ - โบปลิว แจกแก่ชุมชน ให้ทราบถึงโทษ อันตราย และการป้องกันยาบ้า	52	61.5	32	61.5	11	21.2	7	13.5	2	3.8	-	-
7. ท่านได้ไปขมนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่ชุมชนจัดทำขึ้น	52	48.1	25	48.1	18	34.6	7	13.5	1	1.9	1	1.9
8. ท่านได้ออกทุนทรัพย์ให้กับชุมชนในการจัดหาภาพยนตร์ วัสดุทัศนั ภาพด้าน/สไลด์ เกี่ยวกับการป้องกันยาบ้ามาให้นักเรียนได้ศึกษา	52	46.2	24	46.2	18	34.6	7	13.5	2	3.8	1	1.9
9. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัดขึ้น	52	56.7	29	56.7	11	21.2	9	17.3	2	3.8	1	1.9

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10.ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดประชุมในเขตและปัจจัยนิเทศที่โรงเรียนจัดขึ้น	52	29	55.7	14	27.0	5	9.6	3	5.8	1	1.9	

จากตารางที่ 13 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ชั้นการศึกษาปัญหา ชั้นการวางแผน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 42.3, 38.4 ตามลำดับ) ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการออกทุนทรัพย์หรือให้ของขวัญหรือจัดทำแผ่นพับ-ใบปลิว แจกแก่ชุมชน ให้ทราบถึงโทษ อันตราย และการป้องกันภัยกับยาบ้าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 61.5) รองลงมาเป็นการไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่ชุมชนจัดทำขึ้น (ร้อยละ 48.1) และในชั้นการประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัดขึ้น (ร้อยละ 55.7) และการร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดประชุมในเขตและปัจจัยนิเทศที่โรงเรียนจัดขึ้น (ร้อยละ 55.7) มีจำนวนเท่ากัน

ตารางที่ 14 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเล่นด้านกิจกรรมเสริม

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1.ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองรวบรวมปัญหาที่เกิดจากสร้างกิจกรรม สถานศึกษา เพื่อนช่วยเพื่อน การประกวดวาดภาพ เป็นต้น	52	19	36.5	14	27.0	9	17.3	9	17.3	1	1.9	
ชั้นการวางแผน												
2.ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เสนอความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ดำเนินการอยู่	52	23	44.2	14	27.0	8	15.4	6	11.5	1	1.9	
3.ท่านได้ร่วมประชุมกับผู้ปกครอง ชุมชน จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	52	26	50.0	10	19.2	10	19.2	5	9.7	1	1.9	
4.ท่านได้เสนอความเห็นกับผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยเหลือนักเรียนครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยาบ้า	52	24	46.1	12	23.1	12	23.1	3	5.8	1	1.9	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการปฏิบัติ												
5. ทำนได้ประสานงานกับชุมชนในการพัฒนาโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน	52	25	48.0	13	25.0	11	21.2	3	5.8	-	-	-
6. ทำนได้ร่วมมือกับชุมชนจัดการประกวดภาพ ที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันยาบ้า	52	29	55.8	13	25.0	8	15.4	2	3.8	-	-	-
7. ทำนได้ประสานงานกับศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา หรือหน่วยแพทย์ใน การตรวจปัสสาวะนักเรียน	52	32	61.5	16	30.8	3	5.8	1	1.9	-	-	-
8. ทำนได้ร่วมมือกับผู้ประกอบการ ตรวจค้นหายาเสพติด กับนักเรียนที่ พกพามาในโรงเรียน	52	33	63.5	13	25.0	4	7.7	2	3.8	-	-	-
9. ทำนได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน จัดแข่งขันกีฬาทางกายในและภายนอกโรงเรียน	52	16	30.7	18	34.6	11	21.2	4	7.7	3	5.8	5.8
10. ทำนได้ร่วมมือกับผู้ประกอบการ ชุมชนในการหาอุปกรณ์กีฬาให้กับโรงเรียน	52	29	55.8	13	25.0	8	15.4	1	1.9	1	1.9	1.9

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11. ท่านได้ร่วมมือกับสมาชิกในชุมชน เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนทำกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น ทำบุญ นุ่ง สมาธิ ในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อ พัฒนาจิตใจ ชั้นการประเมินผล	52	12	23.1	13	25.0	17	32.7	8	15.4	2	3.8	
12. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลกับโครงการป้องกันยา เสพติดที่จัดโดยหน่วยงานอื่น	52	36	69.2	8	15.4	7	13.5	1	1.9	-	-	

จากตารางที่ 14 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการจัดกิจกรรมเสริม ชั้นการศึกษาปัญหา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 36.5) ชั้นการวางแผน ทุกข้อคำถามครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการได้ร่วมประชุมกับ ผู้ปกครอง ชุมชน จัดโครงการสถานศึกษาเพื่อเยาวชนไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 50.0) รองลงมาเป็นการเสนอความเห็นกับผู้ปกครองและชุมชน ช่วยเหลือนักเรียนครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยาบ้า (ร้อยละ 46.1) ชั้นการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการร่วมมือกับผู้ปกครองในการตรวจค้นหา ยาเสพติด กับนักเรียนที่พกพามาในโรงเรียน (ร้อยละ 63.5) รองลงมาเป็นการประสานงานกับศูนย์บริการสาธารณสุข หรือหน่วยแพทย์ในการตรวจ ปัสสาวะนักเรียน (ร้อยละ 61.5) ยกเว้น การร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน จัดแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่ามีส่วนร่วมน้อย (ร้อยละ 34.6) และการร่วมมือกับสมาชิกในชุมชน เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนทำกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น ทำบุญ นุ่งสมาธิ ในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่ามีส่วนร่วมปานกลาง (ร้อยละ 32.7) และในชั้นการประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 69.2)

ตารางที่ 15 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเล่นปืนในนักเรียนและให้คำปรึกษา

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองทำการสำรวจเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและผู้ปกครองในเรื่องยาเสพติด เพื่อใช้เป็นข้อมูลการแนะแนว	52	22	42.3	20	38.5	8	15.4	2	3.8	-	-	-
2. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดบริการแนะแนว	52	26	50.0	18	34.6	6	11.6	2	3.8	-	-	-
ชั้นการวางแผน												
3. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนเสนอความคิดจัดการแนะแนวในเรื่อง การเรียนต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียน	52	18	34.6	14	27.0	16	30.8	4	7.7	-	-	-
ชั้นการปฏิบัติ												
4. ท่านได้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง ชุมชน จัดงานแนะแนว เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นให้นักเรียนไปเสพยาบ้า	52	25	48.1	16	30.8	9	17.3	2	3.8	-	-	-

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง และชุมชนจัดบริการให้ข้อมูลเรื่อง อาชีพ และการศึกษาต่อ เพื่อให้เด็ก เรียนรับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง	52	20	38.5	18	34.6	11	21.1	3	5.8	-	-	-
6. ท่านได้ปรึกษา ประธานงาน การ ป้องกันการเสพยาบ้ากับผู้ปกครอง ธารณสุขสาขา	52	22	42.3	20	38.5	8	15.4	2	3.8	-	-	-
7. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และ ชุมชน เป็นคณะกรรมการประเมินผล โครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนวและ ให้คำปรึกษา ที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันเสพยาบ้า	52	31	59.6	12	23.1	8	15.4	1	1.9	-	-	-

จากตารางที่ 12 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้าน การให้การศึกษา ชั้นการศึกษา ปัญหา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่ามีส่วนร่วมน้อย (ร้อยละ 38.4) ชั้นวางแผน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่ามีส่วนร่วมน้อย โดยเฉพาะ การร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อหาทางป้องกันการติดยาบ้า ในโรงเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 34.6) รองลงมาเป็นการร่วมประชุมกับคณะครูในการหาวิธี การสอน เกี่ยวกับยาเสพติดนอกเหนือจากการสอนบรรยาย (ร้อยละ 32.7) ซึ่งเท่ากับกับครูผู้สอนที่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม ชั้นการปฏิบัติ ทุกข้อคำถามครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการประสานกับ ชุมชนในการจัดหาภาพยนตร์ วัสดุทัศน วิทยุทัศน์ ภาพถ่าย/สไลด์ เกี่ยวกับ การป้องกันยาบ้ามาให้เด็กเรียนได้ศึกษาไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 69.2) รองลงมาเป็นการจัดทำแผ่นพับ-ใบปลิว แจกแก่ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ทราบถึงโทษอันตราย และการป้องกันยาบ้า (ร้อยละ 65.4) และในชั้นการประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 61.5)

ตารางที่ 16 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการป้องกันและการเสพยาบ้าในนักเรียนด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นการศึกษาปัญหา												
1. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชน สําวาง												
พฤติกรรมของนักเรียน ที่มีแนวโน้ม												
การติดยาบ้าให้ผู้ปกครองรับทราบ	52	34.6	14	27.0	17	32.7	3	5.7	-	-	-	-
ชั้นการวางแผน												
2.ท่านได้เสนอความคิดร่วมกับชุมชน												
ในการอบรมแก่ผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจ												
การเจริญเติบโตของเด็กก่อนสู่วัยรุ่น												
และสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว	52	40.3	14	27.0	12	23.1	5	9.6	-	-	-	-
ชั้นการปฏิบัติ												
3.ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน												
เป็นกรรมการดำเนินงานโครงการอบรม												
ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว	52	52.0	12	23.1	9	17.3	2	3.8	2	3.8	2	3.8
4.ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้												
เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว จากชุมชน												
เพื่อเป็นเนื้อหาที่ใช้สอดแทรกใน												
การสอน	52	28.8	15	28.8	14	27.0	6	11.6	2	3.8	2	3.8

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน		ไม่มีส่วนร่วม		มีส่วนร่วมน้อย		มีส่วนร่วมปานกลาง		มีส่วนร่วมมาก		มีส่วนร่วมมากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านได้ไปเยี่ยมผู้ปกครอง เพื่อรวบรวมข้อมูลในด้านสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน	52	18	34.6	16	30.8	11	21.2	5	9.6	2	3.8	
6. ท่านได้ร่วมเข้าร่วมเป็นวิทยากรจัดอบรมแก่ผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจ การเจริญเติบโตของเด็กก่อนสู่วัยรุ่นและทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว	52	28	53.8	11	21.2	9	17.3	3	5.8	1	1.9	
7. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชนดำเนินการจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ในครอบครัว	52	32	61.5	13	25.1	5	9.6	2	3.8	-	-	
8. ท่านได้ประสานงานกับชุมชนในการพานักเรียนออกไปพัฒนาสถานที่ของชุมชน เช่นสวนสาธารณะ เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของส่วนรวม	52	21	40.4	20	38.4	7	13.5	4	7.7	-	-	
9. ท่านได้เชิญผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว	52	33	63.5	8	15.4	8	15.4	2	3.8	1	1.9	

จากตารางที่ 16 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้าน การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว ชั้นการศึกษาปัญหา ชั้นการวางแผน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม (ร้อยละ 34.6, 40.3 ตามลำดับ) ชั้นการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วม โดยเฉพาะการร่วมมือกับชุมชนดำเนินการจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวมากที่สุด (ร้อยละ 61.5) รองลงมาเป็นการเข้าร่วมเป็นวิทยากรจัดอบรมแก่ผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจ การเจริญเติบโตของเด็กก่อนสู่วัยรุ่นและทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว (ร้อยละ 53.8) และในชั้นการประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด (ร้อยละ 63.5)

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

จากการสัมภาษณ์ชุมชนในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติดพบว่า

1. ด้านการให้การศึกษา พบว่าเจ้าอาวาสวัด ได้เข้ามาร่วมสอนในเรื่องของธรรมะ การทำสมาธิ และการปฏิบัติตนเป็นคนดี และการเป็นคณะกรรมการการศึกษาซึ่งบทบาทในการดูแลการใช้จ่ายเงินของโรงเรียน ในเรื่องของการทำงานระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการให้การศึกษาที่เกี่ยวกับยาเสพติด พบว่า โรงเรียน และผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน ในการพิจารณาเนื้อหาที่เกี่ยวกับยาเสพติด กิจกรรมการสอนในเรื่องยาเสพติด การประเมินผลการสอนเรื่องยาเสพติด และการอบรมครูแกนนำป้องกันการเสพติด กับชุมชน
2. ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ชุมชนได้ในจัดนิทรรศการการป้องกันการเสพติด มีบอร์ดไว้เพื่อให้นักเรียนและบุคคลในชุมชนได้อ่านโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกัน มีการแจกสื่อ เช่น แผ่นพับที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้จากสำนักงานเขต และมีการกระจายเสียงการป้องกันและอันตรายของยาเสพติดที่หอกระจายข่าว ในเรื่องของการทำงานระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการให้ข้อมูลข่าวสารพบว่า โรงเรียนและ ผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงานในการให้การปฐมนิเทศ ปัจฉนิเทศ การพัฒนาสื่อเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และรวมถึงข่าวสารการค้ายาเสพติดกับชุมชน
3. ด้านการจัดกิจกรรมเสริม ทางชุมชนได้ชักชวนเด็กนักเรียนมาเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล และกีฬาอื่นๆ ในวันเสาร์-อาทิตย์ มีการซ้อมดนตรี ซ้อมกลองยาว ซ้อมดนตรีสากล ออกทุนทรัพย์เพื่อซื้อบัตรทานเลี้ยงในชุมชน เพื่อนำเงินที่ได้มาซื้ออุปกรณ์กีฬานอกจากนี้ ทางสำนักงานเขตตั้งชั้นให้มา และได้มีการประสานงานกับสำนักงานเขตตั้งชั้นนำภาพยนตร์เกี่ยวกับอันตรายและการป้องกันมาฉายในชุมชน ในเรื่องของการทำงานระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการจัดกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับการป้องกันการเสพติด พบว่า โรงเรียนและ ผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน ในเรื่องการจัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน การประกวดวาดภาพ และกิจกรรมอื่น ๆ กับชุมชน

4. ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา ชุมชนได้ให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการแนะแนวให้คำปรึกษาด้านการเรียนต่อ และการประกอบอาชีพ ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการซึ่งผู้ปกครองที่ไม่มีความรู้จะเข้ามาปรึกษา ในเรื่องของการทำงานระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน พบว่า โรงเรียนและผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน ในด้านการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพกับชุมชน

5. ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว ในเรื่องการพัฒนาชุมชน ชุมชนได้จัดให้มีการพัฒนาร่วมกับผู้ปกครองในวัด ในโอกาสวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น ในเรื่องของการทำงานระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่า โรงเรียนและผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมกันทำงาน การสร้างความเข้าใจพัฒนาการสู่วัยรุ่นกับชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา ของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ชุมชน และการเขียนตอบในแบบสอบถามของ ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า

สภาพปัญหาที่สำคัญ ที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน มีดังนี้

ด้านการให้การศึกษา

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน

ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน
2. ผู้ปกครองและชุมชนขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รักษากฎหมายไม่จริงจังในการปฏิบัติงานและมีส่วนในการค้ายาบ้า

ด้านการจัดกิจกรรมเสริม

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน
2. ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมลานกีฬาให้เด็กนักเรียนและเยาวชน ได้แก่ สิ่งก่อสร้างภายในโรงเรียนและวัดได้รับความเสียหาย
3. กิจกรรมเสริมมีน้อย และมีสถานที่คับแคบ เช่น ลานกีฬา เป็นต้น

ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน

ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน

วิธีการแก้ไขปัญหที่ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ได้จัดการแก้ไขปัญหาคือ

1. ครูผู้สอนเข้าไปพบผู้ปกครองที่บ้าน หรือเชิญผู้ปกครองมาพบ หรือโรงเรียนออกหนังสือราชการให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมาพบครู
2. โรงเรียนประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบโดยทำเป็นแผ่นพับ ประกาศแจ้งให้ทราบ
3. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมลานกีฬา เช่น การซ้อมดนตรีสากล ท่องโน้ตดนตรี การซ้อมกลองยาว ในวันเสาร์-อาทิตย์
4. คณะกรรมการชุมชนขอใช้พื้นที่สนามของโรงเรียนหรือลานของวัด
5. คณะกรรมการลานกีฬาใช้ตาช่วยกันความเสียหายจากการเล่นกีฬารอบลานกีฬา

สภาพปัญหาที่สำคัญ ที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีดังนี้

ด้านการให้การศึกษา

1. โรงเรียนไม่ยอมรับกรรมการการศึกษาชุมชนตั้งขึ้น
2. กรรมการการศึกษาไม่สนใจในภาระหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบ
3. การขัดแย้งภายในโรงเรียนของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานการป้องกันการเสพยาบ้า

ยาบ้า

ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ขาดอุปกรณ์ สื่อ การป้องกันการเสพยาบ้าที่เด็กนักเรียน และเยาวชนเกิดความตื่นตัวในการป้องกันการเสพยาบ้า

ด้านการจัดกิจกรรมเสริม

1. ที่ดินที่ใช้จัดโครงการลานกีฬาไม่ใช่ของชุมชนเป็นที่ดินเอกชนการใช้งานจึงไม่เต็มที่
2. อุปกรณ์กีฬาที่ให้เยาวชนเล่นในลานกีฬามีไม่เพียงพอ

ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

ไม่พบปัญหาที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

1. การขัดแย้งกันของผู้นำชุมชน เช่น การขัดแย้งด้านการปฏิบัติของประธานคณะกรรมการชุมชนและผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ผลการพัฒนาชุมชนล่าช้า

วิธีการแก้ไขปัญหาที่ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ได้จัดการแก้ไขปัญหาคือ

1. ประธานคณะกรรมการชุมชนพบเจ้าหน้าที่เขต หรือผู้แทนราษฎร เพื่อติดต่อขอพบเจ้าของที่ดินเพื่อขอใช้ที่ดินจัดโครงการลานกีฬา
2. ชุมชนจัดงานเลี้ยงเพื่อขายบัตรให้ผู้ปกครอง และครู เพื่อหารายได้เป็นทุนซื้ออุปกรณ์กีฬา และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ชุมชนเห็นสมควร นอกเหนือจากที่เขตแจกอุปกรณ์กีฬาให้
3. คณะกรรมการลานกีฬาเข้าไปดูแลการใช้ลานกีฬาและอุปกรณ์กีฬา ในส่วนของสนามโรงเรียนโรงเรียนได้จัดครูเวรดูแลการใช้สนามภายในโรงเรียนเพื่อความเรียบร้อย

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้มีข้อวิจารณ์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และชุมชน

จากผลการวิจัยสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และชุมชน (ตามที่ปรากฏในตารางที่ 1 และตารางที่ 4) พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 45.7) จากการที่ได้รับการศึกษาน้อยทำให้มีผลต่อการประกอบอาชีพและรายได้ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 49.4) มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 66.6) และส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง (ร้อยละ 62.5) ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มชุมชนที่มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาเช่นกัน (ร้อยละ 31.8) มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 45.5) ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง (ร้อยละ 77.2) ที่เป็นเช่นนี้เพราะกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ เป็นประธานคณะกรรมการชุมชนมากที่สุด (ร้อยละ 31.8) ซึ่งในภาพรวม ควรจะพบผู้ปกครองและชุมชน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำสวน เพราะเป็นแหล่งการผลิตผลิตผลทางการเกษตร แต่เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมือง ซึ่งจะพบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่ ที่มีสวนผลไม้ สวนผัก สลับโรงงาน ที่ทำงาน และที่อยู่อาศัย ทำให้การถือครองที่ดินเปลี่ยนไป โดยการขายหรือให้เช่าที่ดินเพื่อปรับตัวตามความเจริญของเมือง ซึ่งมีผลทำให้เกิดการย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผู้ปกครองและชุมชน

ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา นอกเขตตลิ่งชัน/ต่างจังหวัด (ร้อยละ 54.6, 50.0 ตามลำดับ) และมีเวลาการอยู่อาศัยเพื่อประกอบอาชีพในชุมชน 1-5 ปี (ร้อยละ 30.6) แต่เนื่องจากกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ เป็นประธานคณะกรรมการชุมชน ซึ่งต้องอาศัยวัยวุฒิ จึงมีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 50.0) และมีระยะเวลาการอยู่อาศัยยาวนานกว่า คือ 20 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 63.7) แต่เนื่องจากกลุ่มชุมชนประกอบไปด้วยบุคคลที่เป็นหัวหน้างานในหลายอาชีพ ทำให้ผลการวิจัยมีกลุ่มชุมชนที่รองลงมามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 22.7) และมีรายได้มากกว่า 17,000บาท (ร้อยละ 22.7) จากการที่ผู้ปกครองและชุมชน ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้น้อย จำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การรับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า จากครูและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงลดลงไปด้วย แต่จะได้รับความรู้จากสื่อมวลชนในชีวิตประจำวัน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ มากที่สุด (ร้อยละ 79.4, 90.9 ตามลำดับ) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกันในกลุ่มของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และกลุ่มครูผู้สอน (ร้อยละ 82.7) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของแววตา ธนบัตร (2534) ที่พบว่าพฤติกรรมการรับข่าวสารจะได้รับจากสื่อมวลชนมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาถึงความรู้ที่ทุกกลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า นั้นขัดแย้งกับผลการวิจัยของสุรพจน์ พิสุทธิวงส์ (2539) ที่กล่าวว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องยาบ้า จะมีสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาบ้า อันมีสาเหตุมาจาก 1) สภาพพื้นที่ในจังหวัดนครปฐมและกรุงเทพมหานครต่างกันในเรื่อง ลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเป็นอยู่ ที่จังหวัดนครปฐมเอื้อต่อการร่วมกิจกรรมมากกว่าเพราะยังเป็นสังคมชนบทแตกต่างจากกรุงเทพมหานครที่เป็นสังคมเมืองมากกว่า 2) การใช้เครื่องมือในการศึกษาที่ต่างกันคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มชุมชน อาจได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องมาจากทักษะการอ่าน และการเห็นคุณค่าของการวิจัยที่ผู้วิจัยชี้แจงกับผู้ให้ข้อมูล

ส่วนสถานภาพของ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 (ตารางที่ 4 และตารางที่ 5) พบว่าผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 90.4) มีรายได้ 13,001-17,000 บาท ถึงมากกว่า 17,000 บาท มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 42.3) เพราะผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในชุมชนมีระยะเวลา 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 57.7) เมื่อมีระยะเวลาปฏิบัติงานที่นาน ย่อมมีรายได้สูงตามอายุการปฏิบัติงาน ในเรื่องของ ภูมิลำเนาทั้ง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตตลิ่งชัน/ต่างจังหวัด (ร้อยละ 73.1) อันเนื่องมาจากการเดินทางมาบริหารงาน และสอนนั้นเป็นไปด้วยความสะดวกเพราะในชุมชนมีรถประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (ขสมก.) รถรับจ้างประจำทางเอกชน และรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างอยู่ตลอดเวลา

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนของบุคคลในชุมชนที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีเพียง 22 คน นั้น จากการประมาณควรมี 35 ท่าน โดยแยกเป็น เจ้าอาวาส 8 รูป ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาล 1 ท่าน หัวหน้าสาธารณสุขสาขา 8 ท่าน ประธานคณะกรรมการชุมชน 8 ท่าน ผู้ใหญ่บ้าน 8 ท่าน และองค์กรเอกชนอีก 2 ท่าน แต่เมื่อลงพื้นที่จริงแล้วพบว่า เจ้าอาวาสวัดบางวัดอยู่ไกลจากโรงเรียนมากและไม่ได้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจึงทำให้จำนวนเจ้าอาวาสลดลง ในส่วนของหัวหน้าสาธารณสุขสาขา การทำงานจะต้องมีสายบังคับบัญชาที่ขึ้นตรงต่อศูนย์บริการสาธารณสุขศูนย์ 49 วัดชัยฤทธิมาลา ซึ่งความรับผิดชอบของศูนย์ฯ 49 นั้นรับผิดชอบพื้นที่หลายพื้นที่ และมีโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในพื้นที่เหล่านั้น ในขณะที่เดียวกันหัวหน้าสาธารณสุขสาขาของศูนย์ฯ 49 เองก็ต้องรับผิดชอบหลายพื้นที่ และมีโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในพื้นที่เหล่านั้นเช่นกัน ทำให้จำนวนของหัวหน้าสาธารณสุขสาขามีจำนวนลดลง ในส่วนของประธานคณะกรรมการชุมชนและผู้ใหญ่บ้าน บางพื้นที่ตามนโยบายกรุงเทพมหานคร เช่น แขวงบางพรหมเมื่อมีคณะกรรมการชุมชนแล้ว จะไม่มีผู้ใหญ่บ้านเนื่องจากเป็นการแก้ปัญหาการทำงานร่วมกัน และในบางพื้นที่ไม่มีการจัดตั้งชุมชนจึงไม่มีประธานคณะกรรมการชุมชน มีเพียงผู้ใหญ่บ้านจึงทำให้จำนวนของประธานคณะกรรมการชุมชน และผู้ใหญ่บ้านมีจำนวนลดลง ในส่วนขององค์กรเอกชนนั้นในพื้นที่ไม่มีองค์กรเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า จึงไม่มีตัวแทนจากองค์กรเอกชน

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า พบว่า ในทุกด้านของกิจกรรมที่ศึกษา ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าไม่มีส่วนร่วม อันเนื่องมาจาก

1. ด้านการให้การศึกษา ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตตลิ่งชันและชุมชนนั้นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้น้อย ไม่มีรายได้เสริม มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขต และมีระยะเวลาประกอบอาชีพในชุมชนน้อย มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา (ตารางที่ 3 และตารางที่ 6) จึงทำให้ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ จึงไม่พบการมีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อย ในขณะเดียวกันการมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเพราะมองว่าครูนั้นเรียนสูงกว่าและในขณะเดียวกันก็จะมีเหตุผล ตลอดจนวิธีการแนะนำบุตร-หลานดีกว่าตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีศนา โกลละสุด (2534: 186-187), ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ (2535: 43) และ Cohen และ Uphoff (1980: 326)

ที่กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของบุคคลนั้นวุฒิการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรม อีกประการผู้ปกครองมีผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนแล้ว คือ กรรมการการศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตัวแทนชุมชน 5 ท่าน และครูผู้สอน 5 ท่าน ทำให้บทบาทของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมทางการศึกษาลดน้อยลงไป ประกอบกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครนั้นเป็นการจัดการศึกษาแบบให้เปล่าทุกรูปแบบแก่คนในชุมชน เพื่อให้ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยส่งบุตร-หลานเข้าศึกษาได้ จึงมีผลทำให้ผู้ปกครองไม่สนใจเท่าที่ควร เพราะไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายในการส่งบุตร-หลานเข้าศึกษา

2. ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ในการป้องกันการเสพยาบ้านั้นได้ศึกษาถึงประเด็นย่อยคือ การจัดนิทรรศการ การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การคบเพื่อน และการพัฒนาสื่อ ซึ่งในส่วนของโรงเรียนมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ถึงอันตรายและการป้องกันการเสพยาบ้า ในประเด็นอื่นนั้นไม่พบว่ามีกรณีเน้นในเรื่องยาบ้าและการป้องกัน เป็นประเด็นหลักที่ใช้ในการปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การคบเพื่อน ซึ่งจุดนี้โรงเรียนมองว่ากลุ่มเด็กนักเรียนของตนนั้นยังไม่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาบ้า เพราะอยู่ในระดับประถมศึกษา ซึ่งอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองและครูผู้สอนเป็นอย่างดี แต่ถ้าพิจารณาถึงลักษณะของชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาบ้ามาก ย่อมมีผลถึงนักเรียนในอนาคต จากการสัมภาษณ์โรงเรียนหนึ่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้พบปัญหาบุคคลภายนอกได้ชักชวนให้เด็กในโรงเรียนขายยาบ้า แต่ทางโรงเรียนได้สืบทราบมาก่อนและป้องกันได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรพล ปธานวิช (2539) ที่พบว่าแนวโน้มการแพร่ระบาดของยาบ้าจะเข้าสู่กลุ่มนักเรียนที่มีอายุน้อยลงมากขึ้น จุดนี้ผู้บริหารและครูผู้สอนยังขาดความตระหนักถึงอันตรายที่เกิดในชุมชน ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันการเสพยาบ้า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม จินดาพันธ์ (2539) ที่ระบุว่าปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลถึงระดับการมีส่วนร่วมคือ การตระหนักถึงความเป็นมาของยาเสพติดในชุมชน

3. ด้านการจัดกิจกรรมเสริม พบว่าในด้านนี้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันยาบ้า โดยเน้นในเรื่องลานกีฬาเพื่อเยาวชน แต่ในเรื่องอื่นๆ เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน การประกวดวาดภาพ หรือกิจกรรมอื่นๆ ไม่พบการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน และชุมชน ซึ่งอาจเนื่องมาจากนโยบายของกรุงเทพมหานครที่มุ่งเน้นให้ ชุมชนทุกชุมชนสนับสนุนการสร้างลานกีฬา เพื่อให้ให้นักเรียนและเยาวชนห่างไกลยาเสพติดโดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นสิ่งของเช่น อุปกรณ์กีฬา และแรงงานในการสร้างสนาม ทำให้ชุมชนเร่งหาพื้นที่จัดทำลานกีฬา ในขณะที่เดียวกันก็เป็นส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่อาศัย ซึ่งชุมชนใดไม่มีพื้นที่เป็นของตนเอง คณะกรรมการชุมชนได้ขออนุญาตใช้พื้นที่ของโรงเรียนและวัดที่อยู่ใกล้เคียง ประกอบกับเป็นนโยบายของกรุงเทพมหานครที่มุ่งเน้น

ให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียน 3 ประโยชน์ คือ 1) เป็นสถานศึกษาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ 2) เป็นศูนย์บริการชุมชนนันทนาการ 3) เป็นแหล่งวิทยาการด้านอาชีพของชุมชนโรงเรียน จึงทำให้การทำงานของชุมชนที่ต้องการใช้พื้นที่ได้สะดวกยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็พบปัญหาของการทำงานร่วมกันระหว่าง โรงเรียน วัด และชุมชน (ดังรายละเอียดในหัวข้อ วิจารณ์สภาพปัญหา) และในกิจกรรมเรื่องของการตรวจปีสภาวะในเด็กนักเรียนนั้นเป็นนโยบายของกรมสามัญ แต่ในนโยบายของกรุงเทพมหานครยังไม่เน้นในจุดดังกล่าว เพียงแต่หากพบว่านักเรียนคนใดที่สงสัยว่ามีการเสพยาบ้าผู้บริหารโรงเรียนสามารถส่งนักเรียนที่สงสัยไปตรวจปีสภาวะได้ ในขณะเดียวกันพบว่ามีกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายกับโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน คือ โครงการที่ช่วยน้องที่เน้นในด้านการเรียนมากกว่าเรื่องยาเสพติด สัปดาห์เพื่อลูกรัก ซึ่งปฏิบัติในโรงเรียนแต่ปัจจุบันได้ยกเลิกไปเพราะนโยบายที่เปลี่ยนไปและภาระงานของครูผู้สอน

4. ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา ถึงแม้ว่าโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในเรื่องการแนะแนวการศึกษาต่อ และการแนะแนวการประกอบอาชีพโดยตรง แต่โรงเรียนได้สอดแทรกการแนะแนวในเรื่องดังกล่าว ไปในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ในขณะเดียวกันผู้ปกครองได้คอยให้คำแนะนำอยู่เสมอ โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ประชารณคณะกรรมการชุมชนที่มีความรู้ให้การแนะนำอย่างไม่เป็นทางการตลอดเวลาเมื่อผู้ปกครองไม่เข้าใจ ตลอดจนครูผู้สอนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเองคอยให้การแนะนำอย่างไม่เป็นทางการอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน

5. ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ พบว่าข้อมูลจากแหล่งดังกล่าวได้ไม่หนักแน่น ที่จะแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นเพราะในช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่กรุงเทพมหานครปรับเปลี่ยนนโยบายการปฏิบัติงานของ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่เกิน 5 ปีขึ้นไปต้องย้ายสถานที่ทำงาน ซึ่งโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ใช้เป็นตัวอย่างก็ได้ปรับเปลี่ยนผู้บริหารไปด้วย แต่พบว่าผู้บริหารที่ย้ายมานั้นบางส่วนมาจากโรงเรียนอื่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเดียวกัน และในกรณีที่ผู้บริหารย้ายมาจากเขตอื่นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนที่สอนในโรงเรียนมาเป็นระยะเวลาานเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 สภาพปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา ของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อ กิจกรรม การป้องกันการเสพยาบ้า

1. ปัญหาการขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานของสมาชิกในชุมชน อันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รักษากฎหมายไม่ดำเนินการตามหน้าที่อย่างจริงจัง ซึ่งทำให้สมาชิกในชุมชนไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และกลุ่มชุมชนที่ดำรงสถานภาพต่างๆ เกิดความ

ท้อแท้ขาดขวัญและกำลังใจในการร่วมมือกันป้องกันการเสพยาบ้า การค้ายาบ้า และมองว่าเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้เพราะมีผู้รักษากฎหมายบางส่วนเป็นผู้ค้าเองเมื่อสมาชิกชุมชนเป็นผู้แจ้งเบาะแสต่อเจ้าหน้าที่ อาจได้รับอันตรายถึงชีวิต เพราะผู้ถูกจับกุมจากการค้าและเสพยาบ้าออกมาจากสถานกักกันเร็ว ทำให้การมีส่วนร่วมในการป้องกันขาดประสิทธิผลได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม จินดาพันธ์ (2539) ที่กล่าวว่าปัจจัยในเรื่องของการตระหนักถึงขีดความสามารถในการจัดการปัญหาเสพติด เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม

2. ปัญหาผลกระทบจากการจัดกิจกรรมลานกีฬาให้เด็กนักเรียนและเยาวชน ทำให้สิ่งก่อสร้างภายในโรงเรียนและวัดได้รับความเสียหายจากอุปกรณ์การเล่นเช่น ฟุตบอลทำให้กระจกแตก จากการใช้อุปกรณ์ส่วนรวม เช่น ก้อนน้ำในห้องน้ำของโรงเรียนและวัดเป็นต้น เมื่อเกิดความเสียหายโรงเรียนและวัด ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของตนได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่สามารถหาบุคคลที่กระทำผิดและรับผิดชอบได้ ประกอบกับโรงเรียนและวัดจัดหางบประมาณในการซ่อมแซมลำบาก ทำให้โรงเรียนและวัดไม่ยอมให้ชุมชนใช้พื้นที่ เพราะความเสียหายดังกล่าว แต่เนื่องจากเป็นนโยบายของกรุงเทพมหานคร ให้โรงเรียนดำเนินตามนโยบายโรงเรียน 3 ประโยชน์ ทำให้โรงเรียนต้องให้พื้นที่แก่ชุมชนจัดลานกีฬา ซึ่งส่งผลถึงจำนวนบุคลากร คือ ครูเวรไม่เพียงพอในการดูแลสนามขณะที่นักเรียนและเยาวชนเข้ามาใช้ ซึ่งทางโรงเรียนและทางวัดได้แก้ไขปัญหาลักษณะนี้โดยการใช้ตาข่ายกันความเสียหายจากอุปกรณ์กีฬา

3. ปัญหากิจกรรมเสริมที่มีน้อยนักเรียนไม่ให้ความสนใจ และปัญหาการขาดสื่ออุปกรณ์ ที่ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้เด็กนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อสื่อ เช่น แผ่นพับ จนเกิดภาพที่นักเรียนได้รับสื่อต่างๆ จากครูในโรงเรียนเมื่อนักเรียนออกจากโรงเรียน พบว่า แผ่นพับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอันตรายของยาบ้า และการป้องกันการเสพยาบ้า ได้ถูกทิ้งไว้หน้าโรงเรียน และชุมชน ป้ายนิเทศการที่จัดโดยชุมชนเก่ามากและไม่มีผู้ใดสนใจในขณะที่ป้ายนิเทศการดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณป้ายรถประจำทางของชุมชน จากปัญหาที่เกิดขึ้นทางชุมชนได้ประสานงานกับเขตตลิ่งชันเพื่อจัดฉายภาพยนตร์ในการป้องกันยาบ้าและยาเสพติดต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้ได้รับสื่อเกิดความ ตื่นตัวเพราะได้รับสื่อที่แปลกไปกว่าสื่อแบบเดิมๆ คือมีภาพที่เคลื่อนไหว และมีเสียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แหวดดา ธนบัตร (2534) ที่พบว่าพฤติกรรมมารับข่าวสารจะได้รับจากสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุด และครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมเสริม เพิ่มเติมจากลานกีฬา เช่น การซ้อมดนตรี การท่องโน้ตเพลง การซ้อมกลองยาว ในวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อเป็นทางเลือกของนักเรียนที่ไม่ชอบกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัยศรี แสงคล้าย (2539) ที่ศึกษาความคิดของครูและมีความเห็นว่า ควรจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีส่วนแสดงออก ตามความสามารถที่มีอยู่ เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนไปเสพยาเสพติด

4. ปัญหาการไม่ยอมรับคณะกรรมการการศึกษา ในกรณีนี้บางโรงเรียนไม่ยอมรับหรือให้ความเชื่อถือ ในเรื่องความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาที่ชุมชนเสนอขึ้นมา เพราะเนื่องจากลักษณะบุคลิกลักษณะส่วนตัวของกรรมการ และการทำงานที่ยังไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตน เช่น การไม่มาประชุมเพราะเนื่องจากติดกิจธุระ การมีความคิดในลักษณะที่ลูก-หลานตนเองไม่ได้อยู่หรือพันสภาพการเป็นนักเรียนในโรงเรียนที่ตนเองดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการศึกษาอยู่ เป็นต้น ปัญหาการขัดแย้งในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ การขัดแย้งของนโยบายและการปฏิบัติในการพัฒนาชุมชน ระหว่างประธานคณะกรรมการชุมชนและผู้ใหญ่บ้าน การขัดแย้งระหว่างครูในโรงเรียนในโรงเรียนในเรื่องของ ภาระงานและความดีความชอบ ชั้นเงินเดือน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ทำให้งานต่างๆ ล่าช้า และมีผลต่อการทำงานร่วมกันในการป้องกันปัญหาภัยไข้ และการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำเร็จ ไชยเสน (2538) และ นิยมจินดาพันธ์ (2539) ที่ระบุว่าปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการการมีส่วนร่วมคือ สมรรถนะขององค์กร คณะกรรมการชุมชน หรือการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรไม่สอดคล้องกันมีผลทำให้การดำเนินงานและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดไม่บรรลุผลได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การมีส่วนร่วม สภาพปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 16 โรงเรียน สำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และชุมชน ได้แก่ ผู้กำกับ สถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชน และองค์กรเอกชน ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling)

1.1 รวบรวมรายชื่อโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จากเขตดังกล่าวซึ่งมี 16 โรงเรียน

1.2 แบ่งรายชื่อโรงเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียน 401-800 คน มีจำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 401 คน มีจำนวน 14 โรงเรียน

1.3 สุ่มโรงเรียนจากกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ในอัตราส่วน 1:7 ได้โรงเรียนขนาดกลางมา 1 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดชัยพฤษมาลา โดยโรงเรียนมีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 6 ห้องเรียน และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมา 7 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดมะกอก โรงเรียนวัด อินทราวาส โรงเรียนวัดประสาธน์ โรงเรียนวัดรัชฎาธิฐาน โรงเรียนวัดตลิ่งชัน โรงเรียนวัดพิบูล และโรงเรียนวัดช่างเหล็ก โดยแต่ละโรงเรียนมีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 28 ห้องเรียน รวมห้องเรียนทั้งหมด 34 ห้องเรียน

1.4 สุ่มนักเรียนจากห้องเรียนมาห้องละ 15 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 510 คน

1.5 ใช้ผู้ปกครอง 1 คน ของนักเรียน ที่สุ่มได้ในข้อ 1.4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบด้วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ จำนวน 8 คน และครูผู้สอนจำนวน 60 คน จากโรงเรียนที่สุ่มได้ ในชั้นที่ 1.3

3. บุคคลในชุมชนสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง(purposive sampling) ได้ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุข ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชนและองค์กรเอกชน ในพื้นที่จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 สอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ฉบับที่ 2 สอบถามครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำถามปลายปิด (close ended question) และคำถามปลายเปิด (open ended question) ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของบุคคล มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) และเติมข้อความ สอบถามเกี่ยวกับ เพศ ศาสนา อายุ สถานภาพ สมรส วุฒิการศึกษา สายงานในการปฏิบัติงาน รายได้หลัก อาชีพรอง รายได้อาชีพรอง ภูมิสำเนาเดิม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน และแหล่งความรู้ที่ได้รับในเรื่องยาบ้า

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ในการป้องกันการเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยมีกิจกรรมการป้องกันการเสพติด 5 ด้านคือ การให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว ในแต่ละด้านจะมีคำถามย่อยๆ ของขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่ประกอบไปด้วย การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหานี้ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้เขียนตอบ แบ่งเป็น 5 ด้านตามลักษณะด้านของกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่

ฉบับที่ 2 สัมภาษณ์ชุมชน

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นมี 3 ตอน และมีข้อความที่มีลักษณะใกล้เคียงกับแบบสอบถาม โดยมีเครื่องบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ที่ได้มาทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ คำร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2. ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ คำร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ที่ได้จากแบบสอบถาม

3. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด ที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูล แยกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้ปกครองนักเรียน และกลุ่มชุมชน พบว่า ทุกกลุ่มส่วนใหญ่มีลักษณะที่สอดคล้องกันคือ มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป นับถือศาสนาพุทธ สมรสแล้ว ไม่มีอาชีพและรายได้รอง เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยได้รับความรู้จากสื่อมวลชนมากที่สุด คือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตตลิ่งชัน และมีระยะเวลาที่อาศัยหรือประกอบอาชีพในชุมชนตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ยกเว้นกลุ่มผู้ปกครองที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี และมีระยะเวลาที่อาศัยหรือประกอบอาชีพในชุมชนระหว่าง 1-5 ปี ในเรื่องของรายได้และวุฒิการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่มีลักษณะที่สอดคล้องกันคือ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทและมีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนกลุ่มผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนส่วนใหญ่ที่สอดคล้องกันคือ 17,000 บาท และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

2. การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติดในนักเรียน

2.1 ด้านการให้การศึกษา พบว่า กลุ่มผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประชุมหาแนวทางป้องกันการเสพติดในโรงเรียน และปฏิบัติโดยการเชิญผู้มีความรู้มาเป็นคณะทำงานพิจารณาเนื้อหาการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดให้นักเรียน ซึ่งทั้งสองเรื่องอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย นอกนั้นทุกข้อคำถาม ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในส่วนของกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่

ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษาเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล และการอบรมครู

2.2 ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร กลุ่มผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนมีส่วนร่วมในปฏิบัติในการให้คำแนะนำกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดปายนิเทศภาพหรือข้อความเกี่ยวกับการคบเพื่อน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย นอกนั้นทุกข้อคำถามผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในส่วนของกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การจัดนิทรรศการ การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การคบเพื่อน และการพัฒนาสื่อ

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริม กลุ่มผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน และกลุ่มชุมชน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติโดยร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน ในการจัดแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย ในส่วนการร่วมมือกับสมาชิกในชุมชนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนทำกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น ทำบุญ นั่งสมาธิ ในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง นอกนั้นทุกข้อคำถามผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในส่วนของกลุ่มผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นเรื่อง โครงการลานกีฬา เพื่อนช่วยเพื่อน ประกวดวาดภาพ

2.4 ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอนกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มชุมชน ส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การแนะแนวการศึกษาต่อ และการแนะแนวอาชีพ

2.5 ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนมีส่วนร่วมในปฏิบัติในเรื่องการรับข้อมูลสิ่งที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวเพื่อเป็นเนื้อหาที่ใช้สอดแทรกในการสอน และการประสานงานกับชุมชนในการพานักเรียนออกไปพัฒนาสถานที่ของชุมชน เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของส่วนรวม ซึ่งทั้งสองเรื่องอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย นอกนั้นทุกข้อคำถามผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในส่วนของกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่แสดงความเห็นไม่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชุมชนสัมพันธ์ การสร้างความเข้าใจ การพัฒนาการเด็กไปสู่วัยรุ่น และการพัฒนาชุมชน

3. สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อ
กิจกรรมการป้องกันการเสพติด

ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน
2. ผู้ปกครองและชุมชนขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจาก
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รักษากฎหมายไม่จริงจังในการปฏิบัติงานและมีส่วนในการค้ายาบ้า

ด้านการจัดกิจกรรมเสริม

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน
2. ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมลานกีฬาให้เด็กนักเรียนและเยาวชน ได้แก่
สิ่งก่อสร้างภายในโรงเรียนและวัดได้รับความเสียหาย
3. กิจกรรมเสริมมีน้อย และมีสถานที่คับแคบ เช่น ลานกีฬา เป็นต้น

ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน

ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

1. ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนและชุมชน

วิธีการแก้ไขปัญหาที่ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ได้จัดการแก้ไขปัญหาคือ

1. ครูผู้สอนเข้าไปพบผู้ปกครองที่บ้าน หรือเชิญผู้ปกครองมาพบ หรือโรงเรียน ออกหนังสือราชการที่ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมาพบครู
2. โรงเรียนประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบโดยทำเป็น แผ่นพับ ประกาศแจ้งให้ทราบ
3. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมลานกีฬา เช่น การซ้อมดนตรีสากล ท่องโน้ตดนตรี การซ้อมกลองยาว ในวันเสาร์-อาทิตย์
4. คณะกรรมการชุมชนขอใช้พื้นที่สนามของโรงเรียนหรือลานของวัด
5. คณะกรรมการลานกีฬาใช้ตาข่ายกันความเสียหายจากการเล่นกีฬารอบลานกีฬา

สภาพปัญหาที่สำคัญ ที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีดังนี้

ด้านการให้การศึกษา

1. โรงเรียนไม่ยอมรับกรรมการการศึกษาชุมชนตั้งขึ้น
2. กรรมการการศึกษาไม่สนใจในภาระหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบ
3. การขัดแย้งภายในโรงเรียนของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานการป้องกันการเสพยาบ้า

ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ขาดอุปกรณ์ สื่อ การป้องกันการเสพยาบ้าที่เด็กนักเรียน และเยาวชนเกิดความตื่นตัวในการป้องกันการเสพยาบ้า

ด้านการจัดกิจกรรมเสริม

เต็มที่

1. ที่ดินที่ใช้จัดโครงการลานกีฬาไม่ใช้ของชุมชนเป็นที่ดินเอกชนการใช้งานจึงไม่
2. อุปกรณ์กีฬาที่ให้เยาวชนเล่นในลานกีฬามีไม่เพียงพอ

ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

ไม่พบปัญหาที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีความคิดเห็น
แตกต่างกัน

ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

1. การขัดแย้งกันของผู้นำชุมชน เช่น การขัดแย้งด้านการปฏิบัติของประธาน
คณะกรรมการชุมชนและผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ผลการพัฒนาชุมชนล่าช้า

วิธีการแก้ไขปัญหาที่ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ได้จัดการแก้ไขปัญหาคือ

1. ประธานคณะกรรมการชุมชนพบเจ้าหน้าที่เขต หรือผู้แทนราษฎร เพื่อติดต่อขอ
พบเจ้าของที่ดินเพื่อขอใช้ที่ดินจัดโครงการลานกีฬา
2. ชุมชนจัดงานเลี้ยงเพื่อขายบัตร ให้ผู้ปกครอง และครู เพื่อหารายได้เป็นทุนซื้อ
อุปกรณ์กีฬา และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ชุมชนเห็นสมควร นอกเหนือจากที่เขตแจกอุปกรณ์กีฬาให้
3. คณะกรรมการลานกีฬาเข้าไปดูแลการใช้ลานกีฬาและอุปกรณ์กีฬา ในส่วนของ
สนามโรงเรียนโรงเรียนได้จัดครูเวรดูแลการใช้สนามภายในโรงเรียนเพื่อความเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การป้องกันการเสพยาบ้าให้ได้ผล จำเป็นต้องเน้นการป้องกันระดับเบื้องต้น (primary prevention) โดยยึดหลัก บวร คือ บ หมายถึง บ้านหรือผู้ปกครอง ว หมายถึง วัด หรือพระ และ ร หมายถึง โรงเรียนหรือผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน และครูผู้สนับสนุน การสอน จะต้องประสานความร่วมมือกันสร้างและปฏิบัติกิจกรรมการป้องกันและเสพยาบ้า และยาเสพติดอื่นๆ โดยบ้าน วัด และโรงเรียน ต้องดำเนินการป้องกันภายในของตนเอง และร่วมมือกันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งการร่วมมือกันจะทำให้เกิดบรรทัดฐานของกลุ่มที่แข็งแรง และส่งผลต่อบุคคลหรือนักเรียน ทำให้เกิดการยอมรับทัศนคติ ค่านิยม ที่ถูกต้องตามที่บรรทัดฐานของกลุ่มเห็นด้วย ซึ่งเมื่อกลุ่มแข็งแรงและมีบทบาท จะส่งผลถึงนักเรียนเกิดการยอมรับ ทัศนคติ ค่านิยม ที่กลุ่มเห็น และการนำค่านิยมที่เหมาะสมนั้นมาปฏิบัติ หากแต่ละส่วนทำหน้าที่ต่างฝ่ายต่างดำเนินการป้องกัน ย่อมเกิดผลที่ไม่เต็มที่ เพราะขาดกระบวนการกลุ่มในการทำงาน

2. กรุงเทพมหานคร ควรปรับนโยบายบางประการในเรื่องของผู้นำชุมชน ในแง่ที่พื้นที่ใดที่มีการจัดตั้งชุมชนที่ถูกต้องและมีคณะกรรมการชุมชนเรียบร้อย ควรยกเลิตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเพราะเนื่องจากบางกรณีมีข้อขัดแย้ง จากการปฏิบัติงานระหว่างประธานคณะกรรมการชุมชนและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจะมีผลทำให้ขาดประสิทธิภาพการทำงานร่วมกัน

3. สำนักการศึกษาควรให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน และครู เพื่อเป็นคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน และชี้แจงบทบาทความสำคัญของคณะกรรมการการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพก่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานพัฒนาโรงเรียนและการพัฒนากิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

4. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนของแต่ละท้องที่ควรส่งเสริมให้การเลือกคณะกรรมการชุมชนประกอบไปด้วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครู ซึ่งจะเป็นการช่วยสนับสนุนให้ชุมชนได้ทำงานกับโรงเรียนในการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน และการดำเนินการด้านการพัฒนาโรงเรียน เป็นไปด้วยความสะดวกยิ่งขึ้น

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นตัวหลักสำคัญในการร่วมประชุม ทำงาน กับประธาน คณะกรรมการชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ในการขอความช่วยเหลือหรือร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน และพัฒนากิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้า ตลอดจนอาจจำเป็นต้องใช้กลวิธี เพื่อเป็นจุดเริ่มของการทำงานร่วมกันของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ในการป้องกันการเสพยาบ้าเพราะการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

6. ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ควรจัดกิจกรรมเสริมในเรื่องของการป้องกันการเสพยาเสพติดให้เหมาะสมกับวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวาดภาพ การเขียนเรียงความ กิจกรรมที่ให้เด็กได้เคลื่อนไหวได้ไม่หนักจนเกินไป ทำงานเป็นกลุ่ม เพราะเด็กในวัยนี้อยู่ในช่วงของการพัฒนากล้ามเนื้อในระยะแรก ถ้ากิจกรรมดังกล่าวหนักจนเกินไปหรือไม่ได้ให้เด็กได้ทำกิจกรรมเลยจะทำให้เด็กในวัยนี้เบื่อหน่ายได้เร็ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวคิดต่อไปนี้

- เฉพาะกลุ่มผู้ปกครอง
- เฉพาะกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอน
- เฉพาะกลุ่มองค์กรเอกชนและองค์กรชุมชน
- ทั้ง 3 กลุ่ม คือผู้ปกครอง ผู้บริหารและครูผู้สอน องค์กรเอกชน และองค์กรชุมชน

ชุมชนในลักษณะของการศึกษารายกรณีเพื่อได้รูปแบบการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครูและชุมชน ในการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นมัธยม

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้าและยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ทั้งในระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษา

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบขนาดของโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ในการป้องกันการเสพยาบ้าในระดับประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของนักเรียน นักศึกษา ใน สถานศึกษาอาชีวศึกษา อุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองปราบปรามยาเสพติด. 2534. ประวัติและความเป็นมาของยาบ้า. สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- กองป้องกันยาเสพติด. 2527. มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด.
- _____. 2530. “วิธีการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด”. น. 85-87. การฝึก อบรมหลักสูตร วิทยากรด้านการป้องกันยาเสพติดระดับจังหวัด. ศูนย์ฝึกอบรม, สำนัก งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- กองบัญชาการตำรวจนครบาล. 2541. สรุปสาระสำคัญของแผนระดมป้องกันปราบปรามยา เสพชาติ บริเวณพื้นที่ใกล้โรงเรียน หรือสถานศึกษา. ม.ป.ท.
- กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. ม.ป.ป. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5 ปี (2540-2544) ของ กรุงเทพมหานคร. กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด, สำนัก อำนวยการ กรุงเทพมหานคร.
- กลุ่มสังคมศาสตร์สาธารณสุข. 2525. “การมีส่วนร่วมของชุมชน : จุดอ่อนของสาธารณสุข มูลฐาน”. วารสารสังคมพัฒนา. 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2525) : 21.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2526. การบริหารการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. 2535. คำบรรยายประกอบวิชาสังคมวิทยาชนบทขั้นสูง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทำนุ สิริสิงห. 2531. “แนวความคิดในการป้องกันยาเสพติด”. น. 267-272. วัตถุประสงค์ออก ฤทธิ์ต่อจิตและประสาท. กรุงเทพฯ : ไทยมิตรการพิมพ์.

- ธงชัย อุ่นเอกลาก. 2540. เอกสารวิชาการเรื่อง ยาบ้า. โรงพยาบาลธัญญารักษ์, กรมการแพทย์, กระทรวงสาธารณสุข.
- ธนพัฒน์ หาพิพัฒน์. 2539. พฤติกรรมการใช้ยาบ้าของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมและวิทยาลัยเทคนิคในภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิรันทร จงวุฒิเวศย์. 2527. รายงานการศึกษาคณะกรรมกรมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิยม จินดาพันธ์. 2539. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีเคหะชุมชนดินแดง 2. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์. 2534. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สามเจริญการพิมพ์.
- บุญเจือ ธรณินทร์, ประกอบ ผู้วิบูรณ์สุข และ ธัญญรัตน์ ศรีประสงค์. 2532. ตำราเภสัชวิทยา. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- บัณฑิตศึกษา. 2540. การสัมมนาวิชาการเรื่อง “ยาบ้า : ปัญหาสุขภาพจิต ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม”. คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปธาน สุวรรณมงคล. 2527. “ทัศนะบางประการในเรื่องสภาพตำบล กับการมีส่วนร่วมของชุมชน”. น. 82-83. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภากการพิมพ์.
- ประพันธ์ ตรีบุบผา. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในหมู่บ้านอาสาและพัฒนาป้องกันตนเอง (หมู่บ้าน อพป.) : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ปริศนา โภทละสุต. 2534. ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน : ศึกษาเปรียบเทียบผู้เคยย้ายถิ่นและผู้ไม่เคยย้ายถิ่น. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัญญา วรรณสถิตย์, วิโรจน์ สุ่มใหญ่, จิรวัดน์ ศรีมงคลกุล และ ภาสกร นันธเนศ. 2525. การศึกษาถึงลักษณะและชนิดของวัตถุที่มีฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่ลักลอบจำหน่ายให้กับคนชั้นรบบรรทุกในเขตภาคกลางและภาคเหนือของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กองควบคุมวัตถุเสพติด, สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.
- พยนต์ พันธุ์ศรี. 2535. นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประเภทวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทของประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีแอมเฟตามีน (ยาบ้า). กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2536. จิตวิทยาครอบครัว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒน์ สุจำนงค์. 2529. ยาเสพติดเป็นพิษ ชีวิตเป็นภัย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- ภิญโญ ทองชัย. 2540. “การแก้ปัญหายาเสพติด กรอบความคิดและมาตรการที่ต้องพัฒนา”. วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. . 13 (กันยายน 2539-กุมภาพันธ์ 2540) : 46-50 .
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2539. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2524. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิชัย โปษยะจินดา. 2523. วิวัฒนาการปัญหายาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยยาเสพติด, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชา มหาคุณ. 2531. เอกสารการประชุมเยาวชน ชุมชนนำบัด กับการแก้ปัญหายาเสพติด. นนทบุรี : ศูนย์สัมมนา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิณี ชิดเชิญวงศ์. 2537. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองศาสนการพิมพ์.
- วันชัย สุทธะนันท์. 2537. “ความรู้เรื่องยาม้าและสารระเหย”. เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์. ม.ป.ท.
- แววตา ธนบัตร. 2534. การศึกษาผลของการสื่อสารรณรงค์ ต่อต้านการเสพยาบ้าที่มีต่อเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540. จิตวิทยาพัฒนาการ ชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2538. การประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย. มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาแห่งประเทศไทย .
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และสุธีรา ภัทรายุตวรรัตน์. 2533. ผลของการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า สีของหมึกพิมพ์ และการระบุนวันส่งกลับ ที่มีผลต่อความจริงจังในการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ และเนื้อหาการตอบ ตามการรับรู้ของครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สากล สถิตวิทยานันท์. 2532. ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักนโยบายและแผน. 2540. ข้อมูลผู้เข้ารับการรักษาบำบัดจากสถานบำบัดรักษาทั่วประเทศเฉพาะยาบ้า (ปีงบประมาณ 2539). สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำเร็จ ไชยเสน. 2538. ความร่วมมือระหว่างองค์กรระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่สูง : ศึกษากรณีอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชา จันท์เอม. 2541. จิตวิทยาเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. 2536. ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุรพล ปธานวนิช. 2528. “การป้องกันปัญหายาเสพติด : ทฤษฎีและปฏิบัติ”. แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.

_____. 2539. “ผลการป้องกันและปราบปรามยาบ้าในช่วงครึ่งแผน 7”. วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. 13 (กันยายน 2539-กุมภาพันธ์ 2540) : 28-39.

สุรพจน์ พิสุทธิวงษ์. 2539. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาฆ่าของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

โสภา ชูพิกุลชัย ชปิลมันน์, พรรณี ศรียุทธศักดิ์ และ จารุวรรณ ธรรมวิทย์. 2533. การศึกษาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในเด็กและเยาวชนย่านชุมชนแออัด : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขต กรุงเทพมหานคร. คณะกรรมการพัฒนาชุมชน, สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.

อรพินท์ สวาสดีพันธ์. 2531. แนวการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

อดิน รพีพัฒน์. 2527. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบท ในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย”. น. 100-320. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.

อาคม ตริเจริญ. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำเยาวชนกับการเผยแพร่ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. 2525. คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุทัยศรี แสงคล้าย. 2539. การศึกษาความคิดของครูต่อการป้องกัน แก้ไขปัญหายาแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Caayupan, R.B. 1984. Popular Participation. Los Banos : University of The Philippines at Los Banos. อ้างถึงใน ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. ม.ป.ป. การมีส่วนร่วมของประชาชน. ม.ป.ท.

Cary, L.J. 1976. "The Role of the Citizen in the C.D. Process". p. 144. Community Development as a Process. Columbia : University of Missouri Press.

Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. 1980. "Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity". World Development. 8 (January 1980) : 324-328.

Development Associates. 1991. Communication Manual for Drug Abuse Prevention Programs. Arlington, VA, USE : Development Associates Inc., .

Diniaco, G. 1996. "The Relationship of Family Status and Alcohol and Other Drug Use among Adolescents". Dissertation Abstracts International. 38 (April 1978) : 6026-6027 A.

Helen, N.H. 1979. "Drug Education". pp. 22-30. Drug Demystified. Translated by Ministry of Education (Thailand). Bangkok : Sahaprachapanich Co.

Hurley, A.H. 1994. "The Relationship of Adolescent Perception of Attitudes of their Peers, Parent, School and Community toward Adolescent Alcohol Use and Abuse and the Actual Adolescent Level of Use". Dissertation Abstracts International. 55 (August 1994) : 362 A.

Lowdermilk, M. and W.R. Laitas. 1980. "Towards a Participatory Strategy for Integrated rural Development". Rural Sociology. 46 (September 1980) : 694-700.

- Pearse, A. and M. Stiefl. 1978. "Inquiry in Participation a Research Approach". pp. 4-8. UNRISD Participation Programs. Geneva: American Technical Society.
- Stephenson, J.A., S. Quine, P. Macaskill and J.P. Pierce. 1988. "Drug Awareness and Use among Primary Schoolchildren". p. 13. An Evaluation of the Life Education Centre Program. New York: Better Printing Service NSW.
- Trebow, E.A. 1992. "Dimension of School Organization and Social Climate and their Relationship to Adolescent Drug Use Behavior". Dissertation Abstracts International. 52 (February 1992) : 2869 A.
- Woodman, E.C. 1993. "Patterns of Participation in Alcohol and Other Drug Education / Prevention Programs among Students in Grades Six Through Twelve". Dissertation Abstracts International. 55 (July 1994) : 49-50 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการหาความตรงของเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการหาความตรงของเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. เรณูมาศ มาอุ่น
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ อีร์เวชเจริญชัย
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ปพนันี รุติวัฒนา
ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. นางรัตนา บรรณาธรรม
นักวิชาการสุขศึกษา 4
กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
5. นายทศพร ดำรงรัตน์
ศึกษานิเทศก์
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
6. นายไมตรี วิริยะ
ผู้อำนวยการพิเศษด้านการป้องกันยาเสพติด
ส่วนการวิจัยและพัฒนาวิชาการ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร
7. นางสาวอรอนงค์ ลากภูวนาด
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6ว.
ส่วนการวิจัยและพัฒนาวิชาการ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ช่วยวิจัย

รายนามผู้ช่วยวิจัย

1. นายวุฒิไกร น้อยพันธ์: ถ่ายสไลด์
 นิลิตปริญาโท สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายวุฒิไกร อภรณ์วิชานพ: นำข้อมูลจากแบบสอบถามบันทึกลงคอมพิวเตอร์
 นิลิตปริญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นายเกรียงไกร จรัสศิริกุล: จัดและตกแต่งภาพ
 นิลิตปริญาตรี สาขาวิศวกรรมโยธา ภาควิชาโยธา
 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. นายภควัต พึ่งตัว: ถอดเทปจากการสัมภาษณ์
 นิลิตปริญาตรี สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม ภาควิชาจิตวิทยา
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นายวุฒิศักดิ์ เครือวงษา: ถอดเทปจากการสัมภาษณ์
 นิลิตปริญาตรี สาขาการจัดการ ภาควิชาการจัดการ
 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. นายสุภาพ รุ่งเรือง: ถอดเทปจากการสัมภาษณ์
 นิลิตปริญาตรี สาขาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ภาควิชาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย

ที่ ทม 0408.02/012

(สำเนา)

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กทม. 10900

5 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
สิ่งส่งมาด้วย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวรวิทย์ อรรถโกวิทชาติรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมของ

อาจารย์อนันท์ศิลป์ รุจิเรข

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเรียง ขจรศิลป์

กรรมการวิชาวเอก

รองศาสตราจารย์ ดร. กันยา สุวรรณแสง

กรรมการวิชาวรอง

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยมีโรงเรียนดังต่อไปนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนวัดชัยพยุขมาลา โรงเรียนฉิมพลี โรงเรียนวัดมะกอก โรงเรียนวัดอินทราวาส โรงเรียนวัดประสาธน์ โรงเรียนวัดรัชฎาธิฐาน โรงเรียนวัดตลิ่งชัน โรงเรียนวัดพิบูล และโรงเรียนวัดช่างเหล็ก

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์จากท่าน แจ้งสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทราบ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานกับสำนักงานเขต โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวผู้วิจัยเอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มธุรส จงชัยกิจ)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ภาควิชาการศึกษา

โทร. 579-7114

ที่ ทม 0408.02/012

(สำเนา)

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 พหลโยธิน จตุจักร กทม. 10900

5 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการเขตตลิ่งชัน

สิ่งส่งมาด้วย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมของ

อาจารย์อนันท์ศิลป์ รุจิเรข

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเรียง ขจรศิลป์

กรรมการวิชาเอก

รองศาสตราจารย์ ดร. กันยา สุวรรณแสง

กรรมการวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มชุมชน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัด ประธานคณะกรรมการชุมชน และผู้ใหญ่บ้าน รอบบริเวณหรือใกล้เคียงโรงเรียนดังต่อไปนี้ โรงเรียนวัดชัยพฤษมาลา โรงเรียนฉิมพลี โรงเรียนวัดมะกอก โรงเรียนวัดอินทราวาส โรงเรียนวัดประสาธน์ โรงเรียนวัดศรีฐาน โรงเรียนวัดตลิ่งชัน โรงเรียนวัดพิบูล และโรงเรียนวัดช่างเหล็ก โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานกับกลุ่มชุมชนดังกล่าวด้วยตัวผู้วิจัยเอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มธุรส จงชัยกิจ)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ภาควิชาการศึกษา

โทร. 579-7114

ที่ ทม 0408.02/012

(สำเนา)

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กทม. 10900

11 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
ส่งส่งมาด้วย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมของ

อาจารย์อนันต์ศิลป์ รุจิเรข

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเรียง ขจรศิลป์

กรรมการวิชาเอก

รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญา สุวรรณแสง

กรรมการวิชารอง

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจาก หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขสาขาภายในเขตตลิ่งชัน โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน แจ้งผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข 49 ทราบและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแก่ผู้วิจัยในครั้ง นี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข 49 และหัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุข ดังกล่าวด้วยตัวผู้วิจัยเองหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มธุรส จงชัยกิจ)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ภาควิชาการศึกษา

โทร. 579-7114

ที่ ทม 0408.02/012

(สำเนา)

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กทม. 10900

5 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
เรียน ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลตลิ่งชัน

ด้วย นายวรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ภายใต้การควบคุมของ

อาจารย์อนันท์ศิลป์ รุจิเรข

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเรียง ขจรศิลป์

รองศาสตราจารย์ ดร. กันยา สุวรรณแสง

ประธานกรรมการ

กรรมการวิชาเอก

กรรมการวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่านโดยใช้แบบสัมภาษณ์

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในครั้ง
นี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มธุรส จงชัยกิจ)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ภาควิชาการศึกษา

โทร. 579-7114

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้า
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

สำหรับสอบถาม ผู้ปกครอง

แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวิจัย มีจำนวน 12 หน้า แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัย วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออันดีของท่าน ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยถือว่าเป็นความรู้ทางวิชาการ และจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน้าที่การงาน และตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าในเยาวชนต่อไป

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม โดยตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และขอให้ตอบทุกข้อคำถาม ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย ที่ท่านได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติรี

นิสิตปริญญาโทสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำจำกัดความ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 และชุมชน ได้ดำเนินกิจกรรมในด้านการให้การศึกษา การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว อันที่จะมีผลต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน ประกอบด้วย

การศึกษาปัญหา หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้รวบรวมข้อมูล รวบรวมปัญหา ระบุปัญหา หรือ สํารวจ สถานการณ์และพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมที่จะป้องกันการเสพยาบ้า

การวางแผน หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ประชุม เสนอความคิด หรือ ออกความคิดเห็นร่วมกัน ในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะป้องกันการเสพยาบ้า

การปฏิบัติ หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ร่วมปฏิบัติ ค้นหา ประสานงาน เป็นวิทยากร หรือ แสดง ออกในรูปคณะกรรมการ ออกทุนทรัพย์ เสียสละเวลา วัสดุอุปกรณ์ ในกิจกรรมที่จะป้องกันการ เสพยาบ้า

การประเมินผล หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ดำเนินการศึกษาผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุจุด ประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งสามารถแสดงในรูปคณะกรรมการการประเมิน ในกิจกรรมที่จะ ป้องกันการเสพยาบ้า

การป้องกันยาบ้า หมายถึง การให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัด กิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อให้ นักเรียนปลอดภัยจากการเสพยาบ้า

การให้การศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกันกำหนดหรือ พิจารณาเนื้อหาการสอน กิจกรรมการสอน การประเมินผลการสอน ที่เกี่ยวกับยาบ้า และการอบรมครูเพื่อการป้องกันการเสพยาบ้า

การให้บริการข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกัน การปฐมพยาบาลและปัจจัยมโนทัศน์ในเรื่องยาบ้าและการป้องกัน การคบเพื่อน และการนำเสนอสื่อ เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้า

การจัดกิจกรรมเสริม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่พัฒนาตนเอง และหาหนทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ โครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชน โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ประกวดวาดภาพ การเข้าร่วม กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การตรวจและค้นหายาเสพติด

การแนะแนวและให้คำปรึกษา หมายถึง การที่ ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน แนะนำ ให้ข้อมูลในเรื่องอาชีพและการศึกษาต่อ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน

การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน โดยแสดงในรูปชุมชนสัมพันธ์ พร้อมทั้งทำให้เกิด ความเข้าใจการพัฒนาการของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่อาศัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้า
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
 สำหรับสอบถาม ผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับ
 ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน มากที่สุด

1. เพศ

() 1 ชาย () 2 หญิง

2. ศาสนา

() 1 พุทธ () 2 คริสต์
 () 3 อิสลาม () 4 อื่น ๆ ระบุ.....

3. อายุ

() 1 ต่ำกว่า 20 ปี () 2 20-25 ปี
 () 3 26-30 ปี () 4 31-35 ปี
 () 5 36-40 ปี () 6 41-45 ปี
 () 7 46-50 ปี () 8 50 ปีขึ้นไป

4. สถานภาพสมรส

() 1 โสด () 2 สมรส
 () 3 หม้าย () 4 หย่าร้าง

5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ

() 1 ประถมศึกษา
 () 2 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
 () 3 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 () 4 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 () 5 ปริญญาโท () 6 สูงกว่าปริญญาโท

6. อาชีพหลัก

() 1 ไม่ได้ประกอบอาชีพ () 2 ค้าขาย
 () 3 รับจ้าง () 4 รับราชการ
 () 5 เกษตรกรรม () 6 อื่น ๆ ระบุ.....

สำหรับผู้วิจัย	
1. ()	2. () 3. ()
4. ()	
5. ()	
6. ()	
7. ()	
8. ()	
9. ()	
10. ()	

7. รายได้อาชีพหลัก (ต่อเดือน)

- () 1 ไม่มีรายได้ () 2 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 () 3 5,001-9,000 บาท () 4 9,001-13,000 บาท
 () 5 13,001-17,000บาท () 6 มากกว่า 17,000 บาท

8. อาชีพรอง

- () 1 ไม่มี () 2 ค้าขายเล็กน้อยๆ
 () 3 รับจ้างทั่วไป () 4 หัตถกรรม
 () 5 ลูกจ้างโรงงาน () 6 ธุรกิจขายตรง
 () 7 อื่นๆ ระบุ.....

9. รายได้อาชีพรอง (ต่อเดือน)

- () 1 ไม่มีรายได้ () 2 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 () 3 5,001-9,000 บาท () 4 9,001-13,000 บาท
 () 5 13,001-17,000บาท () 6 มากกว่า 17,000 บาท

10. ภูมิลำเนาเดิม

- () 1 ภายในเขตตลิ่งชัน () 2 นอกเขตตลิ่งชัน/ ต่างจังหวัด

11. ระยะเวลาที่ท่านประกอบอาชีพอยู่ในชุมชน

- () 1 น้อยกว่า 1 ปี () 2 1-5 ปี
 () 3 6-10 ปี () 4 11-15 ปี
 () 5 16-20 ปี () 6 20 ปีขึ้นไป

12. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้ามาก่อนหรือไม่

- () 1 เคย () 2 ไม่เคย

ถ้าเคยท่านได้รับความรู้เรื่องยาบ้ามาจากแหล่งใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน () 2 ครู
 () 3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ
 () 4 สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่ง

พิมพ์ต่างๆ

- () 5 อื่นๆระบุ

สำหรับผู้วิจัย

11. ()

12. ()

13. ()

14. ()

15. ()

16. ()

17.()18.()

19. ()

20. ()

21. ()

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า
คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับการมีส่วนร่วม” ที่ตรงกับความเป็นจริง
 ของ ท่านมากที่สุด โดยให้

ข้อหมายเลข 1 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การไม่มีส่วนร่วม ไม่มีการปฏิบัติเลย
ข้อหมายเลข 2 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมน้อย เข้าร่วมปฏิบัติปีละ 1 ครั้ง
ข้อหมายเลข 3 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมปานกลาง เข้าร่วมปฏิบัติปีละ 2-3 ครั้ง
ข้อหมายเลข 4 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมมาก เข้าร่วมปฏิบัติปีละ 4-5 ครั้ง
ข้อหมายเลข 5 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมมากที่สุด เข้าร่วมปฏิบัติมากกว่าปีละ 5 ครั้ง

กิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
ด้านการให้การศึกษา						
ชั้นการศึกษาปัญหา						
1. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชนระบุปัญหาที่เกิดจากยาบ้าเพื่อหาแนวทางการป้องกัน แก้ไขการใช้ยาบ้าในโรงเรียน						22. ()
ชั้นการวางแผน						
2. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชนเพื่อประชุมหาทางป้องกันการเสพยาบ้าในโรงเรียน						23. ()
ชั้นการปฏิบัติ						
3. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและผู้มีความรู้ด้านการสอน-ยาเสพติดในชุมชน เป็นคณะทำงานพิจารณาเนื้อหาเพื่อการเรียน การสอน เรื่องยาเสพติดให้นักเรียน						24. ()
4. ท่านไปเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียน เกี่ยวกับยาบ้า						25. ()
5. ท่านได้อนุญาตให้ครูพายุตร-หลานของท่าน ไปทัศนศึกษา เช่น สถานบำบัดผู้ติดยาบ้า						26. ()
6. ท่านได้บริจาคสิ่งของแก่โรงเรียนในการจัดอบรมครูเพื่อปฏิบัติงานป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียน						27. ()
7. ท่านได้เข้าร่วมอบรมกับบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนในเรื่องยาบ้าและการป้องกันการเสพยาบ้า						28. ()
ชั้นการประเมินผล						
8. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชนเป็นคณะทำงานประเมินผลการสอนในเรื่องยาเสพติด						29. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
<p>ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร</p> <p>ชั้นการศึกษาปัญหา</p> <p>1. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชน ประชุมหา ปัญหาที่เกิดจากการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศให้นักเรียน</p>						30. ()
<p>ชั้นการวางแผน</p> <p>2. ท่านได้ออกความคิดร่วมกับโรงเรียน และชุมชน จัด ปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาบ้าและพิษภัยของยาบ้า ให้นักเรียนที่เลื่อน ชั้นเรียนและจบการศึกษา</p>						31. ()
<p>ชั้นการปฏิบัติ</p> <p>3. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนหาเอกสารต่าง ๆ ในการ แนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน</p>						32. ()
<p>4. ท่านได้ร่วมทำงานจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศเกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันการใช้ยาบ้า ให้นักเรียนที่ เลื่อนชั้นเรียนและจบการศึกษา</p>						33. ()
<p>5. ท่านได้ให้คำแนะนำกับโรงเรียนและชุมชนในการจัด ป้ายนิเทศ ภาพ หรือข้อความแนะนำเกี่ยวกับการคบ เพื่อน</p>						34. ()
<p>6. ท่านได้ออกเงินหรือให้ของกับโรงเรียนจัดทำแผ่น พับ-ใบปลิว แจกแก่ชุมชน ให้ทราบถึงโทษ อันตราย และการป้องกันยาบ้า</p>						35. ()
<p>7. ท่านได้ไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัด ทำขึ้น</p>						36. ()
<p>8. ท่านได้ออกเงินให้กับชุมชนในการจัดหาภาพยนตร์ วิดิทัศน์ ภาพถ่าน/สไลด์ เกี่ยวกับการป้องกันยาบ้า มาให้นักเรียนได้ศึกษา</p>						37. ()
<p>ชั้นการประเมินผล</p> <p>9. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน เพื่อประเมิน ผลในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัด ขึ้น</p>						38. ()
<p>10. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน เพื่อประเมิน ผลในการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศที่โรงเรียนจัด ขึ้น</p>						39. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
ด้านการจัดกิจกรรมเสริม						
ชั้นการศึกษาปัญหา						
1. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนรวบรวมปัญหาที่เกิดจากทำกิจกรรม ลานกีฬา เพื่อนช่วยเพื่อน การประกวดวาดภาพ เป็นต้น						40. ()
ชั้นการวางแผน						
2. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชน ออกความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ดำเนินการอยู่						41. ()
3. ท่านได้ไปประชุมกับโรงเรียนและชุมชนจัดลานกีฬาเพื่อเยาวชน						42. ()
4. ท่านได้ออกความเห็นกับโรงเรียน และชุมชน ช่วยเหลือนักเรียนและครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยาบ้า						43. ()
ชั้นการปฏิบัติ						
5. ท่านได้ทำงานกับโรงเรียนในการพัฒนาโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน						44. ()
6. ท่านได้ออกเงินหรือสิ่งของให้กับโรงเรียน และชุมชน เพื่อจัดประกวดวาดภาพที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันยาบ้า						45. ()
7. ท่านได้ร่วมทำงานกับโรงเรียน โดยอนุญาตให้ศูนย์บริการสาธารณสุขสาขาหรือหน่วยแพทย์ตรวจปัสสาวะนักเรียน						46. ()
8. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนตรวจค้นหาเสพติดกับบุตร-หลาน						47. ()
9. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชน จัดแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน						48. ()
10. ท่านได้ออกเงินหรือให้สิ่งของกับสมาคมผู้ปกครองหรือชุมชนในการหาอุปกรณ์กีฬาให้กับโรงเรียน						49. ()
11. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียนโดยพบุตร-หลาน ทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น ทำบุญ นั่งสมาธิ เป็นต้น						50. ()
ชั้นการประเมินผล						
12. ท่านได้ไปเป็นคณะกรรมการประเมินผลกับโครงการป้องกันยาเสพติดที่จัดโดยหน่วยงานอื่น						51. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
<p>ด้านการให้การแนะแนวและให้คำปรึกษา</p> <p>ขั้นการศึกษาปัญหา</p> <p>1. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน ทำการหาแนวคิดของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและชุมชนในเรื่องยาเสพติด เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นข้อมูลในการแนะแนว</p> <p>2. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน สรุปลักษณะที่เพิ่มขึ้นจากการจัดแนะแนว</p>						52. ()
<p>ขั้นการวางแผน</p> <p>3. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชนออกความคิดเห็นในการจัดการแนะแนวในเรื่องการเรียนต่อ การประกอบอาชีพในอนาคตของบุตร-หลาน</p>						54. ()
<p>ขั้นการปฏิบัติ</p> <p>4. ท่านได้ร่วมทำงานกับโรงเรียน และชุมชน จัดงานแนะแนว เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆที่จะเป็นสาเหตุให้นักเรียนไปใช้ยาบ้า</p> <p>5. ท่านได้ทำงานกับโรงเรียน และชุมชน จัดบริการให้ข้อมูลเรื่องอาชีพ และการศึกษาต่อ เพื่อให้นักเรียนรับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง</p> <p>6. ท่านได้ออกทุนเงินให้โรงเรียนในการเชิญผู้มีความรู้มาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยา</p>						55. ()
<p>ขั้นการประเมินผล</p> <p>7. ท่านได้ร่วมมือกับโรงเรียน เป็นคณะทำงานประเมินผลงานต่างๆ ที่ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนจัดทำขึ้น</p>						56. ()
						57. ()
						58. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว						
ขั้นการศึกษาปัญหา						
1. ท่านได้ร่วมกับสมาชิกในชุมชน สํารวจการกระทำของนักเรียน ที่มีแนวโน้มการติดยาบ้าให้โรงเรียน และชุมชนรับทราบ						59. ()
ขั้นการวางแผน						
2. ท่านได้ให้ความคิดกับโรงเรียนและชุมชนในการจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้เข้าใจการเจริญเติบโตของบุตร-หลานก่อนเข้าสู่วัยรุ่น และการทำให้เกิดความสัมพันธ์ในบ้าน						60. ()
ขั้นการปฏิบัติ						
3. ท่านได้ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนเป็นคณะกรรมการ อบรมสร้างความสัมพันธ์ในบ้าน						61. ()
4. ท่านได้ข้อมูลจากโรงเรียน และชุมชน เกี่ยวกับสิ่งการทำให้เกิดความสัมพันธ์ในบ้านไว้ปฏิบัติในบ้าน						62. ()
5. ท่านได้พบอาจารย์ผู้สอน หรือครูแนะแนว เพื่อให้ข้อมูลด้านสภาพความเป็นอยู่ของบุตร-หลาน						63. ()
6. ท่านได้เข้าอบรม-ประชุมกับงานที่โรงเรียนหรือชุมชนจัดขึ้น เพื่อให้เข้าใจการเจริญเติบโตของบุตร-หลานก่อนเข้าสู่วัยรุ่นและสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว						64. ()
7. ท่านได้ให้เงิน สนับสนุนแก่โรงเรียน และชุมชน ในการจัดโครงการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในบ้าน						65. ()
8. ท่านได้ออกเงินบำรุงสถานที่ส่วนรวมของชุมชน เช่น สวนสาธารณะเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของครอบครัว						66. ()
ขั้นการประเมินผล						
9. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการ กับโรงเรียนประเมินผลงานที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในบ้าน						67. ()

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา การเข้าร่วมกิจกรรมของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนสภาพ ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นลงในที่ว่างที่เว้นไว้ให้

1. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้การ ศึกษาอย่างไร.....

.....

และมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร.....

.....

2. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้ บริการข้อมูลข่าวสารอย่างไร.....

.....

และมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร.....

.....

3. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดกิจกรรมเสริมอย่างไร.....

.....

และมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร.....

.....

4. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการแนะ แนวและให้คำปรึกษาอย่างไร.....

.....

และมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร.....

.....

5. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการสร้าง สื่อสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างไร.....

.....

และมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้า
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

สำหรับสอบถาม ครูผู้สอน

แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวิจัย มีจำนวน 12 หน้า แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันการเสพยาบ้า

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัย วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออันดีของท่าน ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยถือว่าเป็นความรู้ทางวิชาการ และจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน้าที่การงาน และตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าในเยาวชนต่อไป

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม โดยตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และขอให้ตอบทุกข้อคำถาม ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย ที่ท่านได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

วรวิทย์ อรรถโกวิทธาตรี

นิสิตปริญญาโทสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำจำกัดความ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 และชุมชน ได้ดำเนินกิจกรรมในด้านการให้การศึกษา การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว อันที่จะมีผลต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน ประกอบด้วย

การศึกษาปัญหา หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้รวบรวมข้อมูล รวบรวมปัญหา ระบุปัญหา หรือ สำรวจ สถานการณ์และพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมที่จะป้องกันการเสพยาบ้า

การวางแผน หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ประชุม เสนอความคิด หรือ ออกความคิดเห็นร่วมกัน ในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะป้องกันการเสพยาบ้า

การปฏิบัติ หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ร่วมปฏิบัติ ค้นหา ประสานงาน เป็นวิทยากร หรือ แสดง ออกในรูปคณะกรรมการ ออกทุนทรัพย์ เสียสละเวลา วัสดุอุปกรณ์ ในกิจกรรมที่จะป้องกันการ เสพยาบ้า

การประเมินผล หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียน และชุมชน ได้ดำเนินการศึกษาผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุจุด ประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งสามารถแสดงในรูปคณะกรรมการการประเมิน ในกิจกรรมที่จะ ป้องกันการเสพยาบ้า

การป้องกันยาบ้า หมายถึง การให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัด กิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา และการสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อให้ นักเรียนปลอดภัยจากการเสพยาบ้า

การให้การศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกันกำหนดหรือ พิจารณาเนื้อหาการสอน กิจกรรมการสอน การประเมินผลการสอน ที่เกี่ยวกับยาบ้า และการอบรมครูเพื่อการป้องกันการเสพยาบ้า

การให้บริการข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกัน การปฐมพยาบาลและปฐมพยาบาลในเรื่องยาบ้าและการป้องกัน การคบเพื่อน และการนำเสนอสื่อ เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้า

การจัดกิจกรรมเสริม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่พัฒนาตนเอง และหาหนทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ โครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชน โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ประกวดวาดภาพ การเข้าร่วม กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การตรวจและค้นหายาเสพติด

การแนะแนวและให้คำปรึกษา หมายถึง การที่ ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน แนะนำ ให้ข้อมูลในเรื่องอาชีพและการศึกษาต่อ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน

การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ครู และ ชุมชน ร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน โดยแสดงในรูปชุมชนสัมพันธ์ พร้อมทั้งให้เกิด ความเข้าใจการพัฒนาการของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่อาศัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้า
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
สำหรับสอบถาม ครูผู้สอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน มากที่สุด

		สำหรับผู้วิจัย
		1()2()3.()
1. เพศ		
() 1 ชาย	() 2 หญิง	4. ()
2. ศาสนา		
() 1 พุทธ	() 2 คริสต์	5. ()
() 3 อิสลาม	() 4 อื่นๆ ระบุ.....	
3. อายุ		
() 1 20-25 ปี	() 2 26-30 ปี	6. ()
() 3 31-35 ปี	() 4 36-40 ปี	
() 5 41-45 ปี	() 6 46-50 ปี	
() 7 50 ปีขึ้นไป		
4. สถานภาพสมรส		
() 1 โสด	() 2 สมรส	7. ()
() 3 หม้าย	() 4 หย่าร้าง	
5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ		
() 1 ประถมศึกษา	() 2 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	8. ()
() 3 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	() 4 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	
() 5 ปริญญาโท	() 6 สูงกว่าปริญญาโท	
6. ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานในสายงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
() 1 งานบริหาร ระบุ.....		9. ()
() 2 งานวิชาการ ระบุ.....		10. ()
() 3 งานสอน		11. ()
() 4 งานแนะแนว		12. ()
() 5 งานธุรการ		13. ()
() 6 อื่นๆ โปรดระบุ.....		14. ()

7. รายได้ (ต่อเดือน)

- () 1 ต่ำกว่า 5,000 บาท () 2 5,001-9,000 บาท
 () 3 9,001-13,000 บาท () 4 13,001-17,000 บาท
 () 5 มากกว่า 17,000 บาท

สำหรับผู้วิจัย

15. ()

8. อาชีพพรอง

- () 1 ไม่มี () 2 ค้าขายเล็กๆน้อยๆ
 () 3 รับจ้างสอนพิเศษ () 4 หัตถกรรม
 () 5 ธุรกิจขายตรง () 6 อื่นๆ ระบุ.....

16. ()

9. รายได้อาชีพพรอง (ต่อเดือน)

- () 1 ไม่มีรายได้ () 2 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 () 3 5,001-9,000 บาท () 4 9,001-13,000 บาท
 () 5 13,001-17,000 บาท () 6 มากกว่า 17,000 บาท

17. ()

10. ภูมิลำเนาเดิม

- () 1 ภายในเขตตลิ่งชัน () 2 นอกเขตตลิ่งชัน / ต่างจังหวัด

18. ()

11. ระยะเวลาที่ท่านเป็นครู-อาจารย์อยู่ในชุมชน

- () 1 น้อยกว่า 1 ปี () 2 1-5 ปี
 () 3 6-10 ปี () 4 11-15 ปี
 () 5 16-20 ปี () 6 20 ปีขึ้นไป

19. ()

12. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้ามาก่อนหรือไม่

- () 1 เคย () 2 ไม่เคย

20. ()

ถ้าเคยท่านได้รับความรู้เรื่องยาบ้ามาจากแหล่งใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน () 2 เพื่อนที่เป็นครู
 () 3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ
 () 4 สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่ง

21()22()

23. ()

พิมพ์ต่างๆ

- () 5 อื่นๆระบุ

24. ()

25. ()

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า
คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับการมีส่วนร่วม” ที่ตรงกับความเป็นจริง
 ของ ท่านมากที่สุด โดยให้

ข้อหมายเลข 1 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การไม่มีส่วนร่วม ไม่มีการปฏิบัติเลย
ข้อหมายเลข 2 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมน้อย เข้าร่วมปฏิบัติปีละ 1 ครั้ง
ข้อหมายเลข 3 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมปานกลาง เข้าร่วมปฏิบัติปีละ 2-3 ครั้ง
ข้อหมายเลข 4 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมมาก เข้าร่วมปฏิบัติปีละ 4-5 ครั้ง
ข้อหมายเลข 5 เกณฑ์การพิจารณา	แทน การมีส่วนร่วมมากที่สุด เข้าร่วมปฏิบัติมากกว่าปีละ 5 ครั้ง

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
ด้านการให้การศึกษา ชั้นการศึกษาปัญหา 1. ท่านได้มีการระบุปัญหาร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อหาแนวทางป้องกันแก้ไขการเสพติดในโรงเรียน						26 ()
ชั้นการวางแผน 2. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนประชุมเพื่อหาทางป้องกันการติดยาในโรงเรียน						27. ()
3. ท่านได้ร่วมประชุมกับคณะครูในการหาวิธีการสอน เกี่ยวกับยาเสพติดนอกเหนือจากการสอนบรรยาย						28. ()
ชั้นการปฏิบัติ 4. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและผู้มีความรู้ด้านการสอน-ยาเสพติดในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาเนื้อหาเพื่อการเรียน การสอน เรื่องยาเสพติดให้นักเรียน						29. ()
5. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและผู้มีความรู้ด้านยาเสพติดในชุมชน เป็นวิทยากรในการสอน เนื้อหาเกี่ยวกับยาบ้าให้นักเรียน						30. ()
6. ท่านได้ขอความร่วมมือกับชุมชนจัดพานักเรียนไปทัศนศึกษา เช่น สถานบำบัดผู้ติดยา						31. ()
7. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชนอบรมเรื่องเทคนิค/วิธีการงานป้องกันการเสพติดในนักเรียน						32. ()
8. ท่านได้จัดอบรมผู้ปกครอง และคนในชุมชนเรื่องยาบ้าและการป้องกันการเสพติด						33. ()
ชั้นการประเมินผล 9. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนประเมินผลการเรียนของนักเรียนในเรื่องยาเสพติด						34. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
<p>ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร</p> <p>ชั้นการศึกษาปัญหา</p> <p>1. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ประชุมหาปัญหาที่เกิดจากการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศให้นักเรียน</p>						35. ()
<p>ชั้นการวางแผน</p> <p>2. ท่านได้เสนอความคิดร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน จัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาบ้า และพิษภัยของยาบ้า ให้นักเรียนที่เลื่อนชั้นและจบการศึกษา</p>						36. ()
<p>ชั้นการปฏิบัติ</p> <p>3. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชนหาเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในการแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน</p>						37. ()
<p>4. ท่านได้ร่วมดำเนินการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศเกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันยาบ้า ให้นักเรียนที่ขึ้นชั้นและจบการศึกษา</p>						38. ()
<p>5. ท่านได้ให้คำแนะนำกับผู้ปกครองและชุมชนจัดป้ายนิเทศภาพ หรือข้อความแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน</p>						39. ()
<p>6. ท่านได้ออกทุนทรัพย์หรือให้ของกับชุมชนจัดทำแผ่นพับ-ใบปลิว แจกแก่ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ทราบถึงโทษอันตราย และการป้องกันยาบ้า</p>						40. ()
<p>7. ท่านได้ชมนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่ชุมชนจัดทำขึ้น</p>						
<p>8. ท่านได้ออกทุนทรัพย์ให้กับชุมชนในการจัดหา ภาพยนต์ วิดิทัศน์ ภาพถ่าย/สไลด์ เกี่ยวกับการป้องกันยาบ้ามาให้นักเรียนได้ศึกษา</p>						41. ()
<p>ชั้นการประเมินผล</p> <p>9. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาบ้าที่โรงเรียนจัดขึ้น</p>						42. ()
<p>10. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อประเมินผลในการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศที่โรงเรียนจัดขึ้น</p>						43. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
ด้านการจัดกิจกรรมเสริม ชั้นการศึกษาปัญหา 1. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองรวบรวมปัญหาที่เกิดจากสร้างกิจกรรม ลานกีฬา เพื่อนช่วยเพื่อน การประกวดวาดภาพ เป็นต้น						44. ()
ชั้นการวางแผน 2. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เสนอความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ดำเนินการอยู่ 3. ท่านได้ร่วมประชุมกับผู้ปกครอง ชุมชน จัดโครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชน 4. ท่านได้เสนอความเห็นกับผู้ปกครองและชุมชน ช่วยเหลือนักเรียนครอบครัวที่ติดหรือเสี่ยงต่อการติดยา						45. () 46. () 47. ()
ชั้นการปฏิบัติ 5. ท่านได้ประสานงานกับชุมชนในการพัฒนาโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน 6. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชนจัดการประกวดวาดภาพ ที่เกี่ยวกับยาบ้าและการป้องกันยาบ้า 7. ท่านได้ประสานงานกับศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา หรือหน่วยแพทย์ในการตรวจปัสสาวะนักเรียน 8. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองในการตรวจค้นหายาเสพติดติดกับนักเรียนที่พกพามาในโรงเรียน 9. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน จัดแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 10. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนในการหาอุปกรณ์กีฬาให้กับโรงเรียน 11. ท่านได้ร่วมมือกับสมาชิกในชุมชน เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนทำกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น ทำบุญ นั่งสมาธิ ในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจ						48. () 49. () 50. () 51. () 52. () 53. () 54. ()
ชั้นการประเมินผล 12. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลกับโครงการป้องกันยาเสพติดที่จัดโดยหน่วยงานอื่น						55. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
<p>ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา</p> <p>ขั้นการศึกษาปัญหา</p> <p>1. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองทำการสำรวจเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและผู้ปกครองในเรื่องยาเสพติด เพื่อใช้เป็นข้อมูลการแนะแนว</p> <p>2. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดบริการแนะแนว</p>						56. ()
<p>ขั้นการวางแผน</p> <p>3. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนเสนอความคิดจัดการแนะแนวในเรื่อง การเรียนต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียน</p>						58. ()
<p>ขั้นการปฏิบัติ</p> <p>4. ท่านได้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง ชุมชน จัดงานแนะแนว เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆที่จะเป็นเหตุให้นักเรียนไปเสพยาบ้า</p> <p>5. ท่านได้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง และชุมชนจัดบริการให้ข้อมูลเรื่องอาชีพ และการศึกษาต่อ เพื่อให้ นักเรียนรับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง</p>						59.)
<p>6. ท่านได้ปรึกษา ประสานงาน การป้องกันการเสพยาบ้า กับศูนย์บริการสาธารณสุข</p>						60. ()
<p>ขั้นการประเมินผล</p> <p>7. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เป็นคณะกรรมการประเมินผลโครงการต่างๆ ของงานแนะแนว และให้คำปรึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติด</p>						61. ()
						62. ()

กิจกรรมการป้องกันการเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
	1	2	3	4	5	
<p>ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว</p> <p>ชั้นการศึกษาปัญหา</p> <p>1. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชน สํารวจพฤติกรรมของนักเรียน ที่มีแนวโน้มการติดยาบ้าให้ผู้ปกครองรับทราบ</p> <p>ชั้นการวางแผน</p> <p>2. ท่านได้เสนอความคิดร่วมกับชุมชนในการอบรมแก่ผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจ การเจริญเติบโตของเด็กก่อนสู่วัยรุ่นและสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว</p> <p>ชั้นการปฏิบัติ</p> <p>3. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นกรรมการดำเนินโครงการอบรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว</p> <p>4. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว จากชุมชนเพื่อเป็นเนื้อหาที่ใช้สอดแทรกในการสอน</p> <p>5. ท่านได้ไปเยี่ยมผู้ปกครอง เพื่อรวบรวมข้อมูลในด้านสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน</p> <p>6. ท่านได้ร่วมเข้าร่วมเป็นวิทยากรจัดอบรมแก่ผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจ การเจริญเติบโตของเด็กก่อนสู่วัยรุ่นและทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว</p> <p>7. ท่านได้ร่วมมือกับชุมชนดำเนินการจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ในครอบครัว</p> <p>8. ท่านได้ประสานงานกับชุมชนในการพานักเรียนออกไปพัฒนาสถานที่ของชุมชน เช่นสวนสาธารณะ เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของส่วนรวม</p> <p>ชั้นการประเมินผล</p> <p>9. ท่านได้เชิญผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลงานที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว</p>						63. ()
						64. ()
						65. ()
						66. ()
						67. ()
						68. ()
						69. ()
						70. ()
						71. ()

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา การเข้าร่วมกิจกรรมของ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพติด

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนสภาพ ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นลงในที่ว่างที่เว้นไว้ให้

1. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้การ ศึกษาอย่างไร.....

.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร.....

2. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้ บริการข้อมูลข่าวสารอย่างไร.....

.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร.....

3. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดกิจกรรมเสริมอย่างไร.....

.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร.....

4. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการแนะ แนวและให้คำปรึกษาอย่างไร.....

.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร.....

5. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพติด ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการสร้าง สื่อสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างไร.....

.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการ
การเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

สำหรับสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ, อาจารย์ใหญ่

แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหากการมีส่วนร่วมต่อ
การป้องกันการเสพยาบ้า

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

1. ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่มีแนวทางปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อ
ป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนอย่างไร ในกิจกรรมต่อไปนี้คือ
 - 1.1 ด้านการศึกษา
 - 1.2 ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร
 - 1.3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริม
 - 1.4 ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา
 - 1.5 ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว
2. ผู้บริหารโรงเรียนพบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการอาศัยความร่วมมือ
กับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนมีอะไรบ้าง ในกิจกรรมทั้ง 5
ด้าน
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการอย่างไรที่แก้ไขปัญหา และอุปสรรคในกิจกรรมที่
อาศัยร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าทั้ง 5 ด้าน

สถานที่สัมภาษณ์..... ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2542

เวลา.....น. ถึงเวลาน.

ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ดีมาก ดี พอใช้ น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ถูกสัมภาษณ์

1. เพศ

- 1 ชาย 2 หญิง

2. ศาสนา

- 1 พุทธ 2 คริสต์
 3 อิสลาม 4 อื่น ๆ ระบุ.....

3. อายุ

- 1 36-40 ปี 2 41-45 ปี
 3 46-50 ปี 4 50 ปีขึ้นไป

4. สถานภาพสมรส

- 1 โสด 2 สมรส

5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ

- 1 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 3 ปริญญาโท 4 สูงกว่าปริญญาโท

6. ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานในระดับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1 งานบริหาร 2 งานปกครอง
 3 งานวิชาการ 4 งานแนะแนว
 5 งานสอน 6 อื่น ๆ ระบุ.....

7. รายได้ (ต่อเดือน)

- 1 9,001-13,000 บาท 2 13,001-17,000 บาท
 3 มากกว่า 17,000 บาท

8. อาชีพรอง

- 1 ไม่มี 2 ค้าขายเล็กน้อย ๆ
 3 รับจ้างสอนพิเศษ 4 ธุรกิจขายตรง
 5 อื่น ๆ ระบุ.....

9. รายได้อาชีพรอง (ต่อเดือน)

- 1 ไม่มีรายได้ 2 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 3 5,001-9,000 บาท 4 9,001-13,000 บาท
 5 13,001-17,000 บาท 6 มากกว่า 17,000 บาท

10. ภูมิลำเนาเดิม

- 1 ภายในเขตตลิ่งชัน 2 นอกเขตตลิ่งชัน / ต่างจังหวัด

11. ระยะเวลาที่ท่านประกอบเป็นครู-อาจารย์อยู่ในชุมชน

- () 1 น้อยกว่า 1 ปี () 2 1-5 ปี
 () 3 6-10 ปี () 4 11-15 ปี
 () 5 16-20 ปี () 6 20 ปีขึ้นไป

12. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้ามาก่อนหรือไม่

- () 1 เคย () 2 ไม่เคย

ถ้าเคยท่านได้รับความรู้เรื่องยาบ้ามาจากแหล่งใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน () 2 ครู
 () 3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ
 () 4 สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์ ต่าง ๆ
 () 5 อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

ด้านการศึกษา

1. ท่านเคยเชิญผู้มีความรู้ด้านการสอน-ยาเสพติดทั้งในและนอกชุมชนมาให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องยาบ้าหรือสารเสพติดที่ครูสอนบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด มีความถี่มากน้อยอย่างไร.....
2. ท่านเคยมีส่วนในการส่งเสริมครูให้มีความรู้ที่เกี่ยวกับยาบ้าหรือดูงาน เสริมทักษะการสอนหรือไม่ อย่างไร มีความถี่มากน้อยอย่างไร.....
3. ท่านเคยส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน เช่น การพานักเรียนออกทัศนศึกษานอกโรงเรียน เช่น สถานบำบัดรักษา บ้างหรือไม่ ในลักษณะใด มีเป้าหมายอย่างไร และมีความถี่มากน้อยเพียงใด.....
4. ชุมชนเคยเชิญท่านหรือขอความร่วมมือจากท่านในการให้ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการเสพยาบ้า ให้กับสมาชิกในชุมชน หรือผู้ปกครองนักเรียนหรือไม่ อย่างไร.....
5. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและผู้มีความรู้ในชุมชนร่วมเป็นคณะผู้ประเมินผลการสอน ในเรื่องยาเสพติดบ้างหรือไม่ ในลักษณะใดบ่อยครั้งเพียงใด.....
6. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมที่เป็นการให้ความรู้หรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าอื่นใดหรือไม่ และอยู่ในลักษณะอย่างไร มีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมากน้อยเท่าไร.....

ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ท่านเคยร่วมทำงานกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดนิทรรศการที่ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาบ้าและพิษภัยของยาบ้า บ้างหรือไม่ ในลักษณะใด มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....
2. ท่านเคยร่วมทำงานกับผู้ปกครองและชุมชนในการให้ความรู้ ข้อมูล การคบเพื่อนกับนักเรียน บ้างหรือไม่ อย่างไร ในรูปแบบใด.....
3. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศในเรื่องของยาบ้าและการป้องกันยาบ้า แก่นักเรียนที่เลื่อนชั้นและจบการศึกษา หรือไม่ ในลักษณะใด.....
4. โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมอะไรบ้าง ที่ร่วมกับชุมชน ในเรื่องการป้องกันการเสพยาบ้า ลักษณะใด มีความบ่อยครั้งในการจัดเพียงใด.....
5. ท่านได้เชิญผู้มีความรู้ในชุมชนทาสื่อ หรือนำเสนอสื่อที่ใช้เกี่ยวกับเนื้อหา ยาบ้า บ้างหรือไม่ ลักษณะใด มีความบ่อยครั้งเพียงใด.....
6. ท่านร่วมกิจกรรมกับชุมชนเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูล ข่าวสารเรื่องยาบ้าเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียน รูปแบบอื่นใดบ้างหรือไม่ ลักษณะใด มีความถี่มากน้อยเท่าไร.....

ด้านการจัดกิจกรรมเสริม

1. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและชุมชนมามีส่วนร่วมในโครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชนบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด และมีความบ่อยครั้งมากน้อยเท่าไร.....
2. ท่านได้มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนโดยเน้นการป้องกันโดยกลุ่มเพื่อนบ้างหรือไม่ ลักษณะใด และมีความบ่อยครั้งมากน้อยเท่าไร.....
3. ท่านได้มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนในการประกวดวาดภาพบ้างหรือไม่ ลักษณะใดและมีความบ่อยครั้งมากน้อยเท่าไร.....
4. ในวันสำคัญทางศาสนาท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นแบบอย่างนำนักเรียนทำกิจกรรม เช่น ร่วมทำบุญ นั่งสมาธิ เป็นต้น เพื่อพัฒนาจิตใจบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด และมีความบ่อยครั้งมากน้อยเท่าใด.....
5. ท่านได้ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือผู้ประเมินผล โครงการป้องกันยาเสพติดที่จัดโดยหน่วยงานอื่นบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด มากน้อยเพียงใด.....
6. ท่านได้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กรเอกชน อื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเสริมเพื่อป้องกันนักเรียนเสพยาบ้า ในรูปกิจกรรมอื่น ๆ บ้างหรือไม่ อย่างไร มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....

ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

1. ท่านได้เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดแนะแนวการศึกษาต่อ และอาชีพให้นักเรียนบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด และความถี่มากน้อยเท่าไร.....
2. ท่านมีส่วนในการให้คำปรึกษา ชี้แนะนำในเรื่องยาบ้าให้ผู้ปกครองบ้างหรือไม่ อย่างไร มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....
3. ท่านได้มีส่วนร่วมกับชุมชนในการแจ้ง รายงาน พฤติกรรมของนักเรียนที่เสี่ยงต่อการติดยาบ้าให้ผู้ปกครองได้รับทราบหรือไม่ ในลักษณะใด และมีความถี่ในการทำกิจกรรม มากน้อยเท่าใด.....
4. ท่านได้มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในกิจกรรมการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนในรูปแบบอื่น ๆ บ้างหรือไม่ และมีลักษณะอย่างไรในการดำเนินงาน มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....

ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

1. ท่านเคยจัดส่งหรือส่งเสริมให้ครูผู้สอนไปเยี่ยมผู้ปกครอง เพื่อดูความเป็นอยู่ของนักเรียน บ้างหรือไม่ บ่อยครั้งเพียงไร
2. ท่านได้มีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดโครงการการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยเด็กสู่วัยรุ่น บ้างหรือไม่ ในลักษณะใด และมีความถี่ในการทำกิจกรรมมากน้อยเท่าใด.....
3. ท่านมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในการพัฒนาหรือพานักเรียนพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นแหล่งพักผ่อน หรือเพื่อความสะอาดเป็นระเบียบของชุมชน ในลักษณะใดบ้าง และมีความถี่ในการทำกิจกรรม มากน้อยเท่าใด.....
4. ท่านมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในกิจกรรม ด้านการทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวอื่น ๆ บ้างหรือไม่ เพื่อให้นักเรียนในชุมชนห่างไกลจากยาเสพติด มีความถี่มากน้อยเท่าไร.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันการ
 เสพยาบ้า

1. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้การ
 ศึกษา อย่างไร.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาว่างไร.....

2. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้
 บริการข้อมูลข่าวสาร อย่างไร.....
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นอย่างไร.....

3. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
 ด้านการจัดกิจกรรมเสริม อย่างไร
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาว่างไร.....

4. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการแนะ
 แนวและให้คำปรึกษา อย่างไร
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาว่างไร.....

5. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการสร้าง
 สื่อสัมพันธ์ในครอบครัว อย่างไร
 และมีวิธีการแก้ไขปัญหาว่างไร.....

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการ
การเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

สำหรับสัมภาษณ์ ..เจ้าอาวาส,ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาล,หัวหน้าศูนย์สาธารณสุขสุขาฯ,
ผู้ใหญ่บ้าน, ประธานคณะกรรมการชุมชน และประธานองค์กรเอกชน

แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันการ
การเสพยาบ้า

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

1. ชุมชนมีแนวทางปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง และโรงเรียน เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของ
นักเรียนอย่างไร ในกิจกรรมต่อไปนี้คือ

- 1.1 ด้านการศึกษา
- 1.2 ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร
- 1.3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริม
- 1.4 ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา
- 1.5 ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

2. ชุมชนพบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการอาศัยความร่วมมือกับผู้ปกครอง และ
โรงเรียน เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนมีอะไรบ้าง ในกิจกรรมทั้ง 5 ด้าน

3. ชุมชนมีวิธีการอย่างไรที่แก้ไขปัญหา และอุปสรรคในกิจกรรมที่อาศัยร่วมมือกับผู้ปก
ครอง และโรงเรียน เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าทั้ง 5 ด้าน

สถานที่สัมภาษณ์.....สถานภาพทางอาชีพ.....

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2542

เวลา.....น. ถึงเวลาน.

ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ดีมาก ดี พอใช้ น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ถูกสัมภาษณ์

1. เพศ

- () 1 ชาย () 2 หญิง

2. ศาสนา

- () 1 พุทธ () 2 คริสต์
() 3 อิสลาม () 4 อื่น ๆ ระบุ.....

3. อายุ.....ปี

- () 1 ต่ำกว่า 20 ปี () 2 20-25 ปี
() 3 26-30 ปี () 4 31-35 ปี
() 5 36-40 ปี () 6 41-45 ปี
() 7 46-50 ปี () 8 50 ปีขึ้นไป

4. สถานภาพ

- () 1 โสด () 2 สมรส
() 3 หม้าย () 4 หย่าร้าง

5. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ

- () 1 ประถมศึกษา () 2 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
() 3 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า () 4 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
() 5 ปริญญาโท () 6 ประกาศนียบัตร
() 7 เปรียญประโยค () 8 นักรรรม.....

6. สถานภาพทางอาชีพ

- () 1 เจ้าอาวาส () 2 ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาล
() 3 หัวหน้าศูนย์สาธารณสุขสาขา () 4 ประธานคณะกรรมการชุมชน
() 5 ผู้ใหญ่บ้าน () 5 ประธานองค์กรชุมชน

7. รายได้หลัก.....บาท (ต่อเดือน)

- () 1 ไม่มีรายได้ () 2 ต่ำกว่า 5,000 บาท
() 3 5,001-9,000 บาท () 4 9,001-13,000 บาท
() 5 13,001-17,000 บาท () 6 มากกว่า 17,000 บาท

8. อาชีพเสริม

- () 1 ไม่มี () 2 ค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ
() 3 รับจ้างทั่วไป () 4 หัตถกรรม
() 5 ลูกจ้างโรงงาน () 6 ธุรกิจขายตรง
() 7 อื่น ๆ ระบุ.....

9. รายได้อาชีพเสริม.....บาท (ต่อเดือน)

- () 1 ไม่มีรายได้ () 2 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 () 3 5,001-9,000 บาท () 4 9,001-13,000 บาท
 () 5 13,001-17,000 บาท () 6 มากกว่า 17,000 บาท

10. ภูมิลำเนาเดิม

- () 1 ภายในเขตตลิ่งชัน () 2 นอกเขตตลิ่งชัน / ต่างจังหวัด

11. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....ปี

- () 1 น้อยกว่า 1 ปี () 2 1-5 ปี
 () 3 6-10 ปี () 4 11-15 ปี
 () 5 16-20 ปี () 6 20 ปีขึ้นไป

12. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้ามาก่อนหรือไม่

- () 1 เคย () 2 ไม่เคย

ถ้าเคยท่านได้รับความรู้เรื่องยาบ้ามาจากแหล่งใด

- () 1 สมาชิกในครอบครัวและเพื่อน () 2 ครู
 () 3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ปปส. ตำรวจ
 () 4 สื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
 () 5 อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียน

ด้านการให้ศึกษา

1. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องยาบ้าหรือสารเสพติดที่ครูสอนบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด มีความถี่มากน้อยอย่างไร.....
2. โรงเรียนเคยเชิญท่านหรือขอความร่วมมือจากท่านในการให้ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการเสพยาบ้า ให้กับคณะครู หรือผู้ปกครองนักเรียนหรือไม่ อย่างไร.....
3. ท่านเคยร่วมมือกับโรงเรียนในการนำนักเรียนมาทัศนศึกษานอกโรงเรียน บ้างหรือไม่ ในลักษณะใด บ่อยครั้งเพียงใด.....
4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรเสริมการสอนที่เกี่ยวกับยาบ้าในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร.....
5. โรงเรียนได้เชิญท่านเข้าร่วมเป็นผู้ประเมินผลการสอนในเรื่องยาเสพติดบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด.....

6. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมที่เป็นการให้ความรู้หรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าอื่นใดหรือไม่ และอยู่ในลักษณะอย่างไร มีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมากน้อยเท่าใด.....

ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ท่านเคยร่วมทำงานกับครู ผู้ปกครอง ในการจัดนิทรรศการที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยา บ้าและการป้องกันการเสพยาบ้า บ้างหรือไม่ ลักษณะใด บ่อยครั้งเพียงใด.....
2. ท่านเคยร่วมทำงานกับครู ผู้ปกครอง ในการให้ความรู้ในการคบเพื่อน กับนักเรียนบ้างหรือไม่ ลักษณะใด บ่อยครั้งเพียงใด.....
3. ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการปฐมนิเทศและปัจฉินิเทศใน เรื่องของยาบ้าและการป้องกันยาบ้า แก่ นักเรียนที่เลื่อนชั้นและจบการศึกษา บ้างหรือไม่ ใน ลักษณะใด.....
4. ท่านร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าที่โรงเรียนจัดขึ้น บ้างหรือไม่ ลักษณะใด มีความถี่มากน้อยเพียงใด.....
5. ท่านได้มีส่วนช่วยในการนำเสนอสื่อการสอนที่ใช้ในเนื้อหาเกี่ยวกับยาบ้า ในโรงเรียน บ้างหรือ ไม่ ในลักษณะใด
6. ท่านร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูล ข่าวสารของยาบ้าที่โรงเรียน หรือหน่วยงานอื่น ที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียน บ้างหรือไม่ ลักษณะใด มีความถี่มากน้อยเท่า ไร.....

ด้านการจัดกิจกรรมเสริม

1. ท่านมีส่วนช่วยเหลือโครงการลานกีฬาเพื่อเยาวชนบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด และมีความ บ่อยครั้งมากน้อยเท่าใด.....
2. ท่านได้มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนโดยเน้นการป้องกันโดย กลุ่มเพื่อนบ้างหรือไม่ ลักษณะใด และมีความบ่อยครั้งมากน้อยเท่าใด.....
3. ท่านได้มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนในการประกวดวาดภาพ บ้างหรือไม่ ลักษณะใด และมีความบ่อยครั้งมากน้อยเท่าใด.....
4. ในวันสำคัญทางศาสนาท่านได้มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กให้ห่างไกลการเสพยา บ้าบ้างหรือไม่ ในลักษณะใด.....
5. ท่านได้รับเป็นกรรมการ หรือผู้ประเมินผลโครงการป้องกันยาเสพติดที่จัดโดยหน่วยงานอื่น บ้างหรือไม่ ในลักษณะใด บ่อยครั้งเพียงใด.....

6. ท่านได้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กรเอกชน อื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเสริมเพื่อป้องกันนักเรียนเสพยาบ้า ในรูปกิจกรรมอื่น ๆ บ้างหรือไม่ อย่างไร มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....
-

ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา

1. ครูได้เชิญท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการแนะแนวในเรื่องการศึกษาต่อ และอาชีพ ให้นักเรียน บ้างหรือไม่ ในลักษณะใด มีความถี่ในการร่วมกิจกรรมมากน้อยเท่าใด.....
2. ท่านมีส่วนในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในเรื่องยาบ้าให้ครูและผู้ปกครอง บ้างหรือไม่ อย่างไร มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....
3. ท่านได้มีส่วนร่วมกับครูในการแจ้ง รายงานพฤติกรรมของนักเรียนที่เสี่ยงต่อการติดยาบ้าให้ผู้ปกครองได้รับทราบหรือไม่ ในลักษณะใด และมีความถี่ในการทำกิจกรรม มากน้อยเท่าใด.....
4. ท่านได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนในรูปแบบอื่น ๆ ให้แก่ โรงเรียน และผู้ปกครอง บ้างหรือไม่ และมีลักษณะอย่างไรในการดำเนินงาน มีความถี่มากน้อยเท่าใด.....

ด้านการสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว

1. ท่านเคยจัดหรือส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานพบกับผู้ปกครองและครู ในการทำกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียน บ้างหรือไม่ ลักษณะใด บ่อยครั้งเพียงใด.....
2. ท่านได้มีส่วนในการจัดโครงการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยเด็กสู่วัยรุ่นเป็นต้น ในลักษณะใดบ้าง และมีความถี่ในการทำกิจกรรมมากน้อยเท่าใด.....
3. ท่านมีส่วนร่วมกับโรงเรียนและผู้ปกครอง ในการพัฒนาหรือพานักเรียนพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นแหล่งพักผ่อน หรือเพื่อความสะอาดเป็นระเบียบของชุมชน ในลักษณะใดบ้าง และมีความถี่ในการทำกิจกรรม มากน้อยเท่าใด.....
4. ท่านมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และครอบครัวในกิจกรรมด้านการทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวอื่น ๆ บ้างหรือไม่ เพื่อให้นักเรียนในชุมชนห่างไกลจากยาเสพติด.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันการ
เสพยาบ้า

1. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้การ
ศึกษา อย่างไร.....
และมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร.....

2. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการให้
บริการข้อมูลข่าวสาร อย่างไร.....
และมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร.....

3. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
ด้านการจัดกิจกรรมเสริม อย่างไร
และมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร.....

4. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการแนะ
แนวและให้คำปรึกษา อย่างไร
และมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร.....

5. ท่านพบปัญหาในการมีส่วนร่วมป้องกันการเสพยาบ้า ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการสร้าง
สื่อสัมพันธ์ในครอบครัว อย่างไร
และมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร.....

ภาคผนวก จ

คุณภาพแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ตารางภาคผนวกที่ 1 คุณภาพของแบบสอบถามตอนที่ 2

ด้าน	ข้อคำถามที่	ดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบถามผู้ปกครอง	ดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบถามครูผู้สอน	
ด้านที่ 1	1	1	1	
	2	1	1	
	3	1	1	
	4	1	1	
	5	1	1	
	6	1	1	
	7	1	1	
	8	1	1	
	9	นำเสนอเพียง 8 ข้อ		1
	10	-		1
ด้านที่ 2	1	1	1	
	2	1	1	
	3	1	1	
	4	1	1	
	5	1	1	
	6	1	1	
	7	1	1	
	8	1	1	
	9	1	1	
	10	1	1	
ด้านที่ 3	1	1	1	
	2	1	1	
	3	1	1	
	4	1	1	
	5	1	1	
	6	1	1	
	7	1	1	
	8	1	1	

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้าน	ข้อคำถามที่	ดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบ ตามผู้ปกครอง	ดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบตามครูผู้สอน
	9	1	1
	10	1	1
	11	1	1
	12	1	1
ด้านที่ 4	1	1	1
	2	1	1
	3	1	1
	4	1	1
	5	1	1
	6	1	1
	7	1	0.57 (ตัดออก)
ด้านที่ 5	8	นำเสนอเพียง 7 ข้อ	1
	1	1	1
	2	1	1
	3	1	1
	4	1	1
	5	1	1
	6	1	1
	7	1	1
	8	1	1
9	1	1	

ตารางภาคผนวกที่ 2 คุณภาพของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2

ด้าน	ข้อคำถามที่	ดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่	ดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสัมภาษณ์ชุมชน
ด้านที่ 1	1	1	1
	2	1	1
	3	1	1
	4	1	1
	5	1	1
	6	1	1
ด้านที่ 2	1	1	1
	2	1	1
	3	1	1
	4	1	1
	5	1	1
	6	1	1
ด้านที่ 3	1	1	1
	2	1	1
	3	1	1
	4	1	1
	5	1	1
	6	1	1
ด้านที่ 4	1	1	1
	2	1	1
	3	0.57 (ตัดออก)	1
	4	1	0.29 (ตัดออก)
	5	1	1
ด้านที่ 5	1	1	1
	2	1	1
	3	1	1
	4	1	1

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

- วัน เดือน ปี เกิด : 8 มีนาคม 2515
- สถานที่เกิด : พิชณุโลก
- การศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทย์-คณิต)
โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม พิชณุโลก ปี 2534
- ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี 2538
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 459/1040 หมู่ที่ 3 ต.สมอแข อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000
- ประสบการณ์การทำงาน : เจ้าหน้าที่แผนกบุคคล บริษัท อุตสาหกรรมฟูไท จำกัด
เจ้าหน้าที่แผนกส่งเสริมการตลาด บริษัท เอสซีที คอมพิวเตอร์ จำกัด
ผู้ช่วยอาจารย์ (รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์)
ผู้ช่วยวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร.เรณูมาศ มาอุ่น และ
ดร.พุทธชาติ ชุณสาคร)